

Οι Ζαπατίστας Στηρίζουν τους Κούρδους Πρόσφυγες του Λαυρίου

Από την Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης στους Κούρδους Πολιτικούς Πρόσφυγες στο Λαύριο:

Το κράτος, κεντρικό και τοπικό δεν θέλει – Το κίνημα αλληλεγγύης μπορεί

Εδώ και λίγες μέρες ολοκληρώθηκε η αποκατάσταση των σπασμένων τζαμιών και των αλουμινίων στο Κέντρο Φιλοξενίας Κούρδων Πολιτικών Προσφύγων στο Λαύριο. Η αποκατάσταση κόστισε συνολικά 2650 ευρώ. Συγκεκριμένα αποκαταστάθηκαν 18 τζάμια για μεγάλα παράθυρα, μια πόρτα διαδρόμου (αλουμίνια και τζάμια), 5 τζάμια για μικρά παράθυρα, δύο αλουμίνια και τα τζάμια τους για κοντέινερ στον καταυλισμό στη θέση Νεράκι του Λαυρίου.

Από πέρυσι το χειμώνα η Επιτροπή του Κέντρου Φιλοξενίας, προσπαθούσε να “στριμώξει” τον Δήμο Λαυρεωτικής για να λύσει το πρόβλημα, ώστε να μην ταλαιπωρεί το κρύο τους διαμένοντες. Ο ίδιος ο δήμαρχος που είχε επισκεφτεί τους χώρους του Κέντρου, είχε υποσχεθεί ότι θα μεριμνήσει. Μάλιστα, όταν φέτος τον Μάρτη αλληλέγγυες συλλογικότητες συγκέντρωσαν χρήματα και αποκατέστησαν τα σπασμένα τζάμια σε αρκετά κοντέινερ του καταυλισμού στο Νεράκι, προτάθηκε στους Κούρδους πρόσφυγες να αναληφθεί πρωτοβουλία και για τα σπασμένα τζάμια στο Κέντρο Φιλοξενίας. Τότε η Επιτροπή των Κούρδων είχε πει, ας περιμένουμε να υλοποιήσει την υπόσχεσή του ο δήμαρχος.

Αν δεν δραστηριοποιούνταν οι αλληλέγγυοι, η προοπτική θα ήταν ένας ακόμη χειμώνας μέσα στο κρύο.

Τον Σεπτέμβρη οι πρόσφυγες μάς έθεσαν το ζήτημα ως ανάγκη πρώτης προτεραιότητας. Αξίζει να αναφέρουμε πως, δεν θα μπορούσαμε να αναλάβουμε το κόστος της αποκατάστασης, αν δεν

είχαμε τα 2000 ευρώ που πρόσφεραν οι Ζαπατίστας!

Μάλιστα... οι Ζαπατίστας!

Κάθε χρόνο κυκλοφορεί Ημερολόγιο Τοίχου, ώστε να συγκεντρωθούν χρήματα που αποστέλλονται ως αλληλεγγύη στους Ζαπατίστας. Το Ημερολόγιο κυκλοφορεί με ευθύνη τριών συνεργατικών επιχειρημάτων (Lacandonia παντοπωλείο-καφέ, Συνεταιρισμός Αλληλέγγυας Οικονομίας "Συν Άλλοις", Το Παγκάκι – Καφενείο/Κολεκτίβα Εργασίας). Από τις πωλήσεις του Ημερολογίου του 2018 θα αποδίδονταν 6000 ευρώ στους Ζαπατίστας. Οι Ζαπατίστας ζήτησαν το 1/3 του ποσού να προσφερθεί σε δομή φιλοξενίας προσφύγων στην Ελλάδα. Οι τρεις συλλογικότητες, οι οποίες κινούνται δραστήρια για τη στήριξη των Κούρδων προσφύγων, πρότειναν τα 2000 ευρώ να δοθούν στο Λαύριο.

Τα υπόλοιπα χρήματα καλύφθηκαν από την Εργατική Λέσχη Νέας Σμύρνης, τη Συνέλευση Αδιαμεσολάβητης Δράσης Βύρωνα-Καισαριανής-Παγκρατίου-Ζωγράφου, την Ελευθεριακή Συνδικαλιστική Ένωση (ΕΣΕ Αθήνας), το FC Sankt Pauli Athen Klub.

Η δύναμη της αλληλεγγύης έφερε ένα ακόμη πρακτικό αποτέλεσμα. Οι κυβερνώντες και οι τοπικοί άρχοντες αντιμετωπίζουν τις ανάγκες των ανθρώπων (εν προκειμένω τω Κούρδων προσφύγων) με υπολογισμούς και σκοπιμότητες... διακρατικά παιχνίδια, πολιτικές στοχεύσεις, σχέδια οικονομικής αξιοποίησης του "φιλέτου" όπου στεγάζεται το Κέντρο Φιλοξενίας κοκ.

Ο απλός κόσμος αντιμετωπίζει τους Κούρδους πρόσφυγες με αίσθημα ανθρωπιάς και αλληλεγγύης.

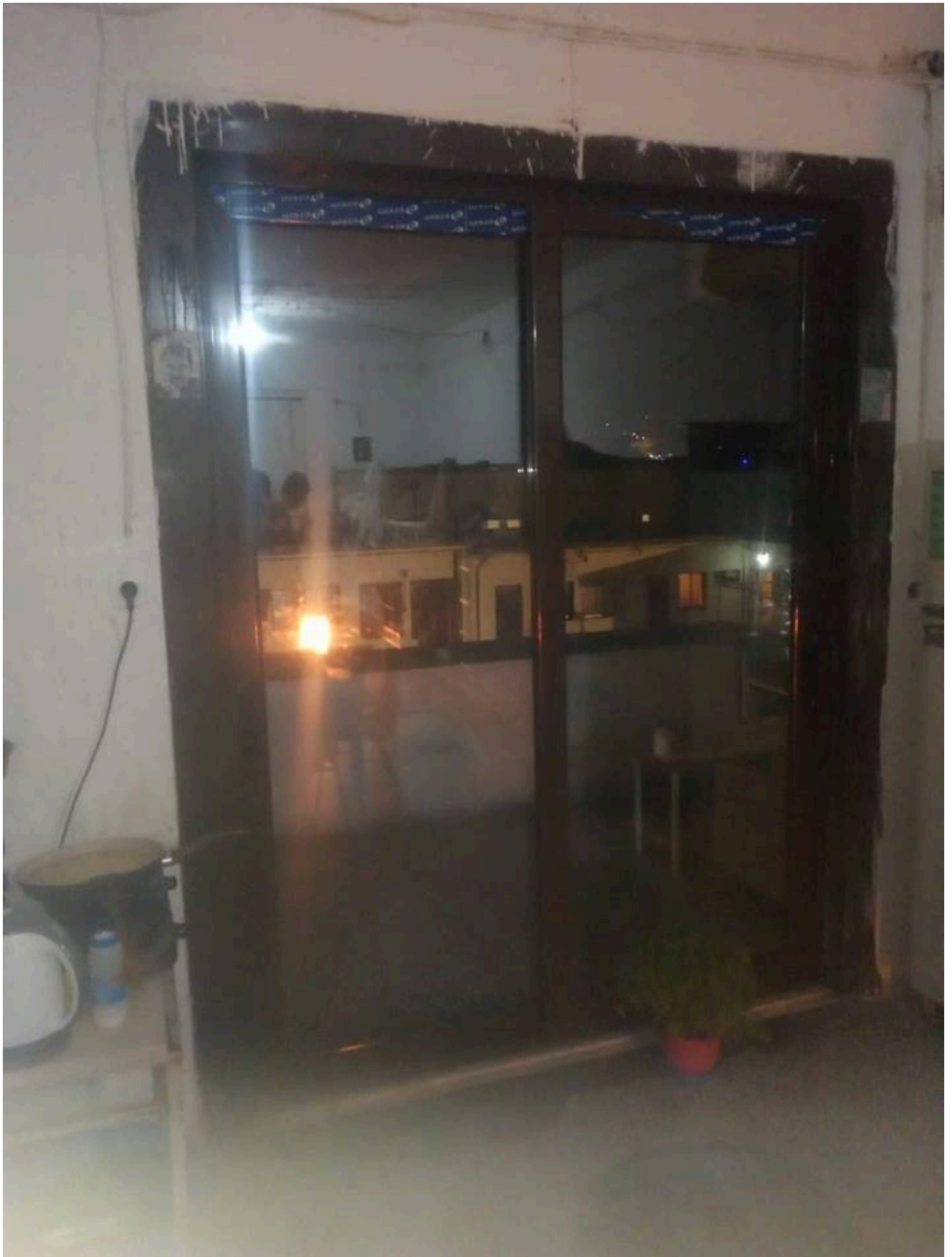
Οι Κούρδοι (και Αφγανοί) πρόσφυγες του Λαυρίου δεν θα μείνουν μόνοι. Δεν θα λυγίσουν από την εγκατάλειψη, στην οποία τους έχει καταδικάσει το κράτος, κεντρικό και τοπικό. Άντεξαν 17 μήνες με αξιοπρέπεια και δύναμη, χωρίς καμία κρατική αρωγή. Θα αντέξουν για πολύ ακόμη.

Η αλληλεγγύη θα νικήσει!

Στηρίξτε υλικά και ηθικά τους Κούρδους Πολιτικούς Πρόσφυγες του Λαυρίου.

*Και μερικά ερωτήματα που ζητούν απάντηση:

Τα τζάμια στο Κέντρο Φιλοξενίας δεν έσπασαν και τα αλουμίνια δεν καταστράφηκαν μετά την (κατ' εντολή της κυβέρνησης) αποχώρηση του Ερυθρού Σταυρού, τον Ιούλη του 2017. Οι ζημιές προ-υπήρχαν, όταν την ευθύνη του Κέντρου την είχε ο Ερυθρός Σταυρός. Απασχολούνταν τότε 22 εργαζόμενοι, οι οποίοι με την αποχώρηση απολύθηκαν και έχασαν τη δουλειά τους. Απ' αυτούς 3-4 ήταν τεχνικό προσωπικό (ηλεκτρολόγος, υδραυλικός, μαραγκός...). Γιατί δεν επιδιορθώνονταν οι φθορές που υπήρχαν στο Κέντρο Φιλοξενίας;; Γιατί τα τζάμια και τα αλουμίνια παρέμεναν επί μακρόν κατεστραμμένα;; Ασχολήθηκε με τις φθορές του Κέντρου ο Ερυθρός Σταυρός;; Σε ποιες συνθήκες διαμονής είχαν τους Κούρδους πρόσφυγες;;

Ο Δεκέμβρης του 2008 στα Γιάννενα μέσα από το βλέμμα της “Βαβυλωνίας”

Τον Ιανουάριο του 2009 κυκλοφόρησε στα Γιάννενα έκτακτο τοπικό φύλλο της “Βαβυλωνίας”, από την τοπική συντακτική ομάδα με σκοπό να καταγραφούν τα γεγονότα του Δεκέμβρη στην πόλη των Ιωαννίνων από ανθρώπους που συμμετείχαν.

Το pdf εκείνου του φύλλου:

[Download \(PDF, 2.62MB\)](#)

Βρείτε όλα τα τεύχη της εφημερίδας και του περιοδικού [εδώ](#).

0 Δεκέμβρης του 2008 μέσα από το βλέμμα της “Βαβυλωνίας”

0 Δεκέμβρης του 2008 όπως τον ζήσαμε, μέσα από τα ρεπορτάζ, τις μαρτυρίες, τα άρθρα, τα σκίτσα και τις εικόνες εκείνου του μήνα που δημοσιεύτηκαν στο φύλλο 51 της αντιεξουσιαστικής εφημερίδας “Βαβυλωνία” (έκδοση: Ιανουάριος 2009).

Βρείτε όλα τα τεύχη της εφημερίδας και του περιοδικού [εδώ](#).

Προς μία κριτική στην Τεχνολογία | 5ο τεύχος Kaboom (αποσπάσμα editorial)

Το αγαπημένο Περιοδικό Kaboom κυκλοφορεί το νέο του 5ο τεύχος μέσα στην πρώτη εβδομάδα του Δεκεμβρίου. Κεντρικό του αφιέρωμα αυτή τη φορά έχει την τεχνοεπιστήμη και την κριτική στις σύγχρονες τεχνολογίες. Παρακάτω δημοσιεύουμε κάποια χαρακτηριστικά αποσπάσματα από το editorial του νέου τεύχους:

Η αποδοχή που βρήκε το αφιέρωμα του τέταρτου τεύχους του Kaboom στην κριτική του σύγχρονου τουρισμού μάς έδωσε μεγάλη χαρά και ταυτόχρονα μας έβαλε σε σκέψεις. Ο ικανοποιητικός αριθμός των περιοδικών που «έφυγαν», η σημαντική –τουλάχιστον για τα δικά μας δεδομένα– επιτυχία των εκδηλώσεων που ακολούθησαν σε στέκια, βιβλιοπωλεία και κοινωνικούς χώρους, οι συζητήσεις πάνω στο θέμα που άνοιξαν στη συνέχεια από άλλες ομάδες και συλλογικότητες, συζητήσεις στις οποίες πιστεύουμε ότι και οι δικές μας αναλύσεις έπαιξαν κάποιο ρόλο· όλα αυτά οφείλουμε και θέλουμε να τα λάβουμε υπ' όψιν.

Το βασικό συμπέρασμα που εξάγουμε είναι ότι πρέπει να καταπιαστούμε με σύγχρονα και πρακτικά ζητήματα, θέματα που μας αφορούν όλους και όλες στην καθημερινή μας ζωή, που εμπλεκόμαστε σε αυτά, που είμαστε μέσα σε αυτά. Κι επίσης, ότι πρέπει να πολιτικοποιήσουμε αυτά τα ζητήματα, που ακριβώς επειδή είναι τόσο καθημερινά, καθίστανται τρόπον τινά δεδομένα και φυσικά ή αυτονόητα. Επειδή καθίστανται τέτοια, όταν θέλει

κανείς να σκεφτεί μια διαφορετική κοινωνία, είτε τείνει να μην ξεκινά από αυτά, είτε θεωρεί ότι αρκεί να τους αλλάξει το πρόσημο (λόγου χάρη, από την άναρχη τουριστική ανάπτυξη να περάσουμε στη «βιώσιμη» ή και τη «δίκαιη» ανάπτυξη του τουρισμού) ή, ακόμη χειρότερα, τα παραβλέπει τελείως, θεωρώντας τα μη πολιτικά. Εντελώς αντίθετα, εμείς πιστεύουμε ότι εκεί μέσα πρέπει να βουτήξει κανείς, με στόχο να αποφυσικοποιήσει το αυτονόητο, να δείξει τον τρόπο με τον οποίο αυτό διαρθρώνεται με την εξουσία και τον καπιταλισμό, όχι γενικά και αόριστα, αλλά συγκεκριμένα, στην υλικότητα της ζωής και των κοινωνικών σχέσεων.

Αυτός είναι ο λόγος που το παρόν, πέμπτο τεύχος του περιοδικού μας, το οποίο έρχεται και πάλι στην ώρα του, έχει ως θεματική την **κριτική στην τεχνολογία**. Η τεχνολογία: ενδεχομένως το κατεξοχήν αυτονόητο μεγάλο μέγεθος της εποχής μας. Κι ενώ με μια πρώτη ματιά θα έτεινε κανείς να πιστέψει ότι εν προκειμένω είναι υπερβολικό να κάνουμε λόγο για μια υποτιθέμενη «φυσικοποίηση» της τεχνολογίας στις συνειδήσεις των ανθρώπων, καθώς όλοι διακρίνουν, αν και ίσως λίγο απλοϊκά, μεταξύ του φυσικού και του τεχνητού, τα πράγματα δυστυχώς δεν μοιάζουν να είναι έτσι σε μια πιο προσεκτική προσέγγιση.

Αρκεί να σκεφτούμε ότι και η παραμικρή προσπάθεια κριτικής στο σύγχρονο τεχνοεπιστημονικό μοντέλο που υπερβαίνει την τετριμμένη και τελικά αφελή έκκληση «να είμαστε προσεκτικοί» μπροστά στην ξέφρενη ανάπτυξη της τεχνολογίας αντιμετωπίζεται συνήθως σαν ένδειξη πρωτογονισμού ή και ελαφράς τρέλας: «Ωραία, τότε να γυρίσουμε στις σπηλιές!»

[...]

Ενάντια στην ιδέα της ουδετερότητας

Τα διάφορα τεχνολογικά μέσα δεν είναι απλώς βοηθήματα για την ανθρώπινη δραστηριότητα· είναι επίσης ισχυρές δυνάμεις που δρουν προς την αναμόρφωση αυτής της δραστηριότητας και του νοήματός της.

Langdon Winner

Ένα από τα βασικά προβλήματα στις συζητήσεις περί τεχνολογίας είναι η κυριαρχία της ιδέας της ουδετερότητας ή αλλιώς της καθαρής εργαλειακότητάς της. Πρόκειται για μια ιδέα στην οποία μας υπέβαλλαν ήδη από τα σχολικά χρόνια («το μαχαίρι στα χέρια του κακούργου σκοτώνει, στα χέρια του γιατρού σώζει ζωές») και η οποία ενδεχομένως, βαθύτερα, εκφράζει μια πρώτη, αυθόρμητη στάση του ανθρώπου απέναντι στον κόσμο και στα εργαλεία που βρίσκει διαθέσιμα και χρησιμοποιεί – εργαλεία που όντως τον βοηθούν να κάνει πράγματα.

Καθόλου τυχαία, την ίδια ιδέα εκφράζει και η Νίκη Συροπούλου σε συνέντευξή της στην *Καθημερινή* στις 19 Αυγούστου 2018. «Η πυρίτιδα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να σπάσει ένας βράχος, να ανοίξει ένας δρόμος και να φτάσει βοήθεια σε ένα χωριό, ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να κατασκευαστεί μία βόμβα που θα ξεκληρίσει το χωριό.» Αλλά και ο Πίτερ Ντιαμάντης, σχεδόν ένα μήνα μετά, από τις σελίδες της ίδιας εφημερίδας, η οποία μάλιστα εκείνη την ημέρα συμπεριελάμβανε και ειδικό ένθετο αφιερωμένο στην τεχνολογία: «Πάντα η τεχνολογία συνδύαζε την υπόσχεση για κάτι καλύτερο με νέους κινδύνους, από το μαχαίρι που μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για κυνήγι ή για να σκοτώσεις κάποιον, ή τη φωτιά, που μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για μαγείρεμα ή για να καούν σπίτια.»

Σίγουρα, η τεχνολογία έχει και μια εργαλειακή διάσταση. Τα πράγματα όμως δεν είναι τόσο απλά, όπως υποδηλώνει ήδη το γεγονός ότι ο Π. Ντιαμάντης είναι συνιδρυτής του Singularity University, ενός θεσμού που στοχεύει στη διασύνδεση των νέων τεχνολογιών με την αγορά και την καπιταλιστική ανάπτυξη. «“Η αποστολή του Singularity University”, εξηγεί ο Ντιαμάντης, “είναι να επιμορφώσει μεταπτυχιακούς φοιτητές και στελέχη επιχειρήσεων σχετικά με τις εκθετικές τεχνολογίες, και το πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να λύσουν τα μεγαλύτερα προβλήματα του πλανήτη και να δημιουργήσουν έναν κόσμο αφθονίας. Όπως λέω στις διαλέξεις μου στο SU, τα μεγαλύτερα προβλήματα του κόσμου είναι παράλληλα οι μεγαλύτερες

επιχειρηματικές ευκαιρίες. Θέλεις να βγάλεις ένα δισεκατομμύριο δολάρια; Βρες έναν τρόπο να βοηθήσεις ένα δισεκατομμύριο ανθρώπους”».

Από τη μεριά της, η Ν. Συροπούλου είναι η γυναίκα που έφερε τον θεσμό των διαλέξεων TEDx στη χώρα μας και που πλέον εργάζεται ως διευθύντρια του Singularity Summit, ενός ιδρύματος το οποίο, στην ίδια γραμμή πλεύσης με το προαναφερθέν πανεπιστήμιο, δραστηριοποιείται για την εφαρμογή τεχνολογιών αιχμής στην προώθηση της επιχειρηματικότητας, διοργανώνοντας συνέδρια, στήνοντας συνεργασίες με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, παρέχοντας υποτροφίες, μετρώντας τον αντίκτυπο των παραπάνω...

Από μόνα τους αυτά τα μικρά παραδείγματα θα αρκούσαν για να απορρίψουν την ιδέα της απλής εργαλειακότητας της τεχνολογίας. Τα νέα τεχνολογικά μέσα δεν έρχονται κάθε φορά να «προστεθούν» σε μια ήδη παγιωμένη πραγματικότητα και απλώς να επιτρέψουν να συντελούνται οι ίδιες διεργασίες ή να πραγματώνονται οι ίδιες σχέσεις πιο εύκολα ή καλύτερα. Αντιθέτως, αναδιαμορφώνουν την κοινωνική πραγματικότητα, κάνουν να δημιουργηθούν ή να εκλείψουν σχέσεις και διεργασίες. Η τεχνολογία δεν φτιάχνεται μόνο από μας, αλλά μας φτιάχνει κιόλας. Θεσμίζεται ως πραγματικότητα και θεσμίζει πραγματικότητα, παράγει αλήθεια. (Και, σημειωτέον, το κάνει αυτό όχι μόνο ως τέτοια, δηλαδή ως σύνολο τεχνολογικών μέσων και εφαρμογών, αλλά και μέσα από τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που απαιτούνται για την καθιέρωση και τη διάχυσή της: κινητοποίηση κεφαλαίων, πραγματοποίηση ερευνών, μετρήσεις, προγράμματα, επιδοτήσεις...)

Όπως έγραφε ο Ιβάν Ίλιτς στο κείμενο που δημοσιεύτηκε στο δεύτερο τεύχος μας, σε μια κοινωνία χωρίς τηλέφωνο υπάρχει κάτι που ονομάζεται εμπιστοσύνη, και το οποίο είναι κάτι διαφορετικό από αυτό που ονομάζεται εμπιστοσύνη σε μια κοινωνία με τηλέφωνο. Όπως γράψαμε με τη σειρά μας στο site μας, το VAR δεν θα έρθει απλώς να προστεθεί σε ένα ήδη φιξαρισμένο σπορ που λέγεται ποδόσφαιρο. Υπάρχει ο κίνδυνος να αλλάξει –και ήδη έχει αλλάξει, σ’ ένα βαθμό– το ποδόσφαιρο.

Η σκοπιά μας λοιπόν και σε αυτό το τεύχος, όπως και στο προηγούμενο, θα είναι κυρίως μια σκοπιά κοινωνική και ανθρωπολογική. Θα τονίσουμε τις κοινωνικές και ανθρωπολογικές μεταβολές που συνεπιφέρει η σύγχρονη τεχνολογία, δείχνοντας τη μεγάλη συνάφειά τους με το νεοφιλελεύθερο μοντέλο διακυβέρνησης αλλά και υποκειμενοποίησης, ενάντια στον μύθο της ουδετερότητας της τεχνολογίας. Ένα μύθο που επιτρέπει σε διάφορες αριστερές, και όχι μόνο, ομάδες να σκέφτονται ότι για να αλλάξουμε κοινωνία και ζωή αρκεί απλώς να αλλάξουμε το πρόσημο της τεχνολογίας, την κατεύθυνσή της, να στρέψουμε αλλού το πηδάλιο, κρατώντας τα υπόλοιπα ως έχουν και μην αμφισβητώντας τον ίδιο τον ρόλο που παίζει η τεχνολογία στη ζωή μας. Φυσικά, δεν θα πρέπει να μας εκπλήσσει το γεγονός: ήταν ήδη η άποψη του Λένιν και πολλών άλλων. Οπότε και σήμερα, ως ονειρευτούμε έναν κόσμο όπου το data analysis θα γίνεται για τους σκοπούς του σοσιαλισμού...

[...]

Τρία κομβικά σημεία: η ευκολία, η διάχυση και το αδιανόητο της προηγούμενης κατάστασης

Πώς γίνεται όμως και η τεχνολογία παίζει τέτοιο ρόλο στη ζωή μας, πώς κάθε χρόνο ένα νέο gadget και μια νέα εφαρμογή έρχονται να καθιερωθούν; Εδώ, θα πρέπει δυστυχώς να παραιτηθούμε κατ' αρχήν από την ιδέα μιας καταπιεστικής εξουσίας που με σωματική, ψυχολογική ή άλλης φύσης βία επιβάλλει τα νέα τεχνολογικά μέσα στον πληθυσμό. Η εθελοδοουλία αντιθέτως φαίνεται να είναι πολύ πιο σχετική. Μια εθελοδοουλία, όμως, εν προκειμένω που δεν έχει να κάνει με την ταύτιση με τον ηγέτη, όπως συμβαίνει στον Λα Μποεσί, αλλά, πολύ απλούστερα, με την ευκολία. Οι τεχνολογικές εφευρέσεις παρέχουν τη δυνατότητα κάποια πράγματα να γίνονται πιο εύκολα, πιο απλά και με λιγότερο κόπο απ' ό,τι παλιότερα. «Κάνε τη ζωή σου ακόμα πιο απλή» προτρέπει μια διαφήμιση τηλεφωνικής εταιρείας, λες και αυτό είναι οπωσδήποτε κάτι καλό!

Αν εξαιρέσει κανείς τους καθαρούς παραλογισμούς που δημιουργεί

η εξώθηση της λογικής της αυτοματοποίησης στα άκρα, παραλογισμούς που βλέπουμε να μας ταλαιπωρούν λόγου χάρη στις «κουζίνες αφής» ή στα αυτόματα φώτα των αμερικανικών σπιτιών, πρέπει να παραδεχτούμε ότι η διευκόλυνση μέσω της τεχνολογίας σε γενικές γραμμές ισχύει. Ισχύει όμως, και αυτό πρέπει να υπογραμμιστεί, κυρίως στις μεμονωμένες περιπτώσεις! Συνολικά, αν υιοθετήσει κανείς μια ευρύτερη κοινωνική οπτική, το δόγμα της διευκόλυνσης δεν είναι διόλου αδιαμφισβήτητο. Οι υπολογισμοί με τους οποίους ο Ιβάν Ίλιτς έδειξε ότι λόγω του αυτοκινήτου τελικά χάνουμε χρόνο κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση. Το ίδιο μπορεί να υποστηριχθεί και με βάση τη λεγόμενη ελαστικοποίηση της εργασίας, στην οποία οι ψηφιακές πλατφόρμες τύπου Uber και Airbnb διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο.

Αλλά το φαινόμενο είναι γενικότερο.

Με τα smartphones και τη λογική της διαρκούς διασυνδεσιμότητας που τα συνοδεύει, βλέπουμε ότι σε πολλές δουλειές πλέον «δεν υπάρχουν ωράρια». Ταυτόχρονα, η διαρκής ενημέρωση των προφίλ, η απάντηση σε κάθε είδους μηνύματα, οι ειδοποιήσεις που καταφθάνουν από πάσης φύσεως εφαρμογές στα κινητά, δημιουργούν μια μόνιμη κατάσταση εγρήγορσης και, κατά βάθος, πανικού. Έτσι, βλέπουμε ότι ενώ η τεχνολογία υπόσχεται την ευκολία και την απαλλαγή από τα προβλήματα, στην πραγματικότητα βρίσκεται στην αιχμή του δόρατος της εντατικοποίησης της εργασίας και της δημιουργίας νέων μετελάδων.

Εκτός από την ευκολία, ένα σημαντικό στοιχείο που θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν σε κάθε συζήτηση για την τεχνολογία είναι η ιδιαίτερη διάχυση που χαρακτηρίζει τις τεχνολογικές εφευρέσεις. Αυτή η διάχυση μπορεί να εννοηθεί με αρκετούς τρόπους, από τους οποίους ξεχωρίζουμε τρεις.

Πρώτα απ' όλα, είναι κρίσιμο να τονιστεί ότι δεν υπάρχουν καλώς ορισμένα και στεγανά σύνορα μεταξύ των διάφορων τεχνολογικών κλάδων. Οι τεχνολογίες, είτε σε μια συγκεκριμένη επιμέρους εφαρμογή, είτε, ιδίως, στη βασική ιδέα ή λογική που

βρίσκεται από πίσω τους και τις στηρίζει, μεταναστεύουν πανεύκολα και διαρκώς σε διάφορους τομείς και σφαίρες της κοινωνικής ζωής.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα εδώ αποτελεί το γεγονός ότι πολλές, αν όχι οι περισσότερες ιατρικές τεχνολογίες, παραδείγματος χάρη αυτές που σχετίζονται με τους υπερήχους, ξεκίνησαν ως στρατιωτικές τεχνολογίες. Η προσπάθεια να βρεθεί η ακριβής θέση ενός εχθρικού ή μη υποβρυχίου (SONAR) ή αεροπλάνου (RADAR) ήταν αυτή που έκανε να εξελιχθούν οι τεχνικές που απαιτούνται ώστε να σαρώνουμε το ανθρώπινο σώμα. Αυτό το γεγονός δημιουργεί ένα τεράστιο πρόβλημα για τους σκοπούς μας, καθώς καθίσταται σαφές ότι το κοινωνικό ζήτημα της σχέσης με την τεχνολογία και του αυτοπεριορισμού της τεχνολογίας δεν μπορεί να επιλυθεί απλώς λέγοντας, λόγω χάρη, «θα σταματήσουμε την τεχνολογική έρευνα στον στρατιωτικό τομέα». Αυτό το πρόβλημα είναι κατά κάποιον τρόπο ειδικότερη περίπτωση ενός άλλου, ευρύτερου, που συνίσταται στο ότι *δεν μπορούμε να διαχωρίσουμε τις επιθυμητές από τις ανεπιθύμητες όψεις της τεχνολογίας, προκειμένου να κρατήσουμε μόνο τις πρώτες*. Το τίμημα που θα κληθεί να πληρώσει μια κοινωνία αν θέλει να αλλάξει τη σχέση της με την τεχνολογία είναι πολύ μεγαλύτερο. Με μία έννοια, ο υπολογιστής στον οποίο γράφονται αυτές οι γραμμές, αν δεν προϋποθέτει, τότε τουλάχιστον διατηρεί πολύ στενή συνάφεια με το σύνολο των τεχνολογικών επιτευγμάτων του σύγχρονου δυτικού κόσμου, *συμπεριλαμβανομένων των απειλητικών, προβληματικών και δυστοπικών τους όψεων και δυνατοτήτων*.

Ο δεύτερος τρόπος με τον οποίο μπορούμε να εννοήσουμε τη διάχυση των τεχνολογιών είναι ο ακόλουθος. Άπαξ και μια τεχνολογία υπάρξει, τότε γίνεται διαθέσιμη δυνητικά σε όλους, πράγμα που σημαίνει: και στο κράτος και στην εταιρεία και στον χάκερ και στην αστυνομία και στον δικτάτορα και στον τρομοκράτη. Η πίστη ότι αυτό το φαινόμενο θα μπορούσε να περιοριστεί μέσω νομοθεσίας, πέρα από το γεγονός ότι στο βάθος δεν θα άλλαζε κάτι ουσιαστικά, είναι μάλλον παιδική. Αυτό που βλέπουμε συνεχώς τα τελευταία χρόνια είναι ότι οι χρήσεις

διάφορων αμφιλεγόμενων τεχνολογιών, αφού κρατηθούν για μερικά χρόνια ως αποκλειστικότητα του κράτους και της αστυνομίας –ως εάν σε αυτούς να μπορούσαμε να έχουμε εμπιστοσύνη!–, γενικεύονται. Ας σκεφτεί κανείς εδώ τις κάμερες παρακολούθησης και το πού κατέληξε το περίφημο σχετικό debate. Σήμερα, όχι μόνο οι εθνικές οδοί και οι κεντρικοί δρόμοι, αλλά και κάθε μαγαζί, καθώς και πολλές πολυκατοικίες στο θυροτηλέφωνό τους, έχουν κάμερες στη μια ή την άλλη μορφή.

Έτσι, όταν βρισκόμαστε εν όψει της δημιουργίας ή της αποδοχής και καθιέρωσης μιας νέας τεχνολογικής εφαρμογής, δεν θα πρέπει να σκεφτόμαστε ότι αυτή θα χρησιμοποιηθεί μόνο για αγαστούς σκοπούς ούτε μόνο από τα «κατάλληλα» πρόσωπα. Αντιθέτως, θα πρέπει να έχουμε κατά νου και τον ασκό του Αιόλου που ενδέχεται να ανοίξει.

Ο τρίτος τρόπος να σκεφτούμε τη διάχυση των τεχνολογιών μάς φέρνει ταυτόχρονα και στο τρίτο σημείο που προεξαγγείλαμε στον τίτλο της ενότητας, υπό το όνομα «το αδιανόητο της προηγούμενης κατάστασης». Καθώς λοιπόν οι τεχνολογίες διαχέονται, επεκτείνονται και εν τέλει κυριαρχούν στο σύνολο μιας κοινωνίας, είτε πρόκειται για μία συγκεκριμένη εφεύρεση (λόγου χάρη ο τηλεγράφος) είτε για μια ομάδα τεχνολογικών εφαρμογών που χρησιμοποιούν παρόμοια μέσα και διαπνέονται από την ίδια λογική (φερ' ειπείν τα social media ή οι πλατφόρμες αξιολόγησης τύπου Uber, e-FOOD, Airbnb, TripAdvisor κ.λπ.) παγιώνονται ως πραγματικότητα και ως αλήθεια σε τέτοιο βαθμό, που οι άνθρωποι δεν μπορούν πλέον να φανταστούν πώς ζούσαν πριν από αυτές ή χωρίς αυτές.

Για να χρησιμοποιήσουμε τους όρους του Ζακ Ρανσιέρ, θα λέγαμε ότι εγκαθιδρύεται πλέον ένας νέος «μερισμός του αισθητού».

Στη δική μας γενιά, αυτό είναι χαρακτηριστικό στην περίπτωση των κινητών τηλεφώνων. Δεν μπορούμε καν να διανοηθούμε πώς δίνονταν και πώς τηρούνταν τα ραντεβού χωρίς κινητό. Αντίστοιχα, και πιο πρόσφατα, σε κάποιους επαγγελματικούς τομείς πρακτικά δεν γίνεται πλέον κάποιος να προσληφθεί αν δεν

διαθέτει προφίλ στο LinkedIn. Και το επεισόδιο «Hang the DJ» της τηλεοπτικής σειράς *Black Mirror* παρουσιάζει έξυπνα μια κοινωνία στην οποία οι ερωτικές υποθέσεις των ανθρώπων διεκπεραιώνονται πλήρως μέσω μιας υπερεξελιγμένης dating app, που κάνει τους ήρωες να αναρωτιούνται: «Μα καλά, πώς χώριζαν οι άνθρωποι πριν από την εφαρμογή;»

Παρεμπιπτόντως, τα παραπάνω δείχνουν και την κενότητα των απόψεων του τύπου «όποιος θέλει δεν το χρησιμοποιεί» ή «είναι ανάλογα με τη χρήση που του κάνεις». Βλέπουμε ότι, στην πραγματικότητα, όταν μια τεχνολογία εδραιωθεί και ηγεμονεύσει, αναδιαμορφώνει το πλαίσιο της κοινωνικής ύπαρξης με τέτοιο τρόπο, ώστε οι διαφωνούντες, αν υπάρχουν, να τελούν σε καθεστώς παρία.

[...]

KABOOM

ημερολόγιο πριν από τη μεγάλη έκρηξη

Γιώργος Περτσάς

Τεχνοπολιτική σε ψηφιακά περιβάλλοντα

Αντώνης Μπρούμας

Η μάχη για τα κοινά στην ψηφιακή εποχή

Maxime Ouellet, Marc Ménard,

Maude Bonenfant, André Mondoux

Big Data και ποσοτικοποίηση του εαυτού

Γιάννης Περπερίδης

Η κατασκευή του Ηγέτη

Σοφία Καναούτη

Η νέα κουλτούρα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Σωτήρης Αλεξάκης

Γεωργία 4.0

Βαγγέλης Δαρούσος

Τα τέσσερα κύματα της ναυτιλιακής τεχνολογίας

Στέφανος Μπατσής

Ενάντια στο Video Assistant Referee

Αλέξανδρος Σχισιμένος

Η μεταφυσική της χρονομηχανής

Εύα Πλιάκου, Κώστας Σαββόπουλος

Τεχνολογικές δυστοπίες στην τέχνη

Hélène Bonnaud

Η βία σήμερα

Παναγιώτης Κούστας

Διάβασε PIN μοντάρεις!

Το editorial του 5ου τεύχους μας [αποσπάσματα]

Οι «300» Ζαπατίστας | Ιθαγενείς, Αριστερά & Αυτοκυβέρνηση (ομιλία τους, Αύγουστος '18)

Πηγή: enlacezapatista.ezln.org

Ευτυχώς που υπάρχουν φίλοι και φίλες που κάνουν τέτοιες μεταφράσεις στα ελληνικά και μαθαίνουμε νέα από το ζαπατίστικο κίνημα. Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε τα λόγια του Εξεγερμένου Υποδιοικητή Moisés και του Εξεγερμένου Υποδιοικητή Galeano από τη συμμετοχή της Επιτροπής της Έκτης Διακήρυξης του EZLN στη Συνάντηση των Δικτύων Στήριξης του Ιθαγενικού Συμβουλίου Διακυβέρνησης, τον Αύγουστο του 2018. Δημοσιεύουμε αυτοτελή και τα 3 μέρη αυτής τους της ομιλίας που αν και μακροσκελή αξίζει τον κόπο να διαβαστούν και να μελητηθούν. Σε αυτά, οι Ζαπατίστας περιγράφουν μετά από καιρό τόσο διεξοδικά με γλαφυρό και αποκαλυπτικό πολλές φορές τόνο τη σημερινή συγκυρία, στέλνοντας ένα παγκόσμιο μήνυμα. Αρχίζουν αναλύοντας αυτό που συμβαίνει στον κόσμο, στη συνέχεια στην ήπειρο, μετά στη χώρα, στην περιφέρεια, και τέλος στο τοπικό.

«300» – Μέρος 1ο:

ΕΝΑ ΤΣΙΦΛΙΚΙ, ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ, ΕΝΑΣ ΠΟΛΕΜΟΣ, ΛΙΓΕΣ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ

Αύγουστος 2018

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Galeano:

Καλημέρα, ευχαριστούμε που ήρθατε, που δεχθήκατε την πρόσκλησή

μας και μας εμπιστεύεστε τον λόγο σας. Θα ξεκινήσουμε εξηγώντας τον τρόπο με τον οποίο κάνουμε ανάλυση και απολογισμό.

Αρχίζουμε αναλύοντας αυτό που συμβαίνει στον κόσμο, στη συνέχεια περνάμε στην ήπειρο, μετά στη χώρα, στην περιφέρεια, και τέλος στο τοπικό. Και από το τοπικό ξεδιπλώνουμε μια πρωτοβουλία και την προωθούμε σε περιφερειακό επίπεδο, σε εθνικό, στην ήπειρο και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Σύμφωνα με τη σκέψη μας, κυρίαρχο σύστημα παγκοσμίως είναι ο καπιταλισμός. Για να το εξηγήσουμε και σε μας τους ίδιους και στους άλλους, χρησιμοποιούμε την εικόνα ενός τσιφλικιού.

Θα ζητήσω από τον Εξεγερμένο Υποδιοικητή Moisés να μας μιλήσει σχετικά με αυτό.

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Moisés:

Λοιπόν, σύντροφοι και συντρόφισσες. Ρωτήσαμε τους συντρόφους και τις συντρόφισσες προπαπούδες και προγιαγιάδες μας - μερικοί από τους οποίους ζουν ακόμη- και αυτά που μας αφηγήθηκαν, μας βοήθησαν να οδηγηθούμε στην εξής σκέψη: ότι οι πλούσιοι, οι καπιταλιστές θέλουν να μετατρέψουν όλο τον κόσμο σε τσιφλίκι τους.

Υπάρχει λοιπόν, ο τσιφλικάς, ο γαιοκτήμονας, το αφεντικό που έχει στην κατοχή του χιλιάδες εκτάρια γης. Όταν το αφεντικό φεύγει, τον αντικαθιστά ο διαχειριστής, ο οποίος προσέχει το τσιφλίκι. Στη συνέχεια, αυτός με τη σειρά του έχει τον επιστάτη του, που θα πάει στα χωράφια και θα αναγκάσει τους εργάτες να δουλέψουν. Ο διαχειριστής λοιπόν, ακολουθώντας τις εντολές του αφεντικού, πρέπει να προσλάβει έναν οικονόμο, ο οποίος έχει τη φροντίδα των πάντων γύρω από τη χασιέντα, του σπιτιού του αφεντικού, δηλαδή. Μας έλεγαν λοιπόν, ότι σε ένα τσιφλίκι παράγονται διάφορα προϊόντα: γίνεται εκτροφή ζώων, υπάρχουν φυτείες καφέ, ζαχαροκάλαμου για την παραγωγή καστανής

ζάχαρης, καλαμποκιού και φασολιού. Και όλα αυτά τα συνταιριάζουν. Δηλαδή, σε ένα τσιφλίκι 10 χιλιάδων εκταρίων υπάρχουν τα πάντα, κτηνοτροφία, καλλιέργεια ζαχαροκάλαμου, φασολιού, καλαμποκιού. Η ζωή των ανθρώπων, των *mozos* [1] ή των περιπλανώμενων εργατών, περιστρέφεται γύρω από αυτό.

Εκεί δουλεύουν, εκεί υποφέρουν.

Ο διαχειριστής συμπληρώνει το εισόδημά του κλέβοντας από το αφεντικό ένα μέρος της παραγωγής του τσιφλικιού. Με άλλα λόγια, εκτός από αυτά που του δίνει το αφεντικό, ο τσιφλικάς, ο διαχειριστής κερδίζει και από αυτά που κλέβει. Για παράδειγμα: αν γεννηθούν 10 δαμάλια και 4 ταύροι ο διαχειριστής δεν πρόκειται να τα δηλώσει όλα, λέγοντας στο αφεντικό ότι γεννήθηκαν μόνο 5 δαμάλια και 2 ταύροι. Αν το αφεντικό καταλάβει το κόλπο, τον διώχνει και βάζει στη θέση του άλλον. Αλλά ο διαχειριστής πάντα κάτι θα κλέψει. Με άλλα λόγια, αυτή είναι η διαφθορά για την οποία μιλούν.

Μας έλεγαν επίσης, ότι όταν και ο διαχειριστής ήθελε να λείψει - και το αφεντικό επίσης απουσίαζε - έψαχνε να τον αντικαταστήσει κάποιος από τους δικούς του, που να είναι το ίδιο καθίκι και το ίδιο απαιτητικός με εκείνον. Όταν έφευγε λοιπόν για να κάνει τη βολτίτσα του, άφηνε κάποιον φίλο του στη θέση του, μέχρι να επιστρέψει και να ξαναπάρει τα ηνία στα χέρια του.

Βλέπουμε λοιπόν, ότι το ίδιο συμβαίνει και σήμερα. Το αφεντικό λείπει, είναι αλλού, και τον αντικαθιστούν οι διαχειριστές των χωρών - των λαών, λέμε εμείς, γιατί δε μιλάμε πλέον για χώρες. Ο διαχειριστής εδώ είναι ο Peña Nieto. Επιστάτες είναι οι κυβερνήτες και οικονομοί οι δήμαρχοι.

Έτσι είναι δομημένος ο τρόπος κυριαρχίας τους.

Ο διαχειριστής, ο επιστάτης και ο οικονομός είναι εκείνοι οι οποίοι αναλαμβάνουν να πειθαναγκάσουν τον κόσμο. Οι προπαπούδες μας έλεγαν ότι στο τσιφλίκι υπήρχε κι ένα μαγαζί, που το ονόμαζαν *tienda de raya*, στο οποίο ήταν χρεωμένοι όλοι

όσοι εργάζονταν εκεί. Αυτοί οι μοζος λοιπόν, που υφίσταντο την εκμετάλλευση, είχαν συνηθίσει να αγοράζουν από κει το αλάτι, το σαπούνι τους, ό,τι είχαν ανάγκη, τέλος πάντων, αλλά δεν χρησιμοποιούσαν χρήματα. Πήγαιναν λοιπόν στο μαγαζί του αφεντικού, όπου έπρεπε να γραφτούν για να αγοράσουν το αλάτι, το σαπούνι, τη ματσέτα, το ακόνι ή το τσεκούρι που χρειάζονταν, και τα οποία πλήρωναν όχι με χρήματα αλλά με την εργατική τους δύναμη.

Μας έλεγαν οι προπαπούδες μας ότι έτσι πέρασαν ολόκληρη τη ζωή τους, τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες: αυτά που κέρδιζαν έφταναν ίσα ίσα για το φαί της ημέρας, ώστε την επόμενη να είναι αναγκασμένοι να συνεχίσουν να δουλεύουν για το αφεντικό.

Αυτά που έλεγαν τα εξακριβώσαμε το '94, όταν πήγαμε να καταλάβουμε τα τσιφλίκια και να διώξουμε τους εκμεταλλευτές. Συναντήσαμε, τότε, διαχειριστές αλλά και ανθρώπους εντελώς υποτακτικούς, οι οποίοι είχαν εξοικειωθεί με όλη αυτή την κατάσταση που σας περιέγραψα σχετικά με το μαγαζί του τσιφλικά. Αυτοί μας έλεγαν, λοιπόν, ότι δεν ήξεραν τι να κάνουν τώρα που δεν υπάρχει το αφεντικό τους. Δεν ήξεραν που θα βρουν το αλάτι, το σαπούνι τους, και μας ρωτούσαν ποιος θα είναι τώρα το νέο αφεντικό για να πάνε να δουλέψουν σε αυτόν.

Εμείς τους απαντούσαμε: τώρα είσαι ελεύθερος, δούλεψε τη γη, είναι δική σου. Όπως δούλευες πριν για το αφεντικό, τώρα θα δουλεύεις για τον εαυτό σου, για την οικογένειά σου. Εκείνοι λοιπόν αντιδρούσαν λέγοντας πως η γη ανήκει στο αφεντικό.

Διαπιστώσαμε λοιπόν τότε ότι υπάρχουν άνθρωποι που έχουν ενσωματώσει πλήρως τη σκλαβιά τους. Και όταν αποκτούν την ελευθερία τους, δεν ξέρουν τι να κάνουν, γιατί το μόνο που γνωρίζουν είναι να υπακούν.

Αυτά που σας περιέγραψα, συνέβαιναν πριν από 100 χρόνια, ίσως και παραπάνω, γιατί οι προπαπούδες μας -ο ένας είναι 125, 126 ετών περίπου, αφού έχει περάσει πάνω από χρόνος από τότε που

του πήραμε τη συνέντευξη- είναι εκείνοι που τα έζησαν και μας τα αφηγήθηκαν.

Εμείς βλέπουμε ότι αυτή η κατάσταση συνεχίζεται. Πιστεύουμε ότι έτσι είναι ο καπιταλισμός σήμερα. Θέλει να μετατρέψει τον κόσμο σε τσιφλίκι. Αλλά τώρα είναι οι ιδιοκτήτες των πολυεθνικών αυτοί που λένε: «πάω στη μεξικάνικη φυτεία μου», ή ανάλογα με το κέφι τους, «πάω στη γουατεμαλέζα, την ονδουρανή» και πάει λέγοντας.

Ο καπιταλισμός οργανώνεται ανάλογα με το συμφέρον του. Κι όπως μας έλεγαν οι προπαπούδες μας, στη μια φυτεία μπορεί να υπήρχαν τα πάντα -καφές, ζάα, καλαμπόκι, φασόλι- στην άλλη τίποτε, ή μόνο ζαχαροκάλαμο, και σε μια τρίτη κάτι άλλο. Αυτή την οργάνωση μας είχαν επιβάλλει οι τσιφλικάδες.

Δεν υπάρχει καλό αφεντικό. Είναι όλοι κακοί.

Αν και οι προπαπούδες μας, μας έλεγαν πως υπήρχαν κάποιοι που ήταν καλοί -έτσι έλεγαν. Αλλά αν το αναλύσουμε, το σκεφτούμε, το εξετάσουμε, εννοούσαν πως δεν υπήρχε ιδιαίτερη κακοποίηση, πως ήταν καλοί δηλαδή, επειδή δεν τους μαστίγωναν. Αλλά δεν ήταν απαλλαγμένοι από την εκμετάλλευση. Σε κάποια άλλα τσιφλίκια βέβαια ασκούσαν και σωματική βία. Όχι μόνο σε ξεθέωναν στη δουλειά, αλλά αν δεν τηρούσες τις εντολές τους, σε μαστίγωναν.

Πιστεύουμε λοιπόν, πως τα ίδια πράγματα που βίωσαν οι προπαπούδες μας θα ζήσουμε τώρα κι εμείς. Και τώρα δεν θα συμβαίνουν μόνο στην ύπαιθρο αλλά και στην πόλη. Γιατί ο καπιταλισμός δεν είναι ο ίδιος που ήταν πριν από 100 ή 200 χρόνια. Είναι διαφορετικός ο τρόπος εκμετάλλευσης και στον κάμπο και στην πόλη. Και μπορεί να αλλάζει η μορφή της αλλά η εκμετάλλευση παραμένει ίδια. Σαν ένα κλουβί που κάθε τρεις και λίγο το βάφουν για να φαίνεται καινούργιο, το κλουβί όμως παραμένει κλουβί.

Αλλά υπάρχουν άνθρωποι που δεν θέλουν την ελευθερία τους, που έχουν συνηθίσει να υπακούν και το μόνο που ζητούν είναι να

έρθει ένα άλλο αφεντικό, ένας άλλος διαχειριστής, που να μην είναι τόσο καθίκι -να συνεχίσει, δηλαδή, να τους εκμεταλλεύεται αλλά να μην τους κακομεταχειρίζεται.

Εμείς, λοιπόν, σε αυτό επικεντρώνουμε το βλέμμα μας, γιατί είναι κάτι που έρχεται, έχει ήδη ξεκινήσει.

Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι αν υπάρχουν κι άλλοι, κι άλλες που βλέπουν, σκέφτονται, συγκρίνουν με τον ίδιο τρόπο αυτό που έρχεται.

Και τι σκοπεύουν να κάνουν αυτές οι αδερφές και αυτοί οι αδερφοί; Θα συμβιβαστούν με μια αλλαγή διαχειριστή ή αφεντικού, ή θέλουν την ελευθερία;

Αυτά είχα αναλάβει να σας εξηγήσω, ως απόρροια αυτού που σκεφτόμαστε και βλέπουμε με τους συντρόφους και τις συντρόφισσες, ως Ζαπατιστικός Στρατός Εθνικής Απελευθέρωσης.

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Galeano:

Αυτό που εμείς βλέπουμε, λοιπόν, παγκοσμίως είναι μια οικονομία ληστρική. Το καπιταλιστικό σύστημα προχωρά, κατακτώντας εδάφη, καταστρέφοντας όσα περισσότερα μπορεί. Παράλληλα, υπάρχει μια αποθέωση της κατανάλωσης. Ο καπιταλισμός δεν φαίνεται να ανησυχεί πλέον για το ποιος θα παράξει τα εμπορεύματα -γι' αυτό υπάρχουν οι μηχανές.

Όμως μηχανήματα προορισμένα να καταναλώνουν, δεν υπάρχουν.

Στην πραγματικότητα, αυτή η αποθέωση της κατανάλωσης, κρύβει μια βάνουση εκμετάλλευση και αιματηρή λεηλασία της ανθρωπότητας, αθέατες στην αμεσότητα της σύγχρονης παραγωγής εμπορευμάτων.

Η μηχανή που, αυτοματοποιημένη στο μέγιστο και χωρίς ανθρώπινη συμμετοχή, παρασκευάζει ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή κινητά τηλέφωνα, δεν στηρίζεται στην επιστημονική και τεχνολογική

πρόοδο αλλά στη λεηλασία των φυσικών πόρων (την απαραίτητη καταστροφή/ερήμωση και ανοικοδόμηση/αναδιάταξη εδαφών) και στην απάνθρωπη υποδούλωση χιλιάδων λιλιπούτειων, μικρών και μεσαίων πυρήνων εκμετάλλευσης της ανθρώπινης εργατικής δύναμης.

Η αγορά (αυτό το τεράστιο εμπορικό κέντρο) συμβάλλει σε αυτή την καταναλωτική οφθαλμαπάτη: τα εμπορεύματα παρουσιάζονται στον καταναλωτή ως «απαλλαγμένα» από την ανθρώπινη εργασία (δηλαδή, από τη δική του εκμετάλλευση). Και ένα από τα «πρακτικά» συνακόλουθα αυτού, είναι να προσφέρουν στον καταναλωτή (πάντα εξατομικευμένο) την επιλογή να «επαναστατήσει», επιλέγοντας τη μια ή την άλλη αγορά, το ένα ή το άλλο είδος κατανάλωσης, ή να αρνηθεί κάποιο συγκεκριμένο.

Δεν θέλετε να τρώτε σαβούρα; Κανένα πρόβλημα, πωλούνται επίσης βιολογικά προϊόντα διατροφής και μάλιστα σε τιμή υψηλότερη. Δεν πίνετε τα γνωστά αναψυκτικά τύπου κόλα γιατί βλάπτουν την υγεία; Κανένα πρόβλημα, η ίδια εταιρία διαθέτει στην αγορά και εμφιαλωμένο νερό. Δεν θέλετε να καταναλώνετε σε μεγάλες αλυσίδες σουπερμάρκετ; Κανένα πρόβλημα, η ίδια εταιρία προμηθεύει και το μαγαζάκι της γωνίας. Και πάει λέγοντας.

Οργανώνουν λοιπόν την παγκόσμια κοινωνία, δίνοντας εμφανώς, προτεραιότητα στην κατανάλωση, μεταξύ άλλων. Το σύστημα λειτουργεί με αυτή την αντίφαση (μεταξύ άλλων): θέλει να απαλλαγεί από την εργατική δύναμη γιατί η «χρήση» της παρουσιάζει αρκετά προβλήματα (π.χ.: τείνει να οργανώνεται, να διαμαρτύρεται, να κάνει απεργίες, σαμποτάζ στην παραγωγή, να συμμαχεί με άλλους/ες), αλλά την ίδια στιγμή έχει ανάγκη από αυτό το «ιδιαίτερο» εμπόρευμα για να καταναλώσει άλλα εμπορεύματα.

Όσο κι αν στοχεύει το σύστημα στην «αυτοματοποίησή του», η εκμετάλλευση της εργατικής του δύναμης είναι πολύ σημαντική. Δεν έχει σημασία το εύρος της κατανάλωσης που δημιουργείται στο περιθώριο της παραγωγικής διαδικασίας, ή ο βαθμός επέκτασης της παραγωγικής αλυσίδας ούτως ώστε να δίνει την

εντύπωση («υποκρίνεται») ότι ο ανθρώπινος παράγοντας είναι απών: χωρίς το ουσιαστικό εμπόρευμα (την εργατική δύναμη) είναι αδύνατος ο καπιταλισμός. Ένας καπιταλιστικός κόσμος χωρίς εκμετάλλευση, όπου πρυτανεύει η κατανάλωση, είναι καλός για την επιστημονική φαντασία, τα παραμύθια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα νυχελικά όνειρα των θαυμαστών των αυτοχείρων της αριστοκρατικής Αριστεράς.

Δεν είναι η ύπαρξη της εργασίας εκείνη που ορίζει τον καπιταλισμό, αλλά ο χαρακτηρισμός της ικανότητας για εργασία ως εμπόρευμα που πωλείται και αγοράζεται στην αγορά εργασίας. Αυτό σημαίνει πως υπάρχει κάποιος που πουλά και κάποιος που αγοράζει. Και το κυριότερο, πως υπάρχει κάποιος που έχει μια μόνο επιλογή: να πουλήσει τον εαυτό του.

Η δυνατότητα αγοράς της εργατικής δύναμης παρέχεται από την ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, διακίνησης και κατανάλωσης. Στην ατομική ιδιοκτησία αυτών των μέσων βρίσκεται ο ζωτικός πυρήνας του συστήματος. Πάνω σε αυτή την ταξική διαίρεση (κατόχων και μη κατόχων των μέσων) και την απόκρυψη της, έχουν κατασκευαστεί όλοι οι νομικοί και επικοινωνιακοί φαρισαϊσμοί, καθώς και τα κυρίαρχα στοιχεία: η ιδιότητα του πολίτη και η νομική ισότητα, το ποινικό και αστυνομικό σύστημα, η εκλογική δημοκρατία και η ψυχαγωγία (τις οποίες είναι όλο και πιο δύσκολο να ξεχωρίσουμε), οι νέες θρησκείες και οι υποτιθέμενες ουδετερότητες των τεχνολογιών, των κοινωνικών επιστημών και των τεχνών, η ελεύθερη πρόσβαση στην αγορά και την κατανάλωση και οι βλακείες (περισσότερο ή λιγότερο καλλιεργημένες) του τύπου «η αλλαγή βρίσκεται μέσα μας», «καθείς είναι αρχιτέκτονας της μοίρας του», «κάνε το καλύτερο δυνατό στη χειρότερη κατάσταση», «μην δίνεις στον πεινασμένο ψάρι για να φάει, μάθε τον καλύτερα να ψαρεύει» (ή πούλησέ του το καλάμι του ψαρέματος) και αυτό που είναι πολύ της μόδας τελευταία, οι προσπάθειες «εξανθρωπισμού» του καπιταλισμού, μετατρέποντάς τον σε καλό, λογικό, γενναιόδωρο, light.

Αλλά η μηχανή θέλει κέρδη και είναι ακόρεστη. Δεν υπάρχει όριο

στην απληστία της. Και η δίψα για κέρδη δεν έχει ούτε ηθική ούτε λογική. Αν πρέπει να σκοτώσει, σκοτώνει. Αν χρειάζεται να καταστρέψει, καταστρέφει. Ακόμα και ολόκληρο τον κόσμο.

Το σύστημα προχωρά στην ανακατάκτηση του κόσμου. Δεν έχει σημασία αυτό που καταστρέφεται, παραμένει ή περιττεύει: εφόσον επιτυγχάνεται το μέγιστο κέρδος με τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα, είναι αναλώσιμο. Η μηχανή επιστρέφει στις γενεσιουργές της μεθόδους -γι' αυτό σας συνιστούμε να διαβάσετε την Πρωταρχική Συσώρευση του Κεφαλαίου -, την κατάκτηση νέων εδαφών μέσω της βίας και του πολέμου.

Σαν να άφησε ο καπιταλισμός ανολοκλήρωτο ένα κομμάτι της κατάκτησης του κόσμου στον νεοφιλελευθερισμό, και τώρα πρέπει να το αποτελειώσει. Καθώς το σύστημα αναπτύσσεται, «ανακαλύπτει» την ύπαρξη νέων εμπορευμάτων τα οποία βρίσκονται στα εδάφη των αυτόχθονων λαών: το νερό, η γη, ο αέρας, η βιοποικιλότητα.

Ό,τι δεν έχει καταστραφεί ακόμα, βρίσκεται σε ιθαγενικό έδαφος κι εκεί στρέφει τις βλέψεις του.

Όταν το σύστημα αναζητά (και κατακτά) νέες αγορές, δεν στοχεύει μόνο στην κατανάλωση, στην αγοραπωλησία εμπορευμάτων. Αναζητά και επιδιώκει, κυρίως, την κατάκτηση εδαφών και πληθυσμών με σκοπό να τους απομυζήσει όσα περισσότερα μπορεί, ανεξάρτητα αν, στο διάβα του, αφήσει, ως κληρονομιά και αποτύπωμα, άγονη γη.

Όταν μια μεταλλευτική εταιρία εισβάλλει σε έδαφος των ιθαγενών, με το άλλοθι της εξασφάλισης «πηγών απασχόλησης» για τον «αυτόχθονα πληθυσμό» (μου φαίνεται πως έτσι μας αποκαλούν), δεν του προσφέρει μόνο την οικονομική δυνατότητα για την αγορά ενός καινούργιου κινητού μεγαλύτερης εμβέλειας. Αποβάλλει, παράλληλα, ένα τμήμα του πληθυσμού και αφανίζει (με όλη τη σημασία της λέξης) το έδαφος στο οποίο αυτό δραστηριοποιείται.

Η «ανάπτυξη» και η «πρόοδος» που παρέχει το σύστημα,

υποκρύπτουν στην πραγματικότητα πως αφορούν τη δική του ανάπτυξη και πρόοδο. Και το σημαντικότερο, αποσιωπά πως για να επιτευχθούν, το τίμημα είναι ο θάνατος και η καταστροφή πληθυσμών και εδαφών.

Έτσι θεμελιώνεται ο λεγόμενος «πολιτισμός»: αυτό που έχουν ανάγκη οι ιθαγενείς λαοί είναι «να βγουν από τη φτώχεια», έχουν δηλαδή ανάγκη από χρήματα. Προσφέρονται λοιπόν «θέσεις εργασίας», δηλαδή, εταιρίες που θα «προσλάβουν» (δηλαδή θα εκμεταλλευτούν) τους «αβορίγινες» (μου φαίνεται πως έτσι μας αποκαλούν).

«Εκπολιτισμός» μια ιθαγενούς κοινότητας σημαίνει τη μετατροπή του πληθυσμού της σε έμμισθη εργατική δύναμη, δηλαδή, με καταναλωτική ικανότητα. Γι' αυτό, όλα τα κρατικά προγράμματα θέτουν το ζήτημα «της ενσωμάτωσης του περιθωριοποιημένου πληθυσμού στον πολιτισμό». Κατά συνέπεια, οι αυτόχθονες λαοί παύουν να απαιτούν σεβασμό στους χρόνους και τους τρόπους ζωής τους και διεκδικούν, «βοήθεια» για να «εντάξουν τα προϊόντα τους στην αγορά» και να «εξασφαλίσουν θέσεις εργασίας».

Εν ολίγοις: τη βελτιστοποίηση της φτώχειας.

Και λέγοντας «αυτόχθονες λαοί» δεν αναφερόμαστε μόνο στους κακώς αποκαλούμενους «ιθαγενείς», αλλά σε όλους τους λαούς που εξαρχής φρόντιζαν τα εδάφη τους, και σήμερα υπόκεινται σε κατακτητικούς πολέμους -όπως ο κουρδικός λαός- και εντάσσονται, δια της βίας, στα λεγόμενα Εθνικά Κράτη.

Η αποκαλούμενη «μορφή Έθνος» του Κράτους, γεννιέται με την ανέλιξη του καπιταλισμού σε κυρίαρχο σύστημα. Το κεφάλαιο χρειαζόταν προστασία και βοήθεια για την αύξησή του. Το Κράτος ανέλαβε, λοιπόν, πέραν του βασικού του ρόλου (του κατασταλτικού), και αυτόν του εγγυητή της ανάπτυξης. Φυσικά, τότε, υποστήριζαν πως στόχος τους ήταν να ελέγξουν τη βαρβαρότητα, να «εξορθολογήσουν» τις κοινωνικές σχέσεις και να «κυβερνήσουν» για όλους. Να «μεσολαβήσουν» μεταξύ κυρίαρχων και κυριαρχούμενων.

Η «ελευθερία» σήμαινε ελευθερία να αγοράζεις και να πουλάς (ή να πουλιέσαι). Η «ισότητα» συνέβαλε στη συνοχή της κυριαρχίας, ομογενοποιώντας. Και η «αδελφοσύνη», εντάξει, είμαστε όλοι αδέρφια, το αφεντικό και ο εργαζόμενος, ο τσιφλικάς και ο κολίγος, το θύμα και ο θύτης.

Στη συνέχεια, ισχυρίζονταν πως το Εθνικό Κράτος έπρεπε να «ρυθμίσει» το σύστημα, να το προφυλάξει από τις υπερβολές του, καθιστώντας το «δικαιότερο». Οι κρίσεις ήταν το αποτέλεσμα βλαβών της μηχανής και το Κράτος (και ειδικότερα η κυβέρνηση) ήταν ο αποτελεσματικός μηχανικός, έτοιμος πάντα να επιδιορθώσει αυτές τις ατέλειες. Με τον καιρό αποδείχτηκε ότι το Κράτος (και ειδικότερα η κυβέρνηση) αποτελούσαν μέρος του προβλήματος και όχι της λύσης.

Αλλά οι βασικοί πυλώνες αυτού του Έθνους Κράτους (αστυνομία, στρατός, γλώσσα, νόμισμα, δικαιοσύνη, έδαφος, κυβέρνηση, πληθυσμός, σύνορα, εσωτερική αγορά, πολιτιστική ταυτότητα, κλπ) σήμερα βρίσκονται σε κρίση: οι αστυνομίες δεν προλαμβάνουν το έγκλημα, το διαπράττουν· οι στρατοί δεν υπερασπίζονται τον πληθυσμό τον καταστέλλουν· οι «εθνικές γλώσσες» δέχονται εισβολή και μεταβάλλονται (δηλαδή κατακτώνται) από τη γλώσσα που κυριαρχεί στις συναλλαγές· τα εθνικά νομίσματα αποτιμώνται με βάση την αξία των νομισμάτων που ηγεμονεύουν στην παγκόσμια αγορά· τα εθνικά δικαιοσύνη συστήματα υποτάσσονται στους διεθνείς νόμους· τα εδάφη επεκτείνονται και συρρικνώνονται (και κατακερματίζονται) ανάλογα με τον νέο παγκόσμιο πόλεμο· οι θεμελιώδεις αποφάσεις των εθνικών κυβερνήσεων υπόκεινται στις επιταγές του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου· η διαπερατότητα των συνόρων ποικίλει (ανοιχτά για τη μετακίνηση κεφαλαίων και εμπορευμάτων και κλειστά για τους ανθρώπους)· οι εθνικοί πληθυσμοί «προσμειγνύονται» με εκείνους άλλων Κρατών και ούτω καθεξής.

Την ίδια στιγμή που ο καπιταλισμός «ανακαλύπτει» νέες «ηπείρους» (δηλαδή: νέες αγορές για την εξαγωγή και την κατανάλωση εμπορευμάτων), αντιμετωπίζει μια περίπλοκη (στη σύνθεση, την έκταση και το βάθος της) κρίση που ο ίδιος

δημιούργησε με τη ληστρική του μανία.

Είναι ένας συνδυασμός κρίσεων:

Η μια είναι η **περιβαλλοντική κρίση** που πλήττει όλα τα μέρη του κόσμου, επίσης απότοκος της καπιταλιστικής ανάπτυξης: οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της εκβιομηχάνισης, της κατανάλωσης και της λεηλασίας της φύσης είναι τέτοιες, που αλλοιώνουν πλέον αυτόν που ως τώρα γνωρίζαμε ως «πλανήτη Γη». Ο μετεωρίτης «καπιταλισμός» έπεσε και άλλαξε ριζικά την επιφάνεια και τα έγκατα του τρίτου πλανήτη του ηλιακού συστήματος.

Η άλλη είναι η **μετανάστευση**. Φτωχοποιούνται και καταστρέφονται εδάφη ολόκληρα, υποχρεώνοντας τους ανθρώπους να μεταναστεύσουν προς αναζήτηση ζωής. Ο κατακτητικός πόλεμος, που ενυπάρχει στην ίδια τη φύση του συστήματος, πλέον δεν καταλαμβάνει μόνο εδάφη και τους πληθυσμούς τους. Εντάσσει τους δεύτερους στην κατηγορία «σκουπίδια», «ερείπια», «συντρίμμια», που προορίζονται είτε να πεθάνουν είτε να μεταναστεύσουν στον «πολιτισμό» που, ας μη ξεχνάμε, πατά πάνω στην καταστροφή «άλλων» πολιτισμών. Αν αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορούν ούτε να παράξουν ούτε να καταναλώσουν, περιττεύουν. Το λεγόμενο «μεταναστευτικό φαινόμενο» δημιουργείται και τροφοδοτείται από το σύστημα.

Μια ακόμα κρίση -σχετικά με την οποία συμφωνούμε με αρκετούς αναλυτές από όλο τον κόσμο- είναι η **εξάντληση των πόρων** που αποτελούν το κύσιμο για να κινηθεί η «μηχανή»: **των ενεργειακών**. Η λεγόμενη τελική «κορύφωση», πχ., στα αποθέματα πετρελαίου και άνθρακα, βρίσκεται ήδη πολύ κοντά. Αυτοί οι ενεργειακοί πόροι εξαντλούνται, δεν επαρκούν, και για να αναπληρωθούν θα πρέπει να περάσουν εκατομμύρια χρόνια. Η προβλέψιμη και επικείμενη εξάντληση έχει ως αποτέλεσμα τα εδάφη με αποθέματα ενεργειακών -ακόμα και περιορισμένα- να θεωρούνται στρατηγικά. Η ανάπτυξη «εναλλακτικών» πηγών ενέργειας προχωρά με υπερβολικά αργό ρυθμό για τον απλούστατο λόγο ότι δεν είναι αποδοτική, δηλαδή, δεν καλύπτεται γρήγορα η

επένδυση.

Τα τρία αυτά στοιχεία αυτής της πολύπλοκης κρίσης υπονομεύουν την ίδια την ύπαρξη του πλανήτη.

Πρόκειται για το τελικό στάδιο της κρίσης του καπιταλισμού; Ούτε κατά διάνοια. Το σύστημα έχει αποδείξει πως είναι ικανό όχι μόνο να ξεπερνά τις αντιφάσεις του αλλά και να λειτουργεί με και μέσα από αυτές.

Απέναντι λοιπόν σε αυτές τις κρίσεις που ο ίδιος ο καπιταλισμός έχει προκαλέσει -στη μετανάστευση, στις φυσικές καταστροφές, στην προσέγγιση των ορίων των αποθεμάτων των βασικών ενεργειακών πόρων (στην περίπτωση αυτή του πετρελαίου και του άνθρακα)- φαίνεται πως το σύστημα δοκιμάζει μια **αναδίπλωση προς τα μέσα, σαν μια αντιπαγκοσμιοποίηση**, για να μπορέσει να προστατευθεί από τον ίδιο τον εαυτό του, και χρησιμοποιεί τη δεξιά πολιτική ως εγγυήτρια αυτής της αναδίπλωσης.

Αυτή η φαινομενική αντίφαση του συστήματος θυμίζει ελατήριο που συμπιέζεται για να επιμηκυνθεί αργότερα. Στην πραγματικότητα, το σύστημα προετοιμάζεται για ένα πόλεμο. Άλλης μορφής πόλεμο. Έναν ολοκληρωτικό: παντού, ακατάπαυστα και με όλα τα μέσα.

Χτίζει τείχη νόμιμα, τείχη πολιτισμικά και τείχη υλικά, στην προσπάθειά του να αμυνθεί απέναντι στη μετανάστευση που το ίδιο προκάλεσε. Επιδιώκει τον επανασχεδιασμό του χάρτη του κόσμου, των πόρων και των καταστροφών του -διασφαλίζοντας τη λειτουργία του κεφαλαίου με τη διαχείριση των πρώτων και προφυλάσσοντας τα κέντρα Εξουσίας από τις επιπτώσεις των δεύτερων.

Πιστεύουμε ότι αυτά τα τείχη θα συνεχίσουν να πολλαπλασιάζονται, μέχρι να δημιουργηθεί ένα είδος αρχιπελάγους των «από πάνω» όπου τα αφεντικά, οι κάτοχοι του πλούτου, θα ζουν μέσα σε προστατευμένα «νησιά» και όλοι οι υπόλοιποι θα βρισκόμαστε απ' έξω. Ένα αρχιπέλαγος με άλλα

νησιά για τα αφεντικά και άλλα, διαφορετικά, για συγκεκριμένες εργασίες -όπως τα τσιφλίκια. Και κάπου πολύ μακριά, τα χαμένα νησιά για τους αναλώσιμους. Και στην ανοιχτή θάλασσα, εκατομμύρια μαούνες να βολοδέρνουν από το ένα νησί στο άλλο, αναζητώντας ένα αγκυροβόλι.

Επιστημονική φαντασία ζαπατιστικής παραγωγής; Γκουγκλάρετε «Πλοίο Aquarius» και θα καταλάβετε την απόσταση που υπάρχει ανάμεσα σε αυτό που περιγράφουμε και την πραγματικότητα. Πολλά έθνη της Ευρώπης αρνήθηκαν τον ελλιμενισμό του Aquarius. Ο λόγος; Το φονικό φορτίο που μετέφερε: εκατοντάδες μετανάστες από χώρες που είτε «απελευθερώθηκαν» από τη Δύση μέσω πολέμων κατοχής είτε κυβερνώνται από τυράννους με τις ευλογίες της Δύσης.

Η «Δύση», το σύμβολο του πολιτισμού, όπως αυτοαποκαλείται, πηγαίνει, καταστρέφει, αφανίζει, αναδιπλώνεται και κλείνει τις πόρτες της, την ίδια στιγμή που το μεγάλο κεφάλαιο συνεχίζει τις μπίζνες του: κατασκευάζοντας και πουλώντας, πρώτα τα όπλα καταστροφής, και στη συνέχεια τον μηχανικό εξοπλισμό για την ανοικοδόμηση.

Σε πολλά μέρη η αναδίπλωση αυτή στηρίζεται από την πολιτική Δεξιά. Δηλαδή, τους «αποτελεσματικούς» διαχειριστές, εκείνους που μπορούν να ελέγξουν την εργατιά και να εξασφαλίσουν τα κέρδη του τσιφλικά... -κι ας είναι και κάποιοι, κάποιες, που κλέβουν μερικά από τα δαμάλια και τους ταύρους- αλλά και να «μαστιγώνουν» αφειδώς τον υποτακτικό πληθυσμό του.

Όσοι περισσεύουν: ή καταναλώνουν ή εξοντώνονται. Πρέπει να εκτοπιστούν. Είναι -όπως λέμε εμείς- οι αναλώσιμοι. Δεν μετρούν ούτε καν ως «παράπλευρα θύματα» σε αυτό τον πόλεμο.

Δεν είναι ότι κάτι αλλάζει. Έχει ήδη αλλάξει.

Και το παραλληλίζουμε με τους ιθαγενείς λαούς, γιατί εδώ και πολύ καιρό, στο προηγούμενο στάδιο της καπιταλιστικής ανάπτυξης, ήταν οι αγνοημένοι. Παλαιότερα, χρησιμοποιούσαμε το παράδειγμα των ιθαγενών βρεφών, τα οποία ήταν τα αγέννητα,

γιατί έρχονταν στον κόσμο και πέθαιναν, περνώντας εντελώς απαρατήρητα. Και αυτά τα αγέννητα κατοικούσαν σε αυτές τις περιοχές, σε αυτά τα βουνά πχ. που, πριν, τους ήταν παντελώς αδιάφορα. Οι καλές γαίες (οι «πεδιάδες», που λέμε εμείς) είχαν καταληφθεί από τα τσιφλίκια, από τους μεγαλοϊδιοκτήτες, που είχαν απωθήσει τους ιθαγενείς προς τα βουνά. Τώρα φαίνεται πως σ' αυτά τα βουνά υπάρχει πλούτος, υπάρχουν εμπορεύματα που επιβουλεύεται το κεφάλαιο κι έτσι δεν θα απομείνει κανένα μέρος για τους αυτόχθονες λαούς.

Η αγωνίζονται και υπερασπίζονται, και μέχρι θανάτου ακόμα, αυτά τα εδάφη, ή δεν τους μένει άλλη επιλογή. Γιατί δε θα υπάρχει καράβι να τους περισυλλέξει όταν θα πλέουν, μες στην αντάρα, στις θάλασσες και τις στεριές του κόσμου.

Ένας νέος πόλεμος κατάκτησης εκτυλίσσεται στα εδάφη των ιθαγενών, και η σημαία του στρατού των εισβολέων μερικές φορές φέρει και τα χρώματα της θεσμικής Αριστεράς.

Αυτή η αλλαγή στη λειτουργία της μηχανής που παρατηρείται στην ύπαιθρο, ή στις «αγροτικές ζώνες» παρουσιάζεται και στις πόλεις, ή τις «αστικές ζώνες», όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε εύκολα ακόμα και με μια επιφανειακή ανάλυση. Οι μεγαλουπόλεις αναδιοργανώθηκαν, ή βρίσκονται σε αυτή τη διαδικασία -κατόπιν ή μεσούντος ενός ανελέητου πολέμου εναντίον των περιθωριοποιημένων κατοίκων τους. Κάθε πόλη περιλαμβάνει πολλές άλλες στο εσωτερικό της, όμως μόνο μια είναι η κεντρική: αυτή του κεφαλαίου. Τα τείχη που την περιβάλλουν αποτελούνται από νόμους, σχέδια αστικοποίησης, αστυνομίες και ομάδες κρούσης.

Ολόκληρος ο κόσμος κατακερματίζεται. Τα τείχη πολλαπλασιάζονται. Η μηχανή προχωρά στον νέο της πόλεμο για την κατάληψη εδαφών. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι ανακαλύπτουν πως το νέο σπίτι που τους υποσχέθηκε ο εκσυγχρονισμός δεν είναι παρά μια βάρκα στα ανοιχτά της θάλασσας, η άκρη κάποιου δρόμου, ή ένα ασφυκτικά γεμάτο κέντρο

κράτησης για μετανάστες «χωρίς χαρτιά». Εκατομμύρια γυναίκες μαθαίνουν ότι ο κόσμος είναι ένα γιγαντιαίο κυνηγετικό κλαμπ όπου το θήραμα είναι εκείνες. Τα παιδιά μορφώνονται σαν σεξουαλικά και εργατικά προϊόντα. Και η φύση, με τη ισορροπία της στο κόκκινο, παραδίδει το λογαριασμό με τη μακρά λίστα των χρεών που έχει συσσωρεύσει ο καπιταλισμός κατά τη διάρκεια της σύντομης ιστορίας του ως κυρίαρχο σύστημα.

Φυσικά, λείπει ο λόγος των γυναικών που αγωνίζονται, των άλλων [2] από τα κάτω (για τους οποίους, υπάρχει περιφρόνηση, διώξεις και θάνατος, αντί για το γκλάμουρ των «μισο-αποκαλύψεων» της σεξουαλικότητας των από πάνω), όσων κοιμούνται στα λαϊκά προάστια και περνούν τη μέρα τους δουλεύοντας στην πόλη του κεφαλαίου, των μεταναστών και μεταναστριών που θυμούνται πως αυτό το τείχος δεν υπήρχε πάντα εκεί, των συγγενών των εξαφανισμένων, δολοφονημένων και φυλακισμένων που δεν ξεχνούν ούτε συγχωρούν, των αγροτικών κοινοτήτων που αντιλαμβάνονται ότι εξαπατήθηκαν, των ταυτοτήτων που ανακαλύπτουν τον εαυτό τους και αντικαθιστούν τη ντροπή με περηφάνια και όλων των αναλώσιμων που συνειδητοποιούν ότι το πεπρωμένο τους δεν χρειάζεται να είναι η σκλαβιά, η λήθη ή ο ολέθριος θάνατος.

Γιατί η άλλη κρίση, που περνά απαρατήρητη, αφορά στην επιτακτικότητα και τον πολλαπλασιασμό των εξεγέρσεων, των οργανωμένων ανθρώπινων πυρήνων που προκαλούν όχι μόνο την Εξουσία, αλλά και τη διεστραμμένη και απάνθρωπη λογική της. Με ποικίλες ταυτότητες, δηλαδή, ιστορίες, αυτή η εισβολή εμφανίζεται ως ανωμαλία του συστήματος. Αυτή η κρίση δεν μετρά για τους νόμους των πιθανοτήτων. Οι πιθανότητες διατήρησης και εμπάθυνσής της είναι ελάχιστες, σχεδόν εξωπραγματικές. Γι' αυτό και δεν περιλαμβάνονται στους υπολογισμούς των από πάνω.

Η μηχανή δεν ανησυχεί για τις εξεγέρσεις. Είναι λίγοι, λίγες, λίγοιες. Μόλις που φτάνουν τους 300.

Αυτή η θεώρηση του κόσμου, η δική μας, είναι, σίγουρα, ελλιπής και, πολύ πιθανόν, εσφαλμένη. Αλλά έτσι βλέπουμε εμείς το σύστημα παγκοσμίως. Και από αυτή την ανάλυση θα περάσουμε σε αυτό που παρατηρούμε σε επίπεδο ηπείρου, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό.

«300» – Μέρος 2ο:

ΜΙΑ ΗΠΕΙΡΟΣ ΩΣ ΠΙΣΩ ΑΥΛΗ, ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ, ΜΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΩΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ & ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ, ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ, ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΞΕΓΕΡΣΗ

Από τον κόσμο περνάμε στην ήπειρο.

Ας στρέψουμε το βλέμμα μας προς τα πάνω...

Βλέπουμε τα παραδείγματα του Εκουαδόρ, της Βραζιλίας και της Αργεντινής, όπου οι υποτιθέμενες προοδευτικές κυβερνήσεις όχι μόνο απομακρύνονται, αλλά και διώκονται ποινικά, ενώ τη θέση τους καταλαμβάνουν άλλοι που έχουν εκπαιδευτεί να γίνουν καλοί, δηλαδή υπάκουοι στο κεφάλαιο, διαχειριστές (αν και, ας είμαστε δίκαιοι, ακόμα και στον κυνισμό τους είναι αρκετά άγαρμποι) που θα αναλάβουν τη νέα αναδιάταξη του παγκόσμιου τσιφλικιού. Διαχειριστές όπως ο Temer στη Βραζιλία, ο Macri

στην Αργεντινή και στο Εκουαδόρ, εκείνος που υποτίθεται πως ήταν καλός -αφού είχε επιλεγεί από τον τώρα διωκόμενο Correa (τον ηγέτη της «επανάστασης των πολιτών», «τον αριστερό», σύμφωνα με το μάρκετινγκ της προοδευτικής διανόησης) και που τώρα αποδεικνύεται πως ανήκει στη Δεξιά, για τον Lenin Moreno μιλάω -παραδόξως ονομάζεται και Lenin.

Υπό την επιτήρηση του Κράτους που έχει καταστεί σε αστυνόμο της περιοχής -Κολομβία- εκτοξεύουν απειλές, αποσταθεροποιούν και σχεδιάζουν προκλήσεις που θα αποτελέσουν το έναυσμα για μια επικείμενη εισβολή των «ειρηνευτικών δυνάμεων» σε ολόκληρη τη Νότια Αμερική, η οποία επιστρέφει στους βίαιους καιρούς της Αποικιοκρατίας, τώρα με τη μορφή ενός «νέου» εξορκτισμού, που στην πραγματικότητα είναι η παλιά λεηλασία των φυσικών πόρων που χαρακτηρίζονται ως «πρώτες ύλες», και η οποία στηρίζεται και προωθείται από τις προοδευτικές κυβερνήσεις της περιοχής ως **«αριστερός εξορκτισμός»**. Υποτίθεται πως είναι κάτι σαν αριστερός καπιταλισμός ή καπιταλιστική αριστερά ή ποιος ξέρει τι άλλο, καταστρέφει, δηλαδή, και λεηλατεί με τον ίδιο τρόπο, αλλά πλέον για «καλό σκοπό» (;).

Οποιαδήποτε κριτική ή κίνημα αντίθετο στον αφανισμό των εδαφών των αυτόχθονων χαρακτηρίζεται ως «υποκινούμενο από την Κυριαρχία», «καθοδηγούμενο από τη Δεξιά» και άλλα ισοδύναμα του «πρόκειται για συνωμοσία της μαφίας της Εξουσίας».

Εν ολίγοις, στην ήπειρο, η «πίσω αυλή» του Κεφαλαίου εκτείνεται μέχρι το Ακρωτήριο Χορν.

Αλλά αν στρέψουμε προς τα κάτω το βλέμμα μας...

Βλέπουμε εξεγέρσεις και αντιστάσεις, πρωτίστως των ιθαγενών λαών. Θα ήταν άδικο να προσπαθήσω να τους κατονομάσω όλους, γιατί πάντα υπάρχει ο κίνδυνος να παραλείψω κάποιους. Αλλά η ταυτότητά τους αναδεικνύεται στον αγώνα τους. Εκεί όπου η ληστρική επέλαση της μηχανής συναντά αντίσταση, η εξέγερση φορά νέα -αλλά και τόσο αρχαία- χρώματα και μιλά γλώσσες «περίεργες».

Η υφαρπαγή, η οποία με τη σειρά της μεταμφιέζεται σε ενοικίαση της γης, προσπαθεί να επιβάλλει την κερδοσκοπική λογική της σε όλους όσους έχουν μάνα τους τη γη.

Αυτές οι αντιστάσεις πλαισιώνονται από ομάδες, συλλογικότητες και οργανώσεις που, χωρίς να είναι καθαρά ιθαγενικές, μοιράζονται με τους ιθαγενείς τη δέσμευση και τον προορισμό, δηλαδή, την καρδιά. Και γι' αυτό, υφίστανται συκοφαντίες, διώξεις, φυλακίσεις και, ουκ ολίγες φορές, τον θάνατο.

Για τη μηχανή, οι αυτόχθονες είναι αντικείμενα -ανίκανοι να σκεφτούν, να αισθανθούν και να αποφασίσουν. Γι' αυτό είναι οικεία στην αυτοματοποιημένη λογική της η σκέψη πως αυτές οι ομάδες στην πραγματικότητα «κατευθύνουν», «χρησιμοποιούν» και «παραπλανούν» αυτά τα «αντικείμενα» (τους ιθαγενείς) που αρνούνται να αγκαλιάσουν την ιδέα πως τα πάντα είναι εμπόρευμα. Τα πάντα, ακόμα και η ιστορία, η γλώσσα, η κουλτούρα τους.

Για το σύστημα, το πεπρωμένο των ιθαγενών βρίσκεται στα μουσεία, στις ειδικότητες της ανθρωπολογίας, στις αγορές ειδών χειροτεχνίας και στην εικόνα με το απλωμένο χέρι που ζητιανεύει.

Θα πρέπει να είναι απελπιστικός, για τους θεωρητικούς και δικηγόρους της μηχανής, αυτός ο αναλφαβητισμός που δεν καταλαβαίνει τις λέξεις: «κατανάλωση», «κέρδος», «πρόοδος», «τάξη», «εκσυγχρονισμός», «κομφορμισμός», «αγοραπωλησία», «υποταγή», «παράδοση». Για την κατάρτιση αυτών των απρόθυμων να εκπολιτιστούν, επιστρατεύουν τα προγράμματα παροχών που προκαλούν διχασμό και συγκρούσεις, τα κάγκελα της φυλακής, το μολύβι και την εξαφάνιση. Και σίγουρα, υπάρχουν εκείνοι που ξεπουλιούνται και παραδίδουν τους δικούς τους ανθρώπους στα χέρια του εκτελεστή, υπάρχουν όμως και οι κοινότητες που συνεχίζουν ακλόνητες την εξέγερση γιατί ξέρουν ότι γεννήθηκαν για να ζήσουν και ότι αυτές οι υποσχέσεις για «πρόοδο» κρύβουν τον χειρότερο θάνατο: τον θάνατο της λήθης.

Προχωράμε στην Κεντρική Αμερική (όπου στη Νικαράγουα ξαναζωντανεύει ο Σαίξπηρ, και το ζεύγος Macbeth, Daniel και Rosario αναρωτιούνται «Ποιος να φανταζόταν ότι ο γέρος (ο Santino [3]) θα είχε ακόμα τόσο αίμα μέσα του;» προσπαθώντας μάτια να σκουπίσουν τα χέρια τους σε μια μαυροκόκκινη σημαία), που αρχίζει να μετατρέπεται, από ένα έδαφος λησμονημένο (ύστερα από μια ανελέητη λεηλασία) σε πρόβλημα για το μεγάλο κεφάλαιο ως βασικός προμηθευτής και εφαλτήριο μεταναστών. Αυτό σημαίνει πως το Μεξικό, και συγκεκριμένα το νοτιοανατολικό Μεξικό, αναλαμβάνει τον ρόλο του τείχους.

Αποφασίσαμε να συμπεριλάβουμε το Μεξικό στην Κεντρική Αμερική γιατί η ιστορία του το καλεί στην Λατινική Αμερική και, ακόμα και στους παγκόσμιους χάρτες, η Κεντρική Αμερική είναι ο τεντωμένος βραχίονας εκείνων που είναι αδέρφια στον πόνο και την οργή.

Αλλά για τις διάφορες κυβερνήσεις, που υπέστη και συνεχίζει να υπομένει αυτή η χώρα, και την πολιτική της τάξη, η ξένη προοπτική τους ωθεί να θαυμάζουν, να αντιγράφουν, να υπηρετούν και να εξασφαλίζουν «την προσάρτηση των λαών της Αμερικής μας στον άστατο και βίαιο Βορρά που τους περιφρονεί» (José Martí, «Γράμμα στον Manuel Mercado», 18 Μαΐου 1895).

Όταν ο Donald Trump δηλώνει πως θέλει να κατασκευάσει τείχος, όλοι σκέφτονται τον ποταμό Río Bravo, το κεφάλαιο όμως αναφέρεται στους ποταμούς Suchiate [4], Usumancita [5] και Hondo [6]. Στην πραγματικότητα το τείχος βρίσκεται μέσα στο Μεξικό προκειμένου να ανακόψει τους μετανάστες που έρχονται από την Κεντρική Αμερική. Ίσως αυτό μας βοηθήσει να καταλάβουμε γιατί ο Donald Trump την 1η Ιουλίου έσπευσε να χαιρετίσει τη νίκη του Juanito Trump [7], στις εκλογές του Μεξικού.

Ένα τείχος αποκτά νόημα μόνο όταν αντιτάσσεται σε «κάτι». Όλα τα τείχη ανεγείρονται ενάντια σε αυτό το «κάτι».

Θέλετε να το πείτε ζόμπι, εξωγήινοι, εγκληματίες, μετανάστες,

«χωρίς χαρτιά», παράνομοι, ξένοι. Τα τείχη μοιάζουν με την πόρτα και τα παράθυρα ενός σπιτιού που είναι ερμητικά κλειστά προκειμένου αυτό να προστατευθεί από το ξένο, το περίεργο, το alien, που η διαφορετικότητά του φέρει την υπόσχεση της τελικής αποκάλυψης. Μια από τις ρίζες της λέξης «εθνοτική ομάδα» παραπέμπει στο «ξένοι».

Σύμφωνα με τα σχέδια του κεφαλαίου, το τείχος ενάντια στη Λατινική Αμερική θα έχει τη μορφή του ανέφικτου κέρατος της Αμάλθειας και θα ονομάζεται «Μεξικό».

Όπως είπαμε το πρώτο τμήμα του τείχους του Trump θα κατασκευαστεί στη νοτιοανατολική περιφέρεια. Το «εθνικό» Γραφείο Μετανάστευσης θα συνεχίσει να λειτουργεί ως υπάλληλος της Border Patrol. Η Γουατεμάλα και η Μπελίζ είναι η τελευταία στάση πριν την είσοδο στο τελωνείο της Βόρειας Αμερικής. Αυτό καθιστά το νοτιοανατολικό Μεξικό σε μια από τις προτεραιότητες για κατάκτηση και διαχείριση.

Για τον λόγο αυτόν, στα νέα «γεωπολιτικά» σχέδια, προβλέπεται η δημιουργία ενός «μαξιλαριού», ενός «αμορτισέρ», ενός φίλτρου που θα μειώνει δραστικά τη μετανάστευση. Έτσι, για την ανακούφιση από τον εφιάλτη του κεφαλαίου προσφέρεται ένα πλασέμπο: μια ορδή ζόμπι (δηλαδή, μεταναστών) στη βάση των τειχών του, που απειλούν τον τρόπο ζωής και «χαράσσουν», πάνω στην αδιάφορη επιφάνεια από σίδερο και μπετόν, το γκράφιτι που υπενθυμίζει με έμφαση:

«Η ευημερία σου έχει χτιστεί πάνω στη δική μου δυστυχία».

Σε αυτή τη χώρα, που επίσης ονομάζεται «Μεξικανική Δημοκρατία», οι προηγούμενες ομοσπονδιακές εκλογές κατάφεραν να αποκρύψουν... προς στιγμήν την πραγματικότητα: την οικονομική κρίση, την κοινωνική αποσύνθεση (με τη μακρά αλυσίδα των γυναικοκτονιών) και την ενίσχυση (παρά τα υποτιθέμενα «θανατηφόρα χτυπήματα» στα καρτέλ των ναρκωτικών) των παράλληλων (ή άρρηκτα συνδεδεμένων με το Εθνικό) Κρατών του

ονομαζόμενου «οργανωμένου εγκλήματος». Αν και μόνο για λίγο, οι δολοφονίες, οι απαγωγές και οι εξαφανίσεις γυναικών όλων των ηλικιών πέρασαν σε δεύτερο πλάνο, όπως και η φτώχεια και η ανεργία. Αλλά, τώρα που καταλάγιασε πια ο ενθουσιασμός για το εκλογικό αποτέλεσμα, η πραγματικότητα επιστρέφει λέγοντας «είμαι εδώ, λείπει η ψήφος... και το δρεπάνι μου».

Για τη φρίκη που μετέτρεψε το Μεξικό σε νεκροταφείο, σε προθάλαμο της κόλασης, **σε μη-τόπο**, τις εξαφανίσεις, δεν θα πούμε πολλά. Αρκεί να παρακολουθήσετε τα MME για να αποκτήσετε έστω και μια αμυδρή ιδέα. Μια βαθύτερη περιγραφή, ανάλυση και εκτίμηση μπορείτε να βρείτε στις τοποθετήσεις των Jacobo Dayán, Mónica Meltis, Irene Tello Arista, Daniela Rea, Marcela Turati, Ximena Antillón, Mariana Mora, Edith Escareño, Mauricio González González και John Gibler, από το σπορείο του φετινού Απρίλη, «Βλέμματα, Ακούσματα και Λόγια: Απαγορεύεται η σκέψη;» που πραγματοποιήθηκε στο CIDECI του San Cristóbal de las Casas της Chiapas, καθώς και στα κείμενα, τα ρεπορτάζ και τις στήλες τους. Αλλά ακόμα κι έτσι, είναι άλλο να διαβάζεις και να ακούς για την καθημερινή φρίκη και τελείως διαφορετικό να τη βιώνεις ως καθημερινότητα.

Το μεγάλο κεφάλαιο δεν ενδιαφέρεται για τις εξαφανίσεις, τις απαγωγές και τις γυναικοκτονίες. Νοιάζεται μόνο για την ασφάλεια τη δική ΤΟΥ και των προγραμμάτων ΤΟΥ. Η διαφθορά το ενοχλεί μόνο όταν περιορίζει το κέρδος του. Αυτός είναι ο λόγος που του παρουσιάζονται ως εξής: «Εγώ θα γίνω ένας καλός διαχειριστής, θα διατηρώ ήσυχους και ευχαριστημένους τους εργάτες, θα αποκτήσεις ξανά την ασφάλεια που σου στέρησαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις, θα κερδίσεις όσα θέλεις κι εγώ δεν πρόκειται να σου κλέψω τίποτε».

Το σύστημα εξακολουθεί να ενοχλείται από ένα πράγμα, κι αυτό είναι το Εθνικό Κράτος. Θα του αναθέτει λοιπόν όλο και περισσότερο το μοναδικό καθήκον για το οποίο γεννήθηκε οποιοδήποτε Κράτος: τη δια της βίας διασφάλιση της σχέσης μεταξύ κυρίαρχων και κυριαρχούμενων.

Τα αναπτυξιακά σχέδια των νέων κυβερνήσεων σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου δεν είναι παρά κηρύξεις ιδιωτικού πολέμου στα εδάφη, όπου αυτά θα εφαρμοστούν.

Αν δεν αναλώνονταν σε μια κενή φλυαρία, θα έλεγαν ότι προτείνουν άγονη γη και έρημο. Παράλληλα, βέβαια, χτίζουν το άλλοθι ώστε να μην αναλάβουν την ευθύνη γι' αυτή την καταστροφή: «σε αφανίσαμε, αλλά ήταν για το καλό όλων».

Έκανα λάθος. Είχαμε προβλέψει πως επρόκειτο να γίνει εκλογική νοθεία (έγινε αλλά υπό άλλη έννοια). Είχαμε προβλέψει πως ο López Obrador θα κέρδιζε, αλλά πιστεύαμε ότι το σύστημα θα του στερούσε το θρίαμβο με τεχνάσματα. Σκεφτόμασταν, λοιπόν, τις επιλογές που θα είχε το σύστημα μετά από αυτή τη νοθεία. Σύμφωνα με την ανάλυσή μας, δεν τους ανησυχούσε ένα ακόμα σκάνδαλο: είχαν ήδη επιβιώσει από αυτό του Λευκού Οίκου [8], της Ayotzínara, της Αριστοτεχνικής Απάτης [9], της διαφθοράς των πολιτειακών κυβερνήσεων, έτσι λοιπόν ένα ακόμα για νοθεία δεν θα έκανε τη διαφορά. Θεωρήσαμε ότι το σύστημα θα αντιμετώπιζε το δίλημμα να επιλέξει μεταξύ του Meade [10] και του Anaya [11], διαλέγοντας εκείνον που θα ήταν περισσότερο δεξιός, αποτελεσματικός για τα σχέδιά τους και καλύτερος διαχειριστής.

Οι δυνατότητες του τότε υποψηφίου, που επρόκειτο να εξαπατηθεί, για μια σταθερή και ριζοσπαστική αντίσταση ήταν ελάχιστες, οπότε δεν θα υπήρχε κανένας κίνδυνος για το σύστημα. Οι διαμαρτυρίες ωστόσο θα ήταν αναπόφευκτες. Σας ζητώ συγνώμη λοιπόν, γιατί αργήσαμε να καλέσουμε συνέλευση των δικτύων, θεωρώντας πως επρόκειτο να γίνουν διαμαρτυρίες, αποκλεισμοί δρόμων και τα συναφή, και ίσως να κολλάγατε οπουδήποτε στη διαδρομή. Γι' αυτό και η καθυστέρηση, συγνώμη.

Εμείς οι ζαπατίστας, πάντα προετοιμαζόμαστε για το χειρότερο, οπότε είτε συμβεί είτε όχι είμαστε έτσι κι αλλιώς έτοιμοι.

Σήμερα λοιπόν σκεφτόμαστε ότι τελικά δεν κάναμε λάθος, ότι

στην πραγματικότητα το σύστημα επέλεξε, μεταξύ των τεσσάρων υποψηφίων, τον πιο χρήσιμο, τον κύριο López Obrador. Και ανάμεσα στις αποδείξεις αγάπης αυτού του κυρίου προς το μεγάλο κεφάλαιο, δηλαδή τον τσιφλικά, είναι και η παράδοση των εδαφών των αυτόχθονων λαών. Τα προγράμματα που προορίζονται για το νοτιοανατολικό Μεξικό, για τον Ισθμό, τις πολιτείες Chiapas, Tabasco, Yucatán και Campeche -για να αναφέρουμε κάποια- είναι στην πραγματικότητα σχέδια υφαρπαγής.

Το βασικό που απασχολεί μια απερχόμενη κυβέρνηση είναι η ατιμωρησία και όχι τα ποσοστά δημοτικότητάς της. Η κυβερνητική «ψήφος» λοιπόν έπρεπε να κατευθυνθεί στο άτομο που θα της εγγυούνταν πως δεν θα διωχθεί ποινικά. Ότι η νέα κυβέρνηση δεν είναι απαραίτητο να προσφύγει σε μέσα όπως η εξορία ή η φυλακή για να νομιμοποιηθεί. **Ο νέος διαχειριστής έπρεπε να υποσχεθεί (και να αποδείξει) πως δεν θα ποινικοποιήσει τον προηγούμενο.**

Αλλά μην νομίζετε πως η καινούργια κυβέρνηση θα μοιάζει με οποιονδήποτε άλλο διαχειριστή. Μαζί της φέρει τη «νέα» μια και μοναδική σκέψη.

Υπάρχει ένα νέο είδος θρησκείας που κυοφορείται. Σαν να μην είναι πλέον αρκετή η θρησκεία της αγοράς, που ξεπροβάλλει παντού όπου οι κυβερνήσεις της Δεξιάς καταλαμβάνουν την εξουσία, επιβάλλεται και ένα είδος νέας ηθικής με το ποσοτικό επιχείρημα (του αριθμού των ψήφων) να επιτίθεται στο επιστημονικό έργο, στην τέχνη και στον κοινωνικό αγώνα.

Οι αγώνες που διεξάγονται δεν αφορούν πια κάποια διεκδίκηση. Υπάρχουν οι καλοί και οι κακοί αγώνες. Για να το τοποθετήσω στη γλώσσα που καταλαβαίνουν: έχουμε τους καλούς αγώνες και τους άλλους που εξυπηρετούν τη μαφία της εξουσίας· την «ορθή» τέχνη και την τέχνη που υπηρετεί τη μαφία της εξουσίας· το «σωστό» επιστημονικό έργο και εκείνο που υπηρετεί τη μαφία της εξουσίας. Ό,τι δεν καθοδηγείται από τη νέα μια και μοναδική σκέψη που τυποποιείται, ανήκει στο στρατόπεδο του εχθρού. Και η πίστη, ή η νέα πίστη που κυοφορείται σήμερα, χρειάζεται από τη μια μεριά έναν εκλεκτό, και από την άλλη μια μάζα που θα

τον ακολουθεί.

Αυτό που έχει συμβεί παλιότερα σε άλλες περιόδους της παγκόσμιας ιστορίας, θα αρχίσει τώρα να συμβαίνει κι εδώ. Γι' αυτό οι όποιες κριτικές και παρατηρήσεις που θα κάνετε εσείς ή θα κάνουμε εμείς, δεν θα απαντώνται με επιχειρήματα αλλά με κατηγορίες του τύπου: είσαστε αγενείς ή ζηλεύετε.

Δεν αμφιβάλλουμε πως υπάρχουν άνθρωποι που πίστεψαν, ειλικρινά, πως η αλλαγή που τους υποσχέθηκαν, εκτός από ανέξοδη (το μόνο που χρειαζόταν να κάνουν ήταν να σταυρώσουν ένα ψηφοδέλτιο), ήταν πραγματική ή «αληθινή». Θα έπρεπε να τους ενοχλεί το γεγονός ότι, στο πανόραμα των από πάνω, επαναλαμβάνονται τα ονόματα των ίδιων εγκληματιών του παρελθόντος, καίτοι τώρα δείχνουν προτίμηση στο χρώμα του κερασιού [12].

Αλλά η έφεση των δεξιών της νέας κυβερνητικής ομάδας είναι εμφανής. Και το «πνευματικό» και κοινωνικό τους περιβάλλον επικαλείται ανερυθρίαστα την αυταρχική τους τάση. Το σενάριο το οποίο είχαμε περιγράψει πριν από 13 χρόνια, το 2005, ακολουθείται κατά γράμμα. Όποιος ήταν ποταπός στην ήττα θα είναι και στη νίκη. Το να λέμε ότι η επερχόμενη κυβέρνηση είναι είτε αριστερή είτε προοδευτική δεν είναι παρά δυσφήμιση. Είχαμε χρησιμοποιήσει, τότε, την παρομοίωση του **αυγού του φιδιού**. Υπάρχει μια ταινία του Ingmar Bergman με αυτό τον τίτλο. Σε μια σκηνή της, ένας γιατρός (που, παρεμπιπτόντως, τον υποδυόταν ο ηθοποιός του Kung Fu, David Carradine) εξηγεί πως αυτά που συνέβαιναν στη Γερμανία, τότε -προτού αυτή εξελιχθεί σε φασιστική- μοιάζουν με το αυγό του φιδιού: αν το κρατάς κόντρα στο φως μπορείς να δεις τι υπάρχει στο εσωτερικό του. Κι εμείς τότε βλέπαμε, αυτό που συμβαίνει σήμερα.

Ξέρετε πως όλη η προσπάθεια του Κόμματος MORENA (Κίνημα για την Εθνική Αναγέννηση) και του López Obrador και της ομάδας του, από την 1η Ιουλίου, επικεντρώνεται, στο να κερδίσει την εύνοια της άρχουσας τάξης και του μεγάλου κεφαλαίου. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη (και κανείς δεν μπορεί να μιλήσει για

εξαπάτηση) πως πρόκειται για μια προοδευτική κυβέρνηση, καμία. Τα σημαντικότερα προγράμματά της πρόκειται να καταστρέψουν τα εδάφη των αυτόχθονων λαών: το ένα εκατομμύριο εκτάρια στη Lacandona [13], το Τραίνο Maya [14] ή τον διάδρομο του Ισθμού [15], μεταξύ άλλων. Η ειλικρινής συναισθηματική του ταύτιση με την κυβέρνηση του Donald Trump έχει ήδη ομολογηθεί δημοσίως. Αυτός ο «μήνας του μέλιτος» του με τους επιχειρηματίες και τα μεγάλα κεφάλαια ενσαρκώνεται στα πρόσωπα που θα καταλάβουν τις κύριες θέσεις στο υπουργικό συμβούλιο και στα σχέδιά τους για τον «τέταρτο μετασχηματισμό» [16].

Είναι ξεκάθαρο, πιστεύουμε, πως η ικανοποίηση της Εξουσίας και του Χρήματος για τον «θρίαμβο» του López Obrador, υπερβαίνει την απλή αναγνώριση. Στο μεγάλο κεφάλαιο επικρατεί πραγματικός ενθουσιασμός για τις ευκαιρίες κατάκτησης που παρουσιάζονται με το πρόγραμμα της κυβέρνησης του López Obrador.

Υπάρχουν στη διάθεσή μας κάποια εξακριβωμένα στοιχεία αλλά και πολλά κουτσομπολιά (τα οποία είναι αδύνατο να επαληθευτούν) σχετικά με τα όσα συνέβησαν κατά τη διάρκεια της τελευταίας εκλογικής διαδικασίας. Δεν πρόκειται να τα αποκαλύψουμε γιατί από αυτά θα μπορούσε κάποιος να οδηγηθεί στο συμπέρασμα πως υπήρξε νοθεία, και το τελευταίο που θέλουμε είναι να χαλάσει αυτή η ευφορία που κατακλύζει τα «30 εκατομμύρια».

Αλλά αυτό που κανείς δεν ήθελε να σχολιάσει ήταν ότι υπήρξε ένα είδος «προαναγγελίας από τα μίντια», όπως είχε συμβεί και στις προηγούμενες εκλογές (με την επικράτηση του Calderón και του Peña Nieto).

Με άλλα λόγια, δεν ήταν οι «θεσμοί» εκείνοι οι οποίοι ανακοίνωσαν το όνομα του νικητή, αλλά τα ΜΜΕ.

Όταν ξεκινούσε σχεδόν η καταμέτρηση από το Πρόγραμμα των Προκαταρκτικών Εκλογικών Αποτελεσμάτων (PREP), τα τηλεοπτικά κανάλια Televisa και TvAzteca είχαν ήδη μεταδώσει το όνομα του νικητή. Λίγα λεπτά αργότερα, και με λιγότερο από το 1% των ψήφων καταμετρημένο, ερχόταν η υποστήριξη των Meade, Anaya και

Calderona [17]. Μετά από κάποιες ώρες, ο «σύντροφος» Trump χαιρέτιζε τη νίκη του AMLO ενώ το ξημέρωμα της επομένης, ο, όχι πια ακατανόμαστος, Carlos Salinas de Gortari, προσέθετε και τα δικά του συγχαρητήρια. Πριν καν γίνουν γνωστά τα επίσημα αποτελέσματα, ξεκινά το χειροφίλημα που το PRI έχει αναγάγει σε εθνική κληρονομιά. Και το Εθνικό Εκλογικό Ινστιτούτο να εκπληρώνει τον ρόλο για τον οποίο δημιουργήθηκε: αυτόν του κομπάρσου της «εκλογικής δημοκρατίας». Οι υπεύθυνοι για την εκλογική διαδικασία «θεσμοί» περιορίστηκαν να ακολουθήσουν τη μιντιακή χιονοστιβάδα.

Η προοδευτική διανόηση που, αν δεν αφορούσε τον αρχηγό της θα το είχε καταγγείλει ως «μιντιακό πραξικόπημα», τώρα προσυπογράφει εντελώς κυνικά, το «έγινε όπως έγινε»: «κερδίσαμε, το πώς δεν έχει πια καμία σημασία». Το θέμα είναι ότι τα πάντα δείχνουν πως το αποτέλεσμα είχε συζητηθεί και προσυμφωνηθεί μακράν των καλπών και του εκλογικού ημερολογίου. Αλλά πλέον όλα αυτά είναι εντελώς ασήμαντα, ο μεγάλος νικητής αποφάσισε: «Habemus Διαχειριστή, ας προχωρήσουν οι μπίζνες».

Αυτή η νέα μια και μοναδική σκέψη αντικαθιστά το επιχείρημα της λογικής με το ποσοτικό: «30 εκατομμύρια δεν είναι δυνατό να κάνουν λάθος», αυτό που είχε χρησιμοποιήσει εκείνος ο πάτερ -δεν θυμάμαι το όνομά του, Solalíne; αυτός (συγγνώμη αλλά ποτέ δεν προφέρω σωστά το όνομά του και ο SubMoí πάντα με διορθώνει)- και το ακούμε διαρκώς: «γιατί εναντιώνεστε στα 30 εκατομμύρια; Εσείς είστε δεν είστε 300 και όχι μόνο. Είστε βρώμικοι, άσχημοι, κακοί και αγροίκοι». Καλά, αυτοί οι χαρακτηρισμοί από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αναφέρονται σε σας, εγώ είμαι μόνο αγροίκος.

Με αυτή τη νέα μορφή πίστεως (απέναντι στην οποία εμείς επιμένουμε ότι η ψήφος που πραγματικά αξίζει, η ψήφος της πραγματικότητας, απουσιάζει) είναι σαν να αρχίζει η λογική της ποσότητας να επικρατεί της ανάλυσης και της λογικής των επιχειρημάτων στο συλλογικό φαντασιακό.

Και η ιστορία ξαναγράφεται και εμφανίζεται ως νέα επίσημη

Ιστορία, όπου όλα τα κοινωνικά και πολιτικά κινήματα του παρελθόντος στην πραγματικότητα αποσκοπούσαν στην ανάδειξη του López Obrador στην προεδρία. Διαβάσαμε ήδη πως το κίνημα του '68 δεν ήταν παρά το προοίμιο του «τέλους των καιρών», 50 χρόνια μετά. Διαβάσαμε ήδη ότι εξαγνίζονται λοιπόν ο Manuel Bartlett [18] και παρεμφερείς εγκληματίες γιατί βρίσκονται στο πλευρό του νικητή. Διαβάσαμε ήδη ότι ο Alfonso Romo [19] είναι ένας έντιμος επιχειρηματίας και το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι να βοηθήσει τον πλησίον του.

Διαβάσαμε ότι, εκείνοι που μέχρι χθες ανήκαν στο PRI, στο PAN, στο PRD, στο Πράσινο Οικολογικό Κόμμα, ή εκπαιδεύτηκαν ως μέλη μέσα από τον χώρο της σόου μπιζ, τώρα είναι διαπρεπείς ηγέτες του IV μετασχηματισμού. Διαβάσαμε επίσης, ότι η ζαπατιστική εξέγερση του 1994 ήταν το προλούδι της εξέγερσης «των πολιτών» του 2018. Ο ηγέτης παράγγειλε ήδη την εκπόνηση ενός θεωρητικού πλαισίου που θα εξηγεί την ανέλιξή του στην Εξουσία. Δεν θα αργήσουμε να δούμε την αλλαγή των βιβλίων της ιστορίας από τους φίλα προσκείμενους ιστορικούς.

Σας προειδοποιούμε. Επίκειται μια χιονοστιβάδα, ένα τσουνάμι από επιπόλαιες και χυδαίες αναλύσεις, νέες λαϊκές θρησκείες, κατώτερους -πολύ κατώτερους- προφήτες, αφού πλέον υπάρχει το πεδίο για να το κάνουν. Με λίγη καλή θέληση, υπάρχουν πολλά ακόμα για να καταπιεί κάποιος. Και αφού μιλάμε για νέα θρησκεία, θα υπάρχουν θαύματα για όλα τα γούστα.

Θα εμφανιστούν οι καινούργιοι «πρόσκοποι», οι μικροί εξερευνητές έτοιμοι να πράξουν το καλό -ξέρουμε καλά τίνος.

Οι «αντιπρόσωποι των πολιτών» προωθώντας τον εξαστισμό: αυτό που επιθυμούν οι «αυτόχθονες» (μου φαίνεται πως έτσι μας αποκαλούν) είναι να μοιάσουν σε αυτόν που τους λεηλατεί. Να είναι «ίσοι», έστω κι αν αφορά μόνο τη φευγαλέα στιγμή της κάλπης, και «ελεύθεροι» την ώρα που θα υπογράψουν την εκχώρηση της γης τους στο ορυχείο-ξενοδοχείο-σιδηρόδρομο, τη σύμβαση «εργασίας», την πληρωμή με δόσεις, «την αμετακίνητη στήριξη στον πρόεδρό μας», την αίτηση για «το κυβερνητικό βοήθημα».

θα υπάρξει μια αναμενόμενη ακμή των διοικητικών υπηρεσιών, κατά την οποία ωστόσο αντί για οικονομικούς πόρους, θα προσφέρεται διάλογος. Κι αυτό κάτι είναι, ακόμα κι αν δεν πρόκειται ποτέ να δείτε χρήματα. Αφού το μοντέλο των «γκισέ των ταμείων» θα αποκεντρωθεί. Δεν θα χρειάζεται πλέον να πηγαίνετε στα γραφεία κάποιας υπηρεσίας, να στήνεστε στην απέραντη ουρά και, μετά από ώρες να συνειδητοποιείτε πως λείπει το ροζ αντίγραφο. Τώρα το γκισέ έρχεται στον χώρο σας: «ζητήστε, κι εμείς θα έρθουμε αμέσως. Και ως απόδειξη, θα παραλάβετε μια υπόσχεση».

Και αν υπάρχει κάποιος που δεν έχει τίποτε, είναι πιθανόν να τρέφει ελπίδες. Οι νέοι απατεώνες θα αναλάβουν τη διαχείριση της ελπίδας, τη χορήγηση της απαιτούμενης δόσης ανάσας και τη μετατροπή της σε μια χίμαιρα που προσφέρει παρηγοριά αλλά όχι λύση.

Θα ανακυκλωθεί το επιχείρημα που χρησιμοποιείται από συγκεκριμένη μερίδα του κοινωνικού αγώνα, που διατείνεται ότι είναι αδύνατο να αλλάξουμε το σύστημα, ότι το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να το διαχειριστούμε ή να λιμάρουμε τις λεπίδες του ώστε να μην είναι πολύ κοφτερές.

Με άλλα λόγια, μπορούμε να τους μετατρέψουμε σε καλούς διαχειριστές, ακόμα και να πιστέψουμε σε ένα καλό καπιταλισμό, και ότι είναι εφικτό να αλλάξουμε το σύστημα από μέσα.

Μπορούμε πλέον να μαντέψουμε τι κρύβεται κάτω από το κέλυφος: απαιτείται η υποταγή της λογικής και της κριτικής σκέψης· η εξύμνηση του εθνικισμού που στηρίζεται σε έναν «καλοπροαίρετο» αυταρχισμό· η δίωξη του διαφορετικού· η νομιμοποίηση που κατακτιέται με ουρλιαχτά· η νέα λαϊκή θρησκεία· η επιβαλλόμενη ομοφωνία· η συμμόρφωση της κριτικής· το νέο εθνικό έμβλημα: «Απαγορεύεται η σκέψη».

Εν ολίγοις: η ηγεμονία και η ομογενοποίηση που τρέφουν τους φασισμούς, που αρνούνται να αναγνωρίσουν τους εαυτούς τους ως τέτοιους.

Είναι έννοιες που επιτρέπουν την κατανόηση (και δράση) αυτών που παρουσιάζονται; Όροι όπως «πολίτες», «νεολαία», «γυναίκες», «πρόοδος», «ανάπτυξη», «εκσυγχρονισμός», «εκλογική δημοκρατία» ως συνώνυμο της δημοκρατίας;

Ο όρος «πολίτης» είναι ανεπαρκής ως έννοια για να καταλάβουμε αυτό που συμβαίνει: «Πολίτες» είναι και ο Carlos Slim [20], και ο αγρότης του οποίου η γη λεηλατείται από το νέο αεροδρόμιο της Πόλης του Μεξικού· είναι και ο Ricardo Salinas Pliego [21] κι εκείνος που ζει στον δρόμο μετά το σεισμό του Σεπτεμβρίου του 2017· και ο Alfonso Romo και τα μέλη της κοινότητας *tzeltal* που θα εκτοπιστούν από τη γη τους προκειμένου να περάσει ένα τρένο με τουρίστες που θα βγάζουν “selfies”.

Άλλος: «νεολαία». «Νέες» είναι και οι κόρες του Peña Nieto και οι δολοφονημένες εργαζόμενες και φοιτήτριες.

Άλλος: «γυναίκες». «Γυναίκες» είναι και η Aramburuzavala [22], η Gonda [23], η Sánchez Cordero [24], η González Blanco Ortiz Mena [25], η Merkel και η May και οι δολοφονημένες της πόλης Juárez, οι γυναίκες που βιάζονται σε κάθε γωνιά του κόσμου, οι κακοποιημένες, οι εκμεταλλευόμενες, οι διωκόμενες, οι φυλακισμένες, οι εξαφανισμένες.

Όλες οι έννοιες που εξαλείφουν ή μας εμποδίζουν να αντιληφθούμε την ταξική διαίρεση μεταξύ κυρίαρχων και κυριαρχούμενων, είναι ψεύτικες και επιτρέπουν τη συνύπαρξη των μεν και των δε, σε ένα. Αυτή η εγκαρσιότητα -όπως την ονομάζουν- ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία, είναι παντελώς άχρηστη, δεν εξηγεί τίποτε και φέρει μια διεστραμμένη συμβίωση μεταξύ του εκμεταλλευτή και του εκμεταλλευόμενου που, προς στιγμήν, μοιάζουν να είναι το ίδιο πράγμα αν και δεν είναι.

Επιχειρείται επίσης η επιστροφή στο σύστημα των προηγούμενων περιόδων, αυτό το ανέφικτο άλμα προς τα πίσω, στο «Κράτος

Πρόνοιας», στο «Κράτος Αρωγό» του Keynes, στο παλιό PRI (γι' αυτό και κάποιος αστειευόμενος έλεγε πως ο πρώτος μετασχηματισμός ήταν το PNR [26], ο δεύτερος το PRM [27], ο τρίτος το PRI και τώρα ο τέταρτος είναι το PRIMOR [28]).

Και συνάμα έρχεται και η παμπάλαια διαμάχη μεταξύ μεταρρύθμισης και επανάστασης.

Οι «δημόσιες αντιπαραθέσεις» ανάμεσα στους «ριζοσπάστες» που πάλευαν για την επανάσταση και τους «φλώρους» που ήταν υπέρ μιας σταδιακής αλλαγής, μιας διαδικασίας κλιμακωτών μεταρρυθμίσεων που θα μας οδηγήσουν στο βασίλειο της ευτυχίας. Αυτές οι συζητήσεις παλαιότερα γίνονταν στα καφενεία. Η αγορά του σήμερα είναι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και μπορείτε να παρακολουθήσετε αυτή την άσκηση αυτοερωτισμού μέσω των "influencers" (ή όπως αλλιώς λέγονται).

Εμείς πιστεύουμε πως δεν χρειάζεται καν να εμπλακούμε σε αυτή τη συζήτηση αφού η μεταρρύθμιση πια είναι ανέφικτη. Αυτό που κατέστρεψε ο καπιταλισμός δεν μπορεί πλέον να διασωθεί, δεν μπορεί να υπάρξει καλός καπιταλισμός (εμείς βέβαια πιστεύουμε πως ποτέ δεν υφίστατο αυτή η δυνατότητα), πρέπει να τον καταστρέψουμε ολοσχερώς.

Και παραφράζοντας τα λόγια των γυναικών ζαπατίστας στη Συνάντηση των Γυναικών που Αγωνίζονται: δεν φτάνει να ανάψουμε φωτιά στο σύστημα, πρέπει να σιγουρευτούμε πως θα το καταπιούν εντελώς οι φλόγες και δεν θα μείνουν παρά μόνο στάχτες.

Αλλά σχετικά με αυτό θα μιλήσουμε σε άλλη ευκαιρία. Προς το παρόν θέλουμε μόνο να επισημάνουμε ότι είναι πιθανή μια κοινωνική αντεπανάσταση. Και όχι μόνο είναι πιθανή, αλλά θα караδοκεί συνεχώς, καθώς θα επιχειρήσουν να εξαφανίσουν οποιονδήποτε αγώνα δεν εντάσσεται σε αυτή τη διαδικασία εξημέρωσης που θα ακολουθήσει. Θα επιχειρηθεί η ισοπέδωση του, κυρίως με τη βία. Όχι μόνο περιθωριοποιώντας και συκοφαντώντας τον, αλλά και με παραστρατιωτικές, στρατιωτικές, αστυνομικές επιθέσεις.

Για εκείνον που θα αφηγήσει αυτούς τους νέους νόμους -που στην πραγματικότητα είναι τόσο παλιοί- δεν θα υπάρξει ούτε αμνηστία, ούτε συγχώρεση, ούτε άφεση αμαρτιών, ούτε αγκαλιές, ούτε φωτογραφίες. Θα τον περιμένει μόνο ο θάνατος και η καταστροφή.

Η καταπολέμηση της διαφθοράς (που δεν είναι άλλο από την πάλη για μια καλή διαχείριση της κυριαρχίας) όχι μόνο δεν συμπεριλαμβάνει τον αγώνα για την ελευθερία και τη δικαιοσύνη, αλλά βρίσκεται σε ρήξη με αυτόν, γιατί με το άλλοθι της καταπολέμησης της διαφθοράς παλεύουν για έναν κρατικό μηχανισμό πιο αποτελεσματικό όσον αφορά τη σχεδόν μοναδική λειτουργία που διατηρεί το Εθνικό Κράτος: την καταστολή. Σύντομα ούτε αυτή.

Η κυβέρνηση δεν θα είναι πια ο απατεώνας διαχειριστής που κρατά για τον εαυτό του μερικά δαμάκια και ταύρους. Ο νέος διαχειριστής δεν κλέβει, παραδίδει εξ ολοκλήρου τα κέρδη στο αφεντικό.

Θέλουν να αποκαταστήσουν τις πραγματικές λειτουργίες του Εθνικού Κράτους -στην περίπτωση αυτή του Μεξικού. Όταν δηλαδή αναφέρονται στην αναγκαιότητα της ασφάλειας, εννοούν την ασφάλεια του κεφαλαίου, τη δημιουργία και τελειοποίηση του νέου αστυνομικού κράτους: «θα τα κάνω σωστά γιατί θα ελέγχω τα πάντα». Η ασφάλεια που απαιτούν «οι πολίτες» είναι, στην πραγματικότητα, η αναδιάρθρωση ενός αστυνομικού συστήματος, ενός εκσυγχρονισμένου και επαγγελματικού τείχους που να ξέρει να διακρίνει τους «καλούς» από τους «κακούς».

Η αστυνομία της πόλης του Κεφαλαίου θα γίνει επαγγελματική. Εκεί θα μειωθεί ο δείκτης εγκληματικότητας και θα υπάρχουν «όμορφοι/ες» αστυνομικοί που θα βοηθούν τους/τις ηλικιωμένους/ες να διασχίσουν τον δρόμο, θα ψάχνουν τα χαμένα κατοικίδια και θα φροντίζουν ώστε η κυκλοφορία να είναι φιλική σε αυτούς που πρέπει: στα οχήματα.

Έξω, στην περιφέρεια, θα συνεχιστεί η συμπαιγνία ανάμεσα σε

εκείνον που οφείλει να αποτρέπει και να διώκει το έγκλημα και σε εκείνον που το διαπράττει.

Αλλά, για αντιστάθμισμα, θα προωθηθεί ο ακραίος τουρισμός: στη πόλη του Κεφαλαίου θα οργανώνονται «τουρ» και «σαφάρι» ώστε να γνωρίσουν οι τουρίστες αυτά τα περίεργα πλάσματα που κατοικούν στις σκιές. Θα μπορούν να βγάλουν μια «selfie» με τον νεαρό που έχει συλληφθεί-ξυλοκοπηθεί-δολοφονηθεί, με το αίμα του να μπερδεύεται με τα χρώματα των τατουάζ, σκοτώνοντας τη λάμψη από τα piercings και τα καρφιά, βρωμίζοντας το πράσινο-μωβ-γαλάζιο-κόκκινο-πορτοκαλί των μαλλιών τους. Ποιος ήταν; Ποιος νοιάζεται. Σε μια «selfie» οτιδήποτε δεν είναι «εγώ», υπάρχει απλά ως φόντο, ως ανέκδοτο, σαν μια «δυνατή» συγκίνηση που θα εντυπωσιάσει στο facebook, στο instagram, στα chats, στις αυτοβιογραφίες.

Και, από το μεγάφωνο του θωρακισμένου οχήματος, ο ξεναγός προειδοποιεί ευγενικά: «σας υπενθυμίζουμε πως η κατανάλωση τάκος, σάντουιτς και λοιπών φαγητών του δρόμου γίνεται με δική σας ευθύνη και ρίσκο. Η εταιρία δεν ευθύνεται για δυσπεψίες, γαστρίτιδες και στομαχικές λοιμώξεις. Για όσους αποβιβάστηκαν, υπάρχει αντιβακτηριδιακό τζελ».

Η νέα κυβέρνηση υπόσχεται να ανακτήσει το μονοπώλιο της χρήσης βίας (που της είχε αφαιρεθεί από το λεγόμενο «οργανωμένο έγκλημα»). Πλέον όχι μόνο με τις αστυνομίες και τους παραδοσιακούς στρατούς, αλλά και με τους «νέους» προστάτες: τους νέους «φαιοχίτωνες» ή πορφυροχίτωνες [29], που θα μετεξελιχθούν σε ενορίτες της νέας λαϊκής θρησκείας, τη μάζα που θα επιτίθεται στα κοινωνικά κινήματα που δεν ενσωματώνονται. Τα ανακυκλωμένα «κόκκινα τάγματα» [30] (τώρα «πορφυρά», λόγω του IV μετασχηματισμού) θα πρέπει να ολοκληρώσουν την «κάθαρση» από τους βρώμικους, άσχημους, κακούς και αγροίκους, και από όλους όσους αντιστρατεύονται την τάξη, την πρόοδο και την ανάπτυξη.

Συνεχίζουμε την πορεία μας προς τα κάτω, λοιπόν, για να δούμε τον τρόπο που αντιστέκονται (μαζί με άλλες οργανώσεις, ομάδες και συλλογικότητες), οι κοινότητές μας. Βρίσκεται εδώ μαζί μας ένα μέρος από τη συλλογική διοίκηση του EZLN, 90 διοικήτριες και διοικητές. Είναι περισσότεροι, αλλά αυτοί ορίστηκαν για να μας συνοδεύσουν αυτή τη φορά και για να τιμήσουν την επίσκεψή σας (των δικτύων).

Εμείς συνεχίζουμε να βαδίζουμε και με τα δύο πόδια: την εξέγερση και την αντίσταση, το όχι και το ναι, το όχι στο σύστημα και το ναι στην αυτονομία μας, το οποίο σημαίνει πως πρέπει να χαράξουμε το δικό μας δρόμο προς τη ζωή.

Τα θεμέλια του βρίσκονται σε κάποιες από τις ρίζες των αυτόχθονων (ή ιθαγενών) κοινοτήτων: στο συλλογικό, στην αλληλοβοήθεια, στην αγάπη για τη γη, στην καλλιέργεια των τεχνών και των επιστημών και στην ακούραστη επαγρύπνηση ενάντια στην συσσώρευση πλούτου. Αυτά μαζί με τις επιστήμες και τις τέχνες είναι ο οδηγός μας. Αυτός είναι ο δικός μας «τρόπος».

Πιστεύουμε ωστόσο, ότι για άλλες ιστορίες και ταυτότητες, θα είναι διαφορετικός. Γι' αυτό λέμε ότι ο ζαπατισμός δεν γίνεται να εξαχθεί, ούτε καν εντός του εδάφους της Chiapas. Αντίθετα, κάθε ημερολόγιο και γεωγραφία πρέπει να προχωρήσουν σύμφωνα με τη δική τους λογική.

Τα αποτελέσματα της πορείας μας είναι ορατά σε όποιον θέλει να κοιτάξει, να αναλύσει και να ασκήσει κριτική. Αν και η εξέγερσή μας είναι, βέβαια, τόσο, μα τόσο μικρή που θα χρειαζόταν μικροσκόπιο, ή ακόμα καλύτερα, αντεστραμμένο περισκόπιο για να την εντοπίσετε.

Και δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική άσκηση: οι πιθανότητές μας είναι ελάχιστες.

Σε καμία περίπτωση, δεν φτάνουμε τα 30 εκατομμύρια.

Ίσως να είμαστε μόνο 300.

«300» – 3ο και τελευταίο μέρος:

ΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ, ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ, ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ, ΑΡΚΕΤΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ «300»

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Moisés & Εξεγερμένος Υποδιοικητής Galeano

Τι έπεται;

Να πάμε κόντρα στο ρεύμα. Τίποτα το καινούριο για εμάς τις, τους, τους ζαπατίστας.

Θέλουμε να επαναλάβουμε (το συζητήσαμε ήδη με τους λαούς μας) ότι: θα συγκρουστούμε με οποιονδήποτε διαχειριστή, με οποιονδήποτε και δεν εννοούμε μόνο εκείνον που προτείνει μια

καλή διοίκηση και μια σωστή καταπίεση -δηλαδή, την καταπολέμηση της διαφθοράς και το πρόγραμμα για την ασφάλεια που βασίζεται στην ατιμωρησία- αλλά και αυτούς που, πίσω από τα όνειρα για πρωτοπορία, προσπαθούν να επιβάλλουν την ηγεμονία τους και να μας ομογενοποιήσουν.

Δεν θα αλλάξουμε την ιστορία μας, τον πόνο μας, την οργή μας, τον αγώνα μας, για τον προοδευτικό κομφορμισμό και την πορεία του πίσω από τον ηγέτη.

Μπορεί οι υπόλοιποι να το ξεχνούν, αλλά εμείς δεν ξεχνάμε πως είμαστε ζαπατίστας.

Σχετικά με την αυτονομία μας -και με όλη αυτή τη συζήτηση που γίνεται για το αν θα αναγνωριστεί ή όχι- εμείς σκεφτήκαμε τα εξής: υπάρχει η επίσημη αυτονομία και η πραγματική αυτονομία.

Επίσημη είναι αυτή που αναγνωρίζουν οι νόμοι. Η λογική της είναι η εξής: έχεις μία αυτονομία, την αναγνωρίζω με νόμο, και τότε η αυτονομία σου αρχίζει να εξαρτάται από αυτόν τον νόμο, παύει να διατηρεί τις δομές της. Αργότερα, όταν θα πρέπει να αλλάξει η κυβέρνηση, εσύ θα αναγκαστείς να υποστηρίξεις την «καλή» κυβέρνηση, ψηφίζοντας ή προωθώντας την ψήφο προς όφελός της, αφού αν έρθει μια άλλη κυβέρνηση θα καταργήσει τον νόμο που σε προστατεύει. Κι έτσι γινόμαστε δούλοι των πολιτικών κομμάτων, όπως έχει συμβεί με κοινωνικά κινήματα σε όλον τον κόσμο. Και πια δεν έχει σημασία η πραγματική άσκηση και υπεράσπιση της αυτονομίας, αλλά η αναγνώρισή της από τον νόμο.

Ο αγώνας για την ελευθερία, μετατρέπεται σε αγώνα για την νομική αναγνώριση του ίδιου του αγώνα.

Μιλήσαμε με τις και τους αρχηγούς μας. Ή καλύτερα, μιλήσαμε με τους λαούς που μας καθορίζουν το βήμα, την πορεία και τον προορισμό. Με το βλέμμα τους κοιτάζουμε αυτό που έρχεται.

Συζητήσαμε και είπαμε: λοιπόν, αν τα πούμε αυτά, τι μας

περιμένει;

Θα μείνουμε μόνοι, θα πουν ότι είμαστε περιθωριακοί, ότι μένουμε έξω από τη μεγάλη επανάσταση... από τον τέταρτο μετασχηματισμό, ή από τη νέα θρησκεία (ή όπως αλλιώς θέλουν να την ονομάσουν), και θα χρειαστεί να πάμε κόντρα στο ρεύμα για μια ακόμη φορά.

Αλλά για μας, το να μείνουμε μόνοι, μόνες, δεν είναι κάτι καινούργιο.

Αναρωτηθήκαμε λοιπόν: ωραία, φοβόμαστε να μείνουμε μόνοι; Φοβόμαστε να μείνουμε πιστοί στις πεποιθήσεις μας και να αγωνιστούμε γι' αυτές; Φοβόμαστε, μήπως, όσοι μας υποστήριζαν, στραφούν εναντίον μας; Φοβόμαστε να μην υποταχθούμε, να μην ξεπουληθούμε, να μην παραδοθούμε; Και καταλήξαμε πως εν τέλει αναρωτιόμασταν αν φοβόμαστε να είμαστε ζαπατίστας.

Δεν φοβόμαστε να είμαστε ζαπατίστας, κι αυτό θα συνεχίσουμε να είμαστε.

Σκεφτόμαστε πως από κοινού, με σας (τα δίκτυα στήριξης), που είχατε τα πάντα εναντίον σας, αφού δεν είχατε ούτε τα μέσα, ούτε την αποδοχή, ούτε ήσασταν στη μόδα, ούτε διαθέτατε χρήματα -χρειάστηκε ακόμα και να βάλετε από την τσέπη σας- πλαισιώνοντας μια συλλογικότητα αυτοχθόνων και μια γυναίκα μικροκαμωμένη, κοντούλα, μελαχρινή, που έχει το χρώμα της γης, καταγγείλαμε ένα σύστημα ληστρικό, και υπερασπιστήκαμε την πίστη σε έναν αγώνα.

Ψάχνουμε, λοιπόν, κι άλλους ανθρώπους που δεν φοβούνται. Γι' αυτό, ρωτάμε εσάς (τα δίκτυα): φοβάστε;

Δείτε το και, εάν όντως φοβάστε, τότε θα πρέπει να ψάξουμε αλλού.

Πιστεύουμε ότι πρέπει να συνεχίσουμε να βαδίζουμε μαζί με τους αυτόχθονες λαούς.

Ίσως, κάποιοι από τα δίκτυα να νομίζετε ακόμα ότι εμείς είμαστε αυτοί που στηρίζουν τους ιθαγενείς λαούς. Θα καταλάβετε, με την πάροδο του χρόνου, πως συμβαίνει το αντίθετο: αυτοί μας στηρίζουν με την εμπειρία τους και τις οργανωτικές τους δομές, με άλλα λόγια, εμείς μαθαίνουμε. Γιατί αν κάποιοι είναι ειδικοί στις θύελλες, αυτοί είναι οι αυτόχθονες λαοί -βάλλονται από παντού, κι εκείνοι είναι ακόμα εδώ, είμαστε ακόμα εδώ.

Όμως, επίσης σκεφτόμαστε -και σας το λέμε ξεκάθαρα συντρόφισσες και σύντροφοι- ότι δεν αρκεί, ότι πρέπει να ενσωματώσουμε τις πραγματικότητες μας, με τον πόνο και την οργή που εμπεριέχουν, στον ορίζοντά μας, δηλαδή, ότι πρέπει να πορευτούμε προς το επόμενο στάδιο:

τη δημιουργία ενός Συμβουλίου, που θα περιλαμβάνει τους αγώνες όλων των καταπιεσμένων, των αναλώσιμων, των εξαφανισμένων και δολοφονημένων γυναικών, των πολιτικών κρατουμένων, των κακοποιημένων γυναικών, της εκπορνευμένης παιδικής ηλικίας, των ημερολόγιων και των γεωγραφιών που χαράζουν αυτόν τον χάρτη, τον αδιανόητο για τους νόμους των πιθανοτήτων, τις δημοσκοπήσεις και τις ψηφοφορίες: τον σύγχρονο χάρτη των εξεγέρσεων και των αντιστάσεων σε όλον τον πλανήτη.

Αν, από κοινού, εσείς κι εμείς, αψηφήσουμε τον νόμο των πιθανοτήτων, που λέει πως δεν υπάρχει ουδεμία περίπτωση επιτυχίας, τις δημοσκοπήσεις, τα εκατομμύρια στις ψηφοφορίες, τη Numeralia [31] που διαθέτει η Εξουσία για να μας υποτάξει και να μας αποθαρρύνει, πρέπει να διευρύνουμε το Συμβούλιο.

Μέχρι τώρα είναι απλά μια σκέψη που εκφράζουμε εδώ. Θέλουμε, ωστόσο, να χτίσουμε ένα Συμβούλιο που δεν θα απορροφά, ούτε θα εκμηδενίζει τις διαφορετικότητες, αντίθετα θα τις ενθαρρύνει στον κοινό βηματισμό τους με άλλουες, άλλους και άλλες, με τους/τις οποίες μοιραζόμαστε την ίδια δέσμευση.

Με το ίδιο σκεπτικό, αυτοί οι παράμετροι δεν θα πρέπει να περιορίζονται από τη γεωγραφία που μας έχουν επιβάλει τα

σύνορα και οι σημαίες: θα πρέπει να στοχεύουν να γίνουν παγκόσμιοι.

Αυτό που προτείνουμε είναι, να πάψει το Ιθαγενικό Συμβούλιο Διακυβέρνησης (CIG) να είναι όχι απλά μόνο ιθαγενικό, αλλά και εθνικό.

Γι' αυτό, εμείς, ως ζαπατίστας που είμαστε, προτείνουμε να συζητηθεί, μαζί με όλες τις υπόλοιπες προτάσεις που έχουν κατατεθεί σε αυτή την συνάντηση, το ακόλουθο:

1ο. – Να επαναβεβαιώσουμε την υποστήριξή μας στο Εθνικό Ιθαγενικό Κογκρέσο, και στο Ιθαγενικό Συμβούλιο Διακυβέρνησης.

2ο. – Να δημιουργηθούν και να διατηρηθούν δίαυλοι επικοινωνίας, ανοιχτοί και διαφανείς, ανάμεσα σε όσους γνωριστήκαμε στην πορεία του Ιθαγενικού Συμβουλίου Διακυβέρνησης και της εκπροσώπου του.

3ο. – Να ξεκινήσουμε ή να συνεχίσουμε την ανάλυση -αποτίμηση της πραγματικότητας μέσα στην οποία κινούμαστε, και να μοιραστούμε αυτές τις αναλύσεις και αποτιμήσεις, όπως και τις προτάσεις για συντονισμένες δράσεις που θα προκύψουν.

4ο. – Προτείνουμε το πλάτεμα των Δικτύων Στήριξης στο CIG ώστε, χωρίς να εγκαταλείψουν την υποστήριξη τους στους ιθαγενείς, να ανοίξει η καρδιά στις εξεγέρσεις και τις αντιστάσεις που αναδύονται και παραμένουν εκεί όπου ζει και κινείται ο καθένας, στον αγρό ή στην πόλη, ανεξάρτητα από σύνορα.

5ο. – Να ξεκινήσει ή να συνεχιστεί ο αγώνας που στοχεύει στον εμπλουτισμό των αιτημάτων και του χαρακτήρα του Ιθαγενικού Συμβουλίου Διακυβέρνησης, με τρόπο ώστε να μην περιορίζεται στους ιθαγενείς λαούς, και να εντάσσει τους εργαζόμενους στον αγρό και στην πόλη, και τους αναλώσιμους που έχουν τον δικό τους αγώνα και τη δική τους ιστορία, δηλαδή ταυτότητα.

6ο. – Να ξεκινήσει ή να συνεχιστεί η ανάλυση και η συζήτηση,

με στόχο τη γέννηση ενός Συντονισμού ή μιας Ομοσπονδίας Δικτύων, που θα αποκλείει την κεντρική και κάθετη καθοδήγηση και θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την προώθηση της αλληλέγγυας στήριξης και της αδελφοσύνης όσων τον/την απαρτίζουν.

7ο και τελευταίο. – Να διοργανώσουμε μία παγκόσμια συνάντηση των δικτύων, ή όπως αλλιώς τα ονομάσουμε -εμείς προτείνουμε να ονομαστούμε Δίκτυο Αντίστασης και Εξέγερσης... και ο καθένας με το όνομά του, τον Δεκέμβριο αυτού του έτους- αφού γίνουν γνωστές, αναλυθούν και αξιολογηθούν οι αποφάσεις και προτάσεις του Εθνικού Ιθαγενικού Κογκρέσου και του Ιθαγενικού Συμβουλίου Διακυβέρνησης (στη συνέλευσή του, αυτόν τον Οκτώβριο) – οπότε και θα μάθουμε τα αποτελέσματα της διαβούλευσης που θα συγκαλέσει η συνέλευση, που βρισκόμαστε τώρα. Για την υλοποίηση της, προσφέρουμε, εάν θέλετε, χώρο σε κάποιο από τα Ζαπατιστικά Καρακόλ.

Το κάλεσμά μας, λοιπόν, δεν απευθύνεται μόνο στους ιθαγενείς, αλλά σε όλους, όλες και όλους όσοι εξεγείρονται και αντιστέκονται σε κάθε γωνιά του κόσμου. Σε όσους αψηφούν τα σχήματα, τους κανόνες, τους νόμους, τις διαταγές, τα νούμερα και τα ποσοστά.

Ανέκδοτο πρώτο. – Τις πρώτες μέρες του Γενάρη του 1994, η κατασκοπία του Ομοσπονδιακού Στρατού υπολόγιζε τη δύναμη του αυτοαποκαλούμενου εσεταελενε (EZLN) σε 300 παραβάτες του νόμου, «μόνο».

Ανέκδοτο δεύτερο. – Την ίδια χρονιά, κι ενώ οι Ernesto Zedillo Ponce de León και Esteban Moctezuma Barragán [32] μαγεύουν την προδοσία του Φεβρουαρίου του 1995 [33], η Ομάδα Nexos [34] (η οποία προηγουμένως είχε επιδοθεί στον εκθροισμό του Salinas de Gortari, και στη συνέχεια του Zedillo) απελπισμένη εξέφραζε, με τη φωνή του Héctor Aguilar Camín [35], περίπου τα εξής: «Γιατί δεν τους εξολοθρεύουν; Είναι μόνο 300».

Ανέκδοτο τρίτο. – Από την αναφορά από το γραφείο εγγραφών στη Συνάντηση των Δικτύων Στήριξης στο CIG και την εκπρόσωπό του, που πραγματοποιήθηκε στο ζαπατιστικό καρακόλ «Ανεμοστρόβιλος των Λόγων μας», στις 3-5 Αυγούστου 2018: «παρόντες: 300»

Ανέκδοτο τέταρτο. – Τα κέρδη των 300 πιο ισχυρών επιχειρήσεων στον πλανήτη: δεν έχουμε ιδέα, αλλά μπορεί να είναι 300, ή οποιοδήποτε άλλο νούμερο, ακολουθούμενο από έναν τόνο μηδενικά, κι έπειτα «εκατομμύρια δολάρια».

Ανέκδοτο πέμπτο. – «Ενθαρρυντικά» ποσά και ποσοστά:

– Η ποσοτική διαφορά μεταξύ του 300 και του 30.113.483 (που είναι οι ψήφοι που πήρε ο AML0 – Andrés Manuel López Obrador, σύμφωνα με το INE – Εθνικό Εκλογικό Ινστιτούτο) είναι τριάντα εκατομμύρια, εκατό δεκατρείς χιλιάδες, εκατό ογδόντα τρία.

– 300 είναι το 0,00099623% από αυτούς τους πάνω από τριάντα εκατομμύρια.

– 300 είναι το 0,00052993% του συνόλου των εκπεφρασμένων ψήφων (56.611.027)

– 300 είναι το 0,00033583% του εκλογικού σώματος (89.332.032)

– 300 είναι το 0,00022626% του συνολικού μεξικανικού πληθυσμού (132.593.000 μείον 7 γυναίκες που, κατά μέσο όρο, σκοτώνονται καθημερινά – την τελευταία δεκαετία στο Μεξικό, ένα κορίτσι, μια νέα, μια ενήλικη ή μια γυναίκα της τρίτης ηλικίας, κατά μέσο όρο, δολοφονείται κάθε 4 ώρες)

– 300 είναι το 0,00003012% του πληθυσμού της αμερικανικής ηπείρου (996.000.000 το 2017)

– Η ποσοστιαία πιθανότητα να καταστρέψουμε το καπιταλιστικό σύστημα είναι 0,000003929141%, το οποίο είναι το ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού (7.635.255.247 στις 19:54 ώρα Μεξικού, στις 20 Αυγούστου 2018) που ισοδυναμεί με τους 300 (προφανώς, αν αυτοί οι υποτιθέμενοι 300 άνθρωποι δεν ξεπουλιούνται, δεν υποκύπτουν, δεν παραδίνονται)

Ω! Το ξέρω, ούτε η χελώνα να νικούσε τον Αχιλλέα δεν θα ήταν παρηγοριά.

Και ένα καρακόλ;

Και η μάγισσα Σκάρλετ;

Και το γατόσκυλο;

Αφήστε τα εσείς αυτά. Εκείνο που μας κρατά ξάγρυπνους, εμάς τους ζαπατίστας, δεν είναι η πρόκληση που θέτει αυτή η απειροελάχιστη πιθανότητα, αλλά πώς θα είναι ο κόσμος που θα ακολουθήσει• αυτός που θα αρχίσει να αναδύεται, πάνω από τις στάχτες του συστήματος που ακόμα θα καπνίζουν.

Ποιες θα είναι οι μορφές του;

Θα μιλάνε τα χρώματα;

Ποιο θα είναι το μουσικό του θέμα; (Ε; Το «la del moño colorado»; Ούτε να το σκέφτεστε).

Ποια θα είναι η σύνθεση της ομάδας, συμπληρωμένης επιτέλους, της Ζαπατιστικής Άμυνας; Μπορεί το αρκουδάκι της Ζαπατιστικής Ελπίδας να ενταχθεί στην ομάδα και να συνεργαστεί με τον Redrito; Θα αφήσουν τον Pablito να φορέσει το καουμπόικο καπέλο του, και τον Αγαπημένο Ζαπατίστα [36] την πλεκτή του κάσκα; Γιατί δεν σφυρίζει το ξεκάθαρο οφσάιντ του γατόσκυλου αυτός ο καταραμένος διαιτητής;

Και πάνω απ' όλα, κι αυτό είναι καθοριστικό, πώς θα χορεύει αυτός ο κόσμος;

Γι' αυτό, όταν μας ρωτάνε, εμάς, τους και τις ζαπατίστας «τι έπεται;»... λοιπόν, πώς να το πω;... Δεν απαντάμε αμέσως, αργούμε να απαντήσουμε.

Γιατί, βλέπετε, το να χορεύεις έναν κόσμο, φέρνει λιγότερα προβλήματα από το να τον φανταστείς.

Ανέκδοτο έκτο. – Α, σκεφτόσασταν ότι το «300» προέρχεται από

την ομώνυμη ταινία, και από την μάχη των θερμοπυλών, και έχετε ήδη ντυθεί ως Λεωνίδα ή Γοργώ [37] (ο καθένας όπως τον βολεύει), έτοιμοι να φωνάξετε «This is Sparta» την ώρα που αποδεκατίζετε τα στρατεύματα των «Αθανάτων» του Πέρση βασιλιά Ξέρξη; Δεν σας το είπα; Αυτοί/ες οι ζαπατίστας, ως συνήθως, βλέπουν διαφορετική ταινία. Ή ακόμα χειρότερα, βλέπουν και αναλύουν την πραγματικότητα. Τι να κάνουμε. Έτσι έχουν τα πράγματα.

Αυτά... προς το παρόν.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Εξεγερμένος Υποδιοικητής Moisés & Εξεγερμένος Υποδιοικητής Galeano

Μεξικό, Αύγουστος 2018

Σημειώσεις:

[1] Mozos (μόσος)» ονομάζονταν όσοι δούλευαν και διέμεναν μόνιμα στα τσιφλίκια -άντρες και γυναίκες αλλά και τα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία. Η εργασία τους ξεκινούσε καθημερινά πριν το ξημέρωμα και τελείωνε με τη δύση του ηλίου. Δεν μπορούσαν ούτε να φύγουν ούτε να πάνε σε άλλο τσιφλίκι, εργάζονταν χωρίς μισθό και αναγκάζονταν να συσσωρεύουν κληρονομικά χρέη που έδεναν τη ζωή τη δική τους και των επόμενων γενιών στην κυριαρχία των αφεντικών και στις δραστηριότητες του ίδιου του τσιφλικιού. Κάποιοι από τους απογόνους τους δεν διστάζουν να τους αποκαλέσουν σκλάβους.

[2] Otroas στο κείμενο, αναφερόμενος στο τρίτο φύλο.

[3] Cesar Augusto Sandino (1893-1934). Ηγέτης της επανάστασης

και εθνικός ήρωας της Νικαράγουα από τον οποίο πήρε το όνομά του το κίνημα των Σαντινίστας.

[4] Ο ποταμός Suchiate βρίσκεται στα νοτιοδυτικά σύνορα μεταξύ Μεξικού και Γουατεμάλας.

[5] Ο ποταμός Usumancita εκτείνεται από τη νοτιοδυτική Γουατεμάλα (Totonicapán) ως τον κόλπο του Μεξικού, διασχίζοντας την οροσειρά της Sierra Madre.

[6] Ο ποταμός Hondo βρίσκεται στα σύνορα Μεξικού και Μπελίζ και εκβάλλει στην Chetumal του Μεξικού.

[7] Πρόκειται για το παρατσούκλι που έβγαλε ο ίδιος ο Trump για τον υποτιθέμενο αριστερό νικητή των προεδρικών εκλογών της 1ης Ιουλίου 2018, Andrés Manuel López Obrador, προσθέτοντας ότι «ο Andrés Manuel López Obrador ίσως ήρθε για να μείνει».

[8] Το σκάνδαλο του «Λευκού Οίκου» έγινε γνωστό το 2014. Η θυγατρική της εταιρίας Grupo Higa (που την εποχή εκείνη είχε σημαντικές συμβάσεις με το μεξικανικό κράτος) δωροδότησε τον τότε κυβερνήτη της πολιτείας του Μεξικού και νυν πρόεδρο της χώρας Peña Nieto, με την κατασκευή πολυτελούς κατοικίας αξίας 7 εκατομμυρίων δολαρίων στην πλούσια συνοικία, Lomas de Chapultepec. Όταν ο Peña Nieto έγινε πρόεδρος οι συμβάσεις αυτές πολλαπλασιάστηκαν.

[9] «Αριστοτεχνική Απάτη» (Estafa Maestra) ονομάστηκε η έρευνα που δημοσιοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017 και διεξήχθη από τη δημοσιογραφική ιστοσελίδα Animal Político σε συνεργασία με την οργάνωση Μεξικανοί ενάντια στη διαφθορά και την ατιμωρησία, αποκαλύπτοντας ένα σκάνδαλο μεγατόνων. Περισσότερα από 450 εκατομμύρια δολάρια υπεξαιρέθηκαν (από το 2010) από την ομοσπονδιακή μεξικανική κυβέρνηση μέσω 128 εταιριών φάντασμα. Στο σκάνδαλο εμπλέκονται 11 κρατικές υπηρεσίες, 8 πανεπιστημιακά ιδρύματα, διάφορες ιδιωτικές επιχειρήσεις και πάνω από 50 υψηλόβαθμοι κρατικοί αξιωματούχοι. Τα χρήματα που «εξαφανίστηκαν» προορίζονταν για το κυβερνητικό πρόγραμμα καταπολέμησης της φτώχειας.

[10] José Antonio Meade Kuribreña, υποψήφιος για την προεδρία του Μεξικού στις εκλογές του 2018 με τον συνασπισμό «Όλοι για το Μεξικό» που αποτελούνταν από το κεντροδεξιό θεσμικό Επαναστατικό Κόμμα (PRI), το Πράσινο Οικολογικό Κόμμα (PVEM) και τη Νέα Συμμαχία (PANAL).

[11] Ricardo Anaya Cortés, υποψήφιος για την προεδρία του Μεξικού στις εκλογές του 2018 με τον συνασπισμό «Μπροστά με το Μεξικό» που αποτελούνταν από το δεξιό Κόμμα Εθνικής Δράσης (PAN), το κεντροαριστερό Κόμμα Δημοκρατικής Επανάστασης (PRD) και το Κίνημα Πολιτών (MC).

[12] Πρόκειται για το χρώμα του κόμματος του López Obrador, MORENA.

[13] Πρόκειται για πρόγραμμα αναδάσωσης ενός εκατομμυρίου εκταρίων της ζούγκλας Lacandona με μη γηγενή δέντρα. Η εταιρία που πρόκειται μάλλον να αναλάβει το έργο ανήκει στον Alfonso Romo, επικεφαλής του υπουργικού συμβουλίου του López Obrador.

[14] Το Τραίνο Maya είναι ένα τουριστικό πρόγραμμα που αφορά στην κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου 1500 χιλιομέτρων το οποίο θα συνδέει 5 πολιτείες του νότιου Μεξικού.

[15] Ο Διάδρομος του Ισθμού είναι ένα πρόγραμμα που αφορά στη σιδηροδρομική σύνδεση των λιμανιών Coatzacoalcos, στον κόλπο του Μεξικού (πολιτεία Veracruz) και Salinas Cruz, στον ειρηνικό (πολιτεία Oaxaca) . Το πρόγραμμα αυτό, θα αποτελέσει τον κύριο εμπορικό δίαυλο, τη σπονδυλική στήλη των «ειδικών οικονομικών ζωνών» του νοτιοανατολικού Μεξικού, φιλοδοξώντας να παίξει το ρόλο ενός μίνι Καναλιού του Παναμά.

[16] Πρόκειται για τη λεγόμενη επανίδρυση του κράτους, κεντρικό άξονα της πολιτικής πρότασης του Andrés Manuel López Obrador, η οποία παρουσιάζεται ως συνέχεια των τριών προηγούμενων στην ιστορία της χώρας: της Ανεξαρτησίας, της Μεταρρύθμισης και της Επανάστασης του 1910. Ο «IV μετασχηματισμός» καθόλα άοριστος, και όσον αφορά το πρόγραμμα, τα χαρακτηριστικά του, τους στόχους του, δεν περιλαμβάνει ούτε

αναθεώρηση του συντάγματος, ούτε αλλαγές στην Carta Magna (Χάρτη των Δικαιωμάτων).

[17] Calderona ή αλλιώς Margarita Zavala. Σύζυγος του πρώην προέδρου Felipe Calderón Hinojosa (PAN) και πρώην πρώτη κυρία του Μεξικού κατά την εξαετία 2006-2012. Υπήρξε βουλευτής του (PAN) από το οποίο παραιτήθηκε τον Οκτώβριο του 2017. Συμμετείχε στις προεδρικές εκλογές του 2018 ως η μοναδική ανεξάρτητη υποψήφια, ως τις 16 Μαΐου 2018 οπότε και παραιτήθηκε.

[18] Ο Manuel Bartlett υπήρξε πολιτικός του PRI, ο οποίος μεταπήδησε στο Κόμμα Εργασίας (το οποίο ανήκει στον συνασπισμό κομμάτων υπό την ηγεσία του López Obrador) και πρόκειται να αναλάβει τη θέση του προέδρου της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Ηλεκτρισμού (CFE) στην νέα κυβέρνηση. Το όνομά του είναι συνώνυμο της νοθείας (ως υπουργός διακυβέρνησης ήταν ο εμπνευστής και κύριος υπεύθυνος της νοθείας στις εκλογές του 1988) και της διαφθοράς αφού έχει πολλάκις κατηγορηθεί για επαφές με το οργανωμένο έγκλημα (στενοί του συνεργάτες εμπλέκονται σε αρκετές δολοφονίες και εκτίουν πολυετείς ποινές φυλάκισης). Μαζί με τον Cevallo, ηγετικό στέλεχος του PAN, είχαν συντάξει και προωθήσει την αντιμεταρρύθμιση για τα δικαιώματα των ιθαγενών το 2001, η οποία τελικά και υπερψηφίστηκε από όλα τα κόμματα του μεξικανικού κογκρέσου.

[19] Ο Alfonso Romo Garza, είναι επικεφαλής της ομάδας που επεξεργάστηκε και συνέταξε το Εθνικό Σχέδιο του συνασπισμού κομμάτων υπό τον López Obrador ενώ συμμετέχει ως υπεύθυνος του οικονομικού τομέα της ομάδας για την κυβερνητική μετάβαση. Ως ένας από τους πλουσιότερους επιχειρηματίες του Μεξικού τη δεκαετία του '90 προώθησε πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης των τραπεζών, ενώ υπήρξε πρόεδρος της Seminis, μιας από τις ισχυρότερες εταιρίες βιοτεχνολογίας και παραγωγής μεταλλαγμένων σπόρων παγκοσμίως (την οποία πούλησε στην Monsanto μετά από τις έντονες αντιδράσεις και καταγγελίες από περιβαλλοντικές οργανώσεις). Συνεργάστηκε με τον δικτάτορα Pinochet, ξεπλένοντας ένα σημαντικό κομμάτι της περιουσίας

του, καθώς και με τους προέδρους Salinas (PRI) και Fox (PAN) ενώ διατηρεί σχέσεις με τις ακροδεξιές συντηρητικές θρησκευτικές οργανώσεις Opus Dei και Legionarios del Cristo.

[20] Ο Carlos Slim Helú, λιβανικής καταγωγής, είναι ο πλουσιότερος επιχειρηματίας της Λατινικής Αμερικής και 6ος παγκοσμίως. Είναι ιδιοκτήτης, μεταξύ άλλων, του ομίλου εταιριών Grupo Carso καθώς και της Telmex (του μεξικανικού οργανισμού τηλεπικοινωνιών) την οποία αγόρασε όταν ιδιωτικοποιήθηκε από την κυβέρνηση Salinas.

[21] Ο Ricardo Benjamín Salinas Pliego είναι πρόεδρος του τηλεοπτικού καναλιού TvAzteca καθώς και του ομίλου εταιριών Grupo Salinas που ειδικεύονται στις τηλεπικοινωνίες, τα ΜΜΕ, τις μεταφορές, τις χρηματιστηριακές υπηρεσίες και το εμπόριο. Εμπλέκεται σε διάφορα σκάνδαλα ενώ το όνομά του φιγουράρει στα Panama Papers.

[22] Η María Asunción Azamburuzabala Larregui είναι μια από τις ισχυρότερες επιχειρηματίες του Μεξικού (και όχι μόνο), με τεράστια επιρροή στους πολιτικούς και οικονομικούς κύκλους της χώρας.

[23] Η Eva Gonda Rivera είναι αντιπρόεδρος της πολυεθνικής μεξικανικής εταιρίας FEMSA.

[24] Η Olga Sánchez Cordero, νομικός, ήταν μέλος του Ανώτατου Δικαστηρίου της Δικαιοσύνης του Έθνους στο Μεξικό, η οποία θα αναλάβει το υπουργείο Διακυβέρνησης στη νεοεκλεγείσα κυβέρνηση του López Obrador.

[25] Η Josefa González-Blanco Ortiz Mena, οικολόγος, θα αναλάβει το υπουργείο Περιβάλλοντος στην νεοεκλεγείσα κυβέρνηση του López Obrador. Κόρη του πρώην κυβερνήτη της Chiapas την περίοδο της διακυβέρνησης του Salinas, Patrocinio González-Blanco, έχει δημιουργήσει με τον πατέρα της μια ΜΚΟ η οποία διαχειρίζεται ένα από τα μεγαλύτερα οικολογικά πάρκα της Chiapas το Ecopark Aluxes στο Palenque.

[26] PNR (Partido Nacional Revolucionario). Το Εθνικό Επαναστατικό Κόμμα ιδρύθηκε το 1929 από τον Plutarco Elías Calles. Έχοντας μια ιδεολογία εθνικιστική και λαϊκιστική προσπάθησε να ενσωματώσει τις διάφορες ομάδες που είχαν αναδυθεί από τη Μεξικανική Επανάσταση. Το PRI αποτελεί την Τρίτη μετεξέλιξη του PNR.

[27] PRM (Partido de la Revolución Mexicana). Το Κόμμα της Μεξικανικής Επανάστασης ιδρύθηκε το 1938 από τον Lázaro Cárdenas del Río. Πρόκειται για τη μετεξέλιξη του PNR και πρόγονος του PRI. Οι ιδεολογικές του αρχές ήταν μια μίξη νεοφιλελεύθερων και σοσιαλιστικών ιδεών εφαρμόζοντας ένα πρόγραμμα κρατικού καπιταλισμού. Το 1938 μετεξελίχθηκε σε PRI.

[28] Λογοπαίγνιο με τα ακρωνύμια των κομμάτων PRI και MORENA.

[29] Το χρώμα του κόμματος MORENA.

[30] Τα Κόκκινα τάγματα, στρατιωτικές ομάδες εργατών που συγκροτήθηκαν το 1915, πολέμησαν στο πλευρό της κυβέρνησης του Venustiano Carranza εναντίον των επαναστατικών στρατευμάτων των Emiliano Zapata και Francisco Villa.

[31] Λατινικά στο κείμενο. Αριθμητικά στοιχεία.

[32] Ο Esteban Moctezuma Barragán υπήρξε υπουργός διακυβέρνησης και κοινωνικής ανάπτυξης στην κυβέρνηση του Ernesto Zedillo Ponce de León (Δεκέμβριος 1994 – Νοέμβριος 2000). Στη νέα κυβέρνηση του Andrés Manuel López Obrador θα αναλάβει το υπουργείο Παιδείας.

[33] Το Φεβρουάριο του 1995, κατά τη διάρκεια του διαλόγου μεταξύ του EZLN και της ομοσπονδιακής κυβέρνησης του Μεξικού, ο Ernesto Zedillo Ponce de León και ο τότε υπουργός διακυβέρνησης Esteban Moctezuma Barragán εξαπέλυσαν σφοδρή στρατιωτική επίθεση εναντίον των ζαπατιστικών κοινοτήτων και της ηγεσίας του EZLN.

[34] Η ομάδα και το περιοδικό Nexos ήταν και είναι από τους

κυριότερους πολέμιους του EZLN και πρωταγωνιστής της καμπάνιας ενάντια στην εξέγερση του 1994 μέσω άρθρων και βιβλίων που βρίθουν από ψέματα, συκοφαντίες, ανακρίβειες και μίσος για τους εξεγερμένους ζαπατίστας.

[35] Ο Héctor Aguilar Camín, δημοσιογράφος και συγγραφέας, υπήρξε διευθυντής του περιοδικού Nexos από το 1983 έως το 1995 και από το 2007 μέχρι σήμερα. Βασικός πολέμιος του EZLN, συνεχίζει να επιτίθεται στους ζαπατίστας, ενώ παράλληλα δεν έχει κρύψει τις σχέσεις του με τον Salinas και τον Zedillo. Έχει ταχθεί υπέρ της ιδιωτικοποίησης της εκπαίδευσης, καθώς και του λεγόμενου νόμου Ley Televisa που προωθούσε τα συμφέροντα των ιδιωτικών τηλεοπτικών καναλιών ο οποίος όμως καταργήθηκε ως αντισυνταγματικός.

[36] Η Ζαπατιστική Άμυνα, η Ζαπατιστική Ελπίδα, ο Pedrito, ο Pablito, ο Αγαπημένος Ζαπατίστα ονομάζονται τα παιδιά που πρωταγωνιστούν στις ιστορίες του SurGaleano. Όπως και το γατόσκυλο.

[37] Σύζυγος του βασιλιά Λεωνίδα.

Βιορευστά: Καταστροφή που σχεδιάστηκε μεθοδευμένα, χωρίς εμάς και σε βάρος μας

Ομάδα Πολιτών Λιμνοθάλαζα

Τον Φλεβάρη του 2014 ο τοπικός τύπος δημοσίευσε άρθρο δημοτικού συμβούλου που αποκάλυπτε τα σχέδια κατασκευής 4 μονάδων καύσης βιορευστών στον κάμπο του Ευηνοχωρίου, πολύ

κοντά στην λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου. Η ομάδα πολιτών “Λιμνοθάλαζα” και άλλοι πολίτες του Μεσολογγίου ξεκίνησαν αμέσως μια σειρά συζητήσεων και ανοιχτών συνελεύσεων ώστε να μάθουμε τι ακριβώς συμβαίνει και να οργανώσουμε την αντίδραση μας. Αυτή την στιγμή, 18 μήνες μετά, τα εργοστάσια δεν έχουν ακόμα μπει σε λειτουργία, όμως ακόμα δεν έχει μπει ένα οριστικό τέλος σε αυτά τα σχέδια.

Το κείμενο αυτό έχει σκοπό να παρουσιάσει όλη την υπόθεση, τα επιχειρήματά μας ενάντια σε τέτοιου τύπου επενδύσεις, τις καταστροφικές συνέπειες των μονάδων αυτών καθώς και τις κινήσεις που έχουμε κάνει.

Πώς αδειοδοτήθηκαν οι 4 Μονάδες Καύσης Βιορευστών;

2014

Το 2014 εκπονήθηκε ΜΠΕ νέας μονάδας επεξεργασίας αγροτικών υπολειμμάτων (φυτικής βιομάζας) προς παραγωγή βιοαερίου και μονάδας ηλεκτροπαραγωγής από βιοαέριο ισχύος 0,9 MW σε γήπεδο πενήντα οκτώ (57,61) στρεμμάτων στη θέση Παλαιοκαμάρες του Δήμου Μεσολογγίου. Σύμφωνα με το κείμενο της ΜΠΕ (παρ. 1.9) «Σκοπός του συγκεκριμένου έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και συγκεκριμένα από βιομάζα (γεωργικά υπολείμματα και πυρηνόξυλο). [...] Στόχος της επένδυσης είναι η εκμετάλλευση του ενεργειακού περιεχομένου των οργανικών αποβλήτων, κατά τρόπο που συμβάλλει στο γενικότερο περιορισμό της ρύπανσης της ατμόσφαιρας, του υπεδάφους και των υδάτινων πόρων, λόγω της αντικατάστασης της παραγόμενης ενέργειας από συμβατικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής».

Επιλέχθηκε μάλιστα η χωροθέτηση της εγκατάστασης σε περιοχή γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας λόγω εγγύτητας με την πρώτη ύλη παραγωγής ενέργειας. Σχετικά εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2014 από τον Γ.Γ.Α.Δ. Πελοπ/σου, Δυτ. Ελλάδας & Ιονίου η ΑΕΠΟ του ως άνω έργου.

2015

Μόλις 6 μήνες αργότερα, τον Ιούνιο του 2015, ο Γενικός Δ/ντής Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Α.Δ. εξέδωσε απόφαση τροποποίησης της ως άνω ΑΕΠΟ με προσθήκη «εναλλακτικής μονάδας σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο βιορευστά ισχύος 0,9MW» στην ίδια θέση. Στο σκεπτικό της οποίας (υπ' αριθ. 13) αναφέρεται ότι «η τροποποίηση αφορά την προσθήκη εναλλακτικής μονάδας σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύσιμο βιορευστά (χρησιμοποιημένα τηγανέλαια κλπ) ισχύος 0,9MW η οποία δεν θα λειτουργεί ταυτόχρονα με την μονάδα καύσης του *syngas*. Η τροποποίηση δεν αφορά αύξηση της ισχύος ηλεκτροπαραγωγής».

2016

Στη συνέχεια, τον Φεβρουάριο του 2016 με νέα απόφαση τροποποίησης καταργείται η εναλλακτική μονάδα επεξεργασίας αγροτικών υπολειμμάτων προς παραγωγή βιοαερίου μέσω διαδικασίας αεριοποίησης & η μονάδα ηλεκτροπαραγωγής από βιοαέριο. Η τελευταία εκδοθείσα απόφαση τροποποίησης είναι αυτή του Αυγούστου 2016 σύμφωνα με την οποία «οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν στη διόρθωση των λειτουργικών χαρακτηριστικών των ηλεκτρογεννητριών καθώς και την ετήσια απαιτούμενη ποσότητα βιορευστών» (σκεπτικό υπ' αριθ. 36).

Γιατί δεν θέλουμε τις Μονάδες Καύσης Βιορευστών στο Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Αιτωλικού;

Α. Δεν υπήρχε κανένας Εθνικός ή/και αναπτυξιακός λόγος χωροθέτησης των μονάδων αυτών σε εκτάσεις υψηλής γεωργικής παραγωγικότητας και εντός του Εθνικού Πάρκου (με τέσσερεις κωδικούς προστασίας). Αυτή εκμαιεύτηκε παραπλανητικά) με πρόσχημα τη χρήση παραγόμενης βιομάζας στην περιοχή (απόβλητα διφασικών ελαιοτριβείων τα οποία είναι αδύνατον να αξιοποιηθούν) και την εγγύτητα στην Α' ύλη και β) με λάθος περιβαλλοντική κατάταξη των μονάδων, ώστε να αδειοδοτηθούν από κατώτερη αδειοδοτική αρχή. Επιπρόσθετα η εγκατάστασή τους εντός του Εθνικού Πάρκου σε καμία περίπτωση δεν συνάδει με την προωθούμενη, από την Περιφέρεια, Ολοκληρωμένη Χωρική

Επένδυση της περιοχής, χρηματοδοτούμενη από το Π.Ε.Π Δυτ. Ελλάδας.

Β. Δεν υπήρξε, κατά τις διαδικασίες αδειοδότησης, διαβούλευση και συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού στις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

Γ. Δεν υπήρξε επανάληψη της διαδικασίας αδειοδότησης (σύνταξη καινούργιας ΜΠΕ κλπ), όταν άλλαξε εντελώς η παραγωγική διαδικασία και η Α' ύλη τους, με τρεις τροποποιήσεις των ΜΠΕ των μονάδων.

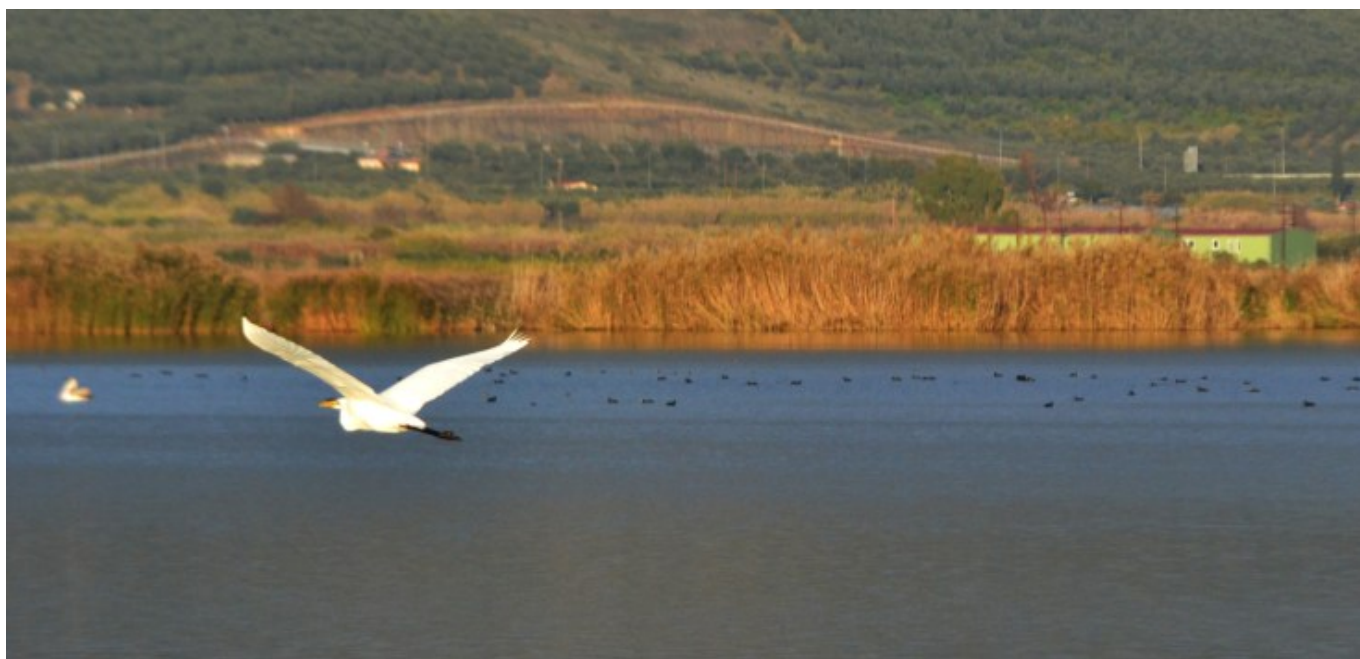
Ο νόμος ν. 2742/1999, όπως ισχύει, προβλέπει στο άρθρο 15 «2. Στην αρμοδιότητα των φορέων διαχείρισης υπάγονται [...] γ. **Η παροχή αιτιολογημένων γνωμοδοτήσεων πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων** των έργων και δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις περιοχές ευθύνης τους ή των οποίων οι επιπτώσεις επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, τις περιοχές αυτές, καθώς και σε κάθε άλλο θέμα για το οποίο ζητείται η γνώμη τους από τις αρμόδιες αρχές». Ωστε, πρόκειται για πλημμέλεια της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης το γεγονός ότι δεν γνωμοδότησε ο Φορέας Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου επί της τροποποίησης της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

Δ. Οι εκπομπές οξειδίων του αζώτου των μονάδων αυτών ισοδυναμούν σχεδόν με **τριπλασιασμό του στόλου των αυτοκινήτων στην ευρύτερη περιοχή του Μεσολογγίου**, οι σημαντικές εκπεμπόμενες ποσότητες θερμότητας οι οποίες αποκρυφτήκαν, καθώς και ο παραγόμενος συνεχής θόρυβος τους με τις συνεπαγόμενες οχλήσεις τους στο περιβάλλον, είναι αδιανόητες σε μια περιοχή τόσο μεγάλης οικολογικής αξίας. Τα παραπάνω στις ΜΠΕ των μονάδων θεωρούνται ανύπαρκτα και δεν προβλέπεται κανένα προληπτικό μέτρο απαγωγής τους και προστασίας εξ' αυτού του Εθνικού Πάρκου.

Ε. Η διακριτή αντιμετώπιση, υπέρ των εταιρειών αυτών, από τη διοίκηση, θέτει σε κίνδυνο οικοσυστήματα υψίστης Διεθνούς και Ευρωπαϊκής αξίας, στα οποία ζουν και ξεχειμωνιάζουν πάνω από

70 επαπειλούμενα είδη πουλιών. Την ίδια περίοδο, σε άλλες περιοχές της χώρας, οι οποίες δεν έχουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά, ακυρώθηκαν αδειοδοτήσεις παρόμοιων μονάδων για ίδιες παραβιάσεις.

ΣΤ. Οι παραπλανητικοί, άστοχοι, και παράνομοι χειρισμοί που ακολουθήθηκαν κατά την αδειοδότησή τους, εντός προστατευόμενων περιοχών και σε αντιπαράθεση με την κοινωνία, **δεν προάγουν τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)**, αντιθέτως δημιουργούν κοινωνικά κινήματα ενάντια σ' αυτές.

Συγκεκριμένα παραβιάζονται:

- 1. Το Άρθρο 11 της ΣΛΕΕ**, επειδή δεν προωθείται η αειφόρος ανάπτυξη στην περιοχή.
- 2. Το άρθρο 191 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)**, επειδή καταστρατηγούνται οι αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης,
- 3. Η διεθνή σύμβαση του Aarhus** για την διαβούλευση που δεν έγινε και τη συμμετοχή των πολιτών στις ΑΕΠΟ που δεν υπήρξε,
- 4. Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση της Φλωρεντίας**, επειδή οι εν λόγω μονάδες θα αλλοιώσουν καθοριστικά και μη αναστρέψιμα το φυσικό

τοπίο της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου μοναδικής ομορφιάς και οικολογικής αξίας,

5. Οι Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ, καθώς και οι Συμβάσεις της Βέρνης, της Βόννης και του Ρίο, επειδή η εγκατάσταση αυτών των 4 ρυπογόνων μονάδων εντός του Εθνικού Πάρκου, επιφέρει σημαντικούς μη ανατρέψιμους κινδύνους στην προστασία των οικοτόπων αυτών, καθώς και των επαπειλούμενων ειδών που ζουν και ξεχειμωνιάζουν στην Ιστορική λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου.

6. Οι Οδηγίες 2011/92/ΕΕ και 2008/1/ΕΚ, επειδή κατά την αδειοδότηση των εν λόγω μονάδων υπήρξαν αμέλειες, παραλήψεις, παραβιάσεις και σημαντικά λάθη σχετικά με α) τα κριτήρια κατάταξης τους, β) τα κριτήρια χωροθέτησης τους γ) την επεξεργασία εναλλακτικών λύσεων και της μηδενικής λύσης, δ) τη διαδικασία Διαβούλευσης και πραγματικής συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού, ε) την πλημμελή αξιολόγηση από την αδειοδοτούσα αρχή κ.α.

7. Η Οδηγία 2009/28/ΕΚ, επειδή η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν συνάδει με την προσπάθεια της Ε.Ε για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Θα ανοίξουν θέσεις εργασίας;

Οι μονάδες είναι πλήρως αυτοματοποιημένες και θα απασχολούν ελάχιστο μόνιμο προσωπικό.

Παρακάτω μπορείτε να δείτε απόσπασμα από την ΜΠΕ παρόμοιας μονάδας Βιορευστών που θέλουν να αδειοδοτηθεί στην γειτονική Καλαβρούζα:

Η δυναμικότητα της μονάδας ως προς την αξιοποίηση των υπολειμμάτων θα είναι το μέγιστο 180kg/hr και θα λειτουργεί περί τις 8.000hr/yr. Οι ώρες λειτουργίας της μονάδας υπολογίζονται ως εξής: η μονάδα είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή να λειτουργεί επί 24ώρου βάσεως 365 ημέρες το χρόνο. Άρα οι ώρες λειτουργίας θα είναι $24h \times 365d/yr = 8.760hr/yr$. Από τις ώρες αυτές αφαιρούνται οι απαιτούμενες ώρες που χρησιμοποιούνται για τις προγραμματισμένες ή έκτακτες συντηρήσεις του εξοπλισμού και υπολογίζεται ότι σε ετήσια βάση οι ώρες λειτουργίας θα είναι κοντά στις 8.000hr/yr.

Σε ετήσια βάση η δυναμικότητα σε πρώτη ύλη βιομάζας θα είναι 1.250tn/yr. Τα παραπάνω μεγέθη αφορούν πλήρη και συνεχή λειτουργία της μονάδας και τροφοδότησής της με τη μέγιστη ποσότητα πρώτης ύλης.

Η μονάδα θα είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και συνεπώς το απαιτούμενο προσωπικό θα είναι δύο άτομα μόνιμης απασχόλησης, τα οποία θα εργάζονται ανά βάρδιες για εργασίες όπως αποθήκευση πρώτης ύλης, έλεγχο εξοπλισμού, συντήρηση κτλ.

Από που θα προέρχεται η α' ύλη;

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει παραγωγή Βιορευστών. Η α' ύλη των μονάδων θα είναι εισαγόμενη από το εξωτερικό.

Επικίνδυνη χωροθέτηση

Το ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας στις παρατηρήσεις του για τις μονάδες Βιορευστών στο Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Αιτωλικού αναφέρει: «Επίσης θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν θέματα που δημιουργούνται από την χωροθέτηση της δραστηριότητας στην συγκεκριμένη περιοχή του Ευηνοχωρίου. Η περιοχή είναι αυξημένης επικινδυνότητας σε πλημμυρικά φαινόμενα με αποτέλεσμα να προκύπτει ζήτημα, αποθήκευσης μέχρι την αξιοποίηση της πρώτης ύλης στην συγκεκριμένη περιοχή του Ευηνοχωρίου καθώς και αποβλήτων (ορυκτέλαια κλπ) μέχρι την διάθεσή τους σε φορείς περισυλλογής – διάθεσης».

Συμπερασματικά

Πρόκειται για μια υπόθεση η οποία θα έχει αρνητικές επιπτώσεις για την περιοχή μας, όχι μόνο στο περιβάλλον αλλά και στην υγεία, την οικονομία, την καθημερινότητα. Τις επιπτώσεις αυτές θα τις νιώσουμε όλοι οι κάτοικοι, ενώ τα όποια οφέλη θα είναι αποκλειστικά και μόνο για τις τσέπες των επενδυτών.

Ζητάμε την άμεση ανάκληση των αδειών των μονάδων Βιορευστών ώστε να σταματήσει η καταστροφή που σχεδιάστηκε, μεθοδευμένα,

χωρίς εμάς και σε βάρος μας.

VAR: Από το χέρι του Θεού στο μάτι του συστήματος

Γιάννης Κτενάς, Στέφανος Μπατσής

Η απέχθεια που νιώσαμε για την εισαγωγή του Video Assistant Referee (VAR) στους αγώνες του Μουντιάλ –και την επέκτασή του, σύμφωνα με τα σχέδια της FIFA, και στα εθνικά πρωταθλήματα μέσα στα επόμενα χρόνια– ήταν σχεδόν ενστικτώδης. Όπως είπε ένας φίλος, κοινωνιολόγος της καθημερινής ζωής, συλλαμβάνοντας την ουσία του θέματος, το ποδόσφαιρο «είναι να βάλεις μια γαμημένη μπάλα σε ένα γαμημένο δίχτυ. Γιατί το κάναμε ολόκληρη επιστήμη;»

Συζητώντας όμως σε παρέες, ακούγοντας σχόλια στον δρόμο και τα καφενεία και βλέποντας τα αποτελέσματα σχετικών διαδικτυακών ψηφοφοριών,[1] συνειδητοποιήσαμε ότι η αντίδρασή μας απέναντι σε αυτή τη νέα τεχνολογία δεν ήταν καθόλου αυτονόητη. Ποδοσφαιρόφιλοι, ποδοσφαιρόφιλες, ακόμη και άνθρωποι που ξέρουν πολύ καλά τι σημαίνει να αγωνίζεσαι στο τερνέν ή να πηγαίνεις στο γήπεδο, φαίνονται γοητευμένοι από τη νέα σύλληψη της FIFA, η οποία ήδη έχει αλλάξει τον τρόπο που παίζεται το παιχνίδι. Γι' αυτόν τον λόγο, θελήσαμε να παρουσιάσουμε την κριτική μας στο VAR κάπως πιο αναλυτικά και συγκροτημένα.

Το πνεύμα της (νεοφιλελεύθερης) γραφειοκρατίας

Ξεκινώντας, είναι αξιοσημείωτο το πόσο μοιάζουν τα επιχειρήματα υπέρ του VAR με τα επιχειρήματα που ιστορικά

σημάδεψαν την ανάδυση της γραφειοκρατίας. Γραφειοκρατία, όπως έχει δείξει ο Μαξ Βέμπερ, δεν σημαίνει χαρτούρα και αναμονή σε ατελείωτες ουρές, αλλά πρώτα και κύρια: αντικατάσταση του προσωπικοκεντρικού τρόπου διευθέτησης των υποθέσεων από απρόσωπους και φορμαλιστικούς κανόνες, καθώς και έμφαση στην υπολογισιμότητα, την ποσοτικοποίηση και την εξειδίκευση. Για όλους αυτούς τους λόγους η γραφειοκρατία διατείνεται ότι επιφέρει μια ασύγκριτη αποτελεσματικότητα και ότι εξασφαλίζει τη δημοκρατία, την ισότητα και τη δικαιοσύνη: δεν αποφασίζει ο άρχοντας (εν προκειμένω: ο άρχοντας του αγώνα) όπως του καπνίσει, αλλά ο ειδικός με βάση τυπικούς κανόνες που ισχύουν για όλους.

Την ίδια ακριβώς λογική βλέπουμε και πίσω από το VAR. Η προσωπική κρίση του διαιτητή πρέπει να αντικατασταθεί από την απρόσωπη κρίση του video, [2] το οποίο μπορεί να καταγράψει όλη την αλήθεια, «αντικειμενικά», μετρήσιμα, ίδια και अपαράλλαχτα για όλους.

Ταυτόχρονα, η εμπιστοσύνη στα νέα τεχνολογικά μέσα, φέρνει τη λογική και την επιχειρηματολογία που υποστηρίζει το VAR κοντά σε αυτή του νεοφιλελευθερισμού. Η τεχνολογία καλείται να εξαλείψει το τυχαίο, το αυθόρμητο, το ανθρώπινο και να λύσει προβλήματα πάσης φύσεως, στο όνομα της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Όλα μπορούν και πρέπει να γίνουν ρητά· γι' αυτό χρειαζόμαστε όχι διαιτητές, αλλά τεχνοκράτες. Δεν θα κυβερνούν πια οι άνθρωποι, οι οποίοι κατά περιόδους μπορεί να μην είναι ορθολογικοί, να παρασύρονται από τα πάθη τους, από τα λάθη της στιγμής. Θα κυβερνούν «τα στοιχεία», η ίδια η αλήθεια, η αντικειμενικότητα αυτοπροσώπως.

Το τι σημαίνει γραφειοκρατία και νεοφιλελευθερισμός, το ποιες είναι οι καταστροφικές τους συνέπειες για την κοινωνία, το έχουμε δείξει αλλού και δεν χρειάζεται να το επαναλάβουμε. Ας μείνουμε στα του ποδοσφαίρου. Φυσικά, δεν αρνούμαστε ότι ορισμένες φορές το VAR μπορεί να πάρει μια σωστή απόφαση εκεί που ένας διαιτητής θα έπαιρνε μια λανθασμένη, όπως άλλωστε και ένας γραφειοκράτης μπορεί υπό όρους να διεκπεραιώσει μια

υπόθεση «αποτελεσματικότερα» από έναν ερασιτέχνη. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι η γραφειοκρατία δεν «βελτίωσε» απλώς κάποιες ήδη υπάρχουσες κοινωνικές σχέσεις. Προκειμένου να κάνει τη δουλειά της, αναδιάρθρωσε ριζικά ολόκληρη την κοινωνία, σημαδεύοντας το πέρασμα από έναν πιο κοινοτικό σε έναν κρατικό τρόπο ζωής. Το ίδιο ισχύει και με την τεχνολογία. Όπως σημειώνει προσφυώς ο Langdon Winner, τα διάφορα τεχνολογικά μέσα δεν είναι απλώς βοηθήματα για την ανθρώπινη δραστηριότητα· είναι επίσης ισχυρές δυνάμεις που δρουν προς την αναμόρφωση αυτής της δραστηριότητας και του νοήματός της.

Έτσι, θα πρέπει να σκεφτούμε ποιο θα είναι το τίμημα του VAR και αν θέλουμε πράγματι να το πληρώσουμε. Ίσως πράγματι κάποιες αποφάσεις να γίνουν πιο «δίκαιες» από ορισμένες απόψεις. Είναι όμως πολύ πιθανό αυτές οι αποφάσεις και αυτή η δικαιοσύνη να αφορούν ένα εντελώς διαφορετικό παιχνίδι.

Άλλωστε, τόσο το VAR όσο και άλλες τεχνολογίες υποβοήθησης της διαιτησίας στο ποδόσφαιρο δεν απηχούν μια αναγκαιότητα αλλά μια επιθυμία. Οι λόγοι που επιτάσσουν τέτοιου είδους μεταρρυθμίσεις και καινοτομίες δεν μπορούν και δεν πρέπει να αναζητούνται στη φύση, την ουσία του «όμορφου παιχνιδιού», καθώς εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς πως όσοι διοικούν το ποδόσφαιρο ενδεχομένως χρειάζονται το VAR, το ίδιο το ποδόσφαιρο όμως όχι.

Φαινομενολογία του αθλήματος, φαινομενολογία του γηπέδου

Φυσικά, όπως συμβαίνει και με τη γραφειοκρατία, έτσι και η αποτελεσματικότητα και η αλήθεια του VAR είναι στην πραγματικότητα πολύ περιορισμένες. Κι αυτό γιατί και οι δύο βασίζονται αναγκαστικά, ακριβώς προκειμένου να εξορίσουν τον προσωπικό παράγοντα, στον φορμαλισμό, στην τυπική μέτρηση, στην ποσοτικοποίηση. Όμως –ευτυχώς– ούτε η ζωή ούτε το ποδόσφαιρο μπορούν να αναχθούν στις ποσοτικές τους διαστάσεις. Ίσα ίσα, αυτό που μένει έξω από τη φορμαλιστική

υπολογισιμότητα είναι και το πλέον σημαντικό.

Έτσι, οποιοσδήποτε έχει παίξει ποδόσφαιρο, ξέρει ότι το κάθε ματς έχει έναν δικό του, ιδιαίτερο ρυθμό, που προσδιορίζει ασυνείδητα το επίπεδο της έντασης των διεκδικήσεων, της δύναμης, της μαχητικότητας και της σκληρότητας των μαρκαρισμάτων. Αυτό το επίπεδο δεν μπορεί να προσδιοριστεί εκ των προτέρων ούτε να μετρηθεί λογικά: βιώνεται και μετριέται από παίκτες, οπαδούς και διαιτητές εμπειρικά, με το μάτι, τη στιγμή του αγώνα και μάλιστα στα διάφορα σκαμπανεβάσματα της ροής του αγώνα. Γι' αυτό ακριβώς όλοι γνωρίζουν ότι πολλές φορές η τυπική εφαρμογή του κανόνα είναι πιο άδικη από τη μη εφαρμογή του (παράδειγμα: το εντελώς άδικο, αν και ενδεχομένως τυπικά ορθό πέναλτυ που δόθηκε στη Ρεάλ στο 93ο λεπτό του ημιτελικού του Champions League με τη Γιουβέντους).[3] Αυτή είναι η συγκεκριμένη, βιωμένη αλήθεια του ποδοσφαίρου.

Διόλου τυχαία, οι Αμερικανοί, οι οποίοι πάντοτε επεφύλασσαν νεωτερικές ιδέες για το εξωτικό γι' αυτούς ποδόσφαιρο, αποτέλεσαν τους θερμότερους υποστηρικτές της τεχνολογίας του VAR και το εφάρμοσαν στο εθνικό τους πρωτάθλημα (MLS). Τυχαία δεν είναι ούτε και η μεγάλη στήριξη που βρήκε το VAR στο πρόσωπο του Τζιάνι Ινφαντίνο, του προέδρου της FIFA. Ο Ινφαντίνο, ένας τεχνοκράτης νομικός γεννημένος στην Ελβετία, συνοψίζει άριστα την πίστη στην πρόοδο μέσω της τεχνολογικής καινοτομίας αλλά και την τάση παγκόσμιας διακυβέρνησης του ποδοσφαίρου εντός του γραφειοκρατικού και νεοφιλελεύθερου υποδείγματος, ερήμην των πρωταγωνιστών του παιχνιδιού.

Από την άλλη πλευρά, ο Μισέλ Πλατινί, πρώην πρόεδρος της UEFA αλλά και πρώην αθλητής με σπουδαίες παραστάσεις στο κορυφαίο επίπεδο, αντιτάχθηκε στην προϊούσα διείσδυση της τεχνολογίας στο ποδόσφαιρο, θεωρώντας πως αλλοιώνει το χαρακτήρα του παιχνιδιού, δηλαδή το ενδεχομενικό πάντρεμα τύχης και ικανότητας. Πιθανώς αντιλαμβάνεται διαισθητικά ο Πλατινί, όπως και άλλοι αθλητές που τάχθηκαν κατά της εφαρμογής του VAR, πως η αλήθεια του ποδοσφαίρου συγκροτείται μοναδικά και μας

αφηγείται μια ιστορία την οποία δεν μπορούμε να αποσυναρμολογήσουμε στα εξών συνετέθη.

Η αλήθεια του video όμως είναι άλλη. Καθένας καταλαβαίνει ότι όταν βλέπουμε το βίντεο μιας γιορτής, βλέπουμε κάτι πολύ διαφορετικό από την ίδια τη γιορτή. Ακριβώς επειδή το video δεν μπορεί να πιάσει τον ρυθμό, την αίσθηση και το κλίμα της στιγμής, ο VAR μπορεί να οδηγήσει τους διαιτητές σε αποφάσεις τόσο τυπολατρικές, που να καταλήγουν άδικες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα: το πρώτο πέναλτυ που καταλόγισε ο διαιτητής του αγώνα Αιγύπτου-Σ. Αραβίας υπέρ της τελευταίας. Ποιος δεν έφριξε βλέποντάς τον να ζητάει να γυρίσουν το βίντεο μερικά κλάσματα του δευτερολέπτου πίσω, ώστε να παγώσει την εικόνα και να αποδείξει ότι υπήρξε κράτημα σε μια φάση που ο ρυθμός της καθιστούσε κάθε σκέψη για πέναλτυ γελοία; Είναι σαφές ότι όταν ο διαιτητής αναλύει τη φάση, κατακερματίζοντάς την, τεϊλορικώ τω τρόπω, σε ένα σύνολο καρτέ, τα οποία μπορούν να παγώσουν, να παιχτούν γρηγορότερα ή πιο αργά, να επαναπροβληθούν κατά βούληση, δεν βλέπει πια «τη φάση», βλέπει κάτι άλλο. Έτσι, κρίνει και με διαφορετικό τρόπο, καθώς μια φάση που με «γυμνό μάτι» φαίνεται και είναι καθαρή, με το VAR μπορεί να φανεί ως πέναλτυ. Απόδειξη: στο τρέχον Μουντιάλ έχει ήδη σημειωθεί ρεκόρ καταλογισμών της εσχάτης των ποινών. Ως γνωστόν, το βλέμμα, το είδος του βλέμματος, επηρεάζει σε έναν όχι ασήμαντο βαθμό και το αντικείμενο του βλέμματος.

Καταννούμε λοιπόν ότι, σε πείσμα του νεωτερικού και τεχνολατρικού φαντασιακού, το λάθος, η ατυχία και βαθύτερα το κακό, η τραγωδία, δεν μπορούν να ξεριζωθούν από τη ζωή, καθώς είναι εγγενή σ' αυτήν. Το μόνο που κάνει η «πρόοδος της τεχνολογίας», τόσο στο ποδόσφαιρο όσο και γενικά, είναι να μετατοπίζει –ή να απωθεί– την εστία του κακού και του λάθους, έχοντας στο μεταξύ αναδιαρθρώσει ολόκληρο το πεδίο και σαρώσει ό,τι καλό υπήρχε στην προηγούμενη κατάσταση.

Άλλωστε, το VAR όχι μόνο δεν μπορεί να πιάσει τον ρυθμό του αγώνα, αλλά επιπρόσθετα τον σπάει κιόλας. Στον πρώτο γύρο αυτού του Μουντιάλ είδαμε διαιτητή να διακόπτει αντεπίθεση για

να κοιτάξει το video. Τι πρόδος για το ποδόσφαιρο! Κι όμως, όλοι ξέρουν ότι το μεγαλύτερο παράπονο των οπαδών είναι ότι το ματς «δεν έχει ρυθμό».

Σε ένα άλλο, συναφές επίπεδο, η εφαρμογή του VAR είναι ασεβής απέναντι στην εμπειρία του γηπέδου και της εκ του σύνεγγυς παρακολούθησης του αθλήματος, οδηγώντας σε μια συνθήκη ακραίας τηλεοπτικοποίησης του. Ας μην ξεχνάμε πως, σε αντίθεση με το μπάσκετ, που είναι ένα άθλημα μεγάλης ταχύτητας, πολλών επαφών και λεπτομερειών, το ποδόσφαιρο παρακολουθείται καλύτερα από κάποιο σημείο της κερκίδας, παρά από την τηλεόραση. Αυτό διότι αφενός η ανάγκη για πολλά replay είναι μικρή –συνήθως όσα διαλαμβάνονται είναι ευχερώς αντιληπτά με γυμνό μάτι– κι αφετέρου διότι η τηλεοπτική κάλυψη ακολουθεί ως επί το πλείστον το ταξίδι της μπάλας εντός ενός αχανούς χώρου, στον οποίο συμβαίνουν πράγματα τα οποία δεν μπορεί να συλλάβει στην ολότητά τους ο προσηλωμένος στην μπάλα και την πορεία της τηλεοπτικός φακός. Οι διατάξεις των δύο αντίπαλων ομάδων, οι κινήσεις που γίνονται μακριά από τη μπάλα, τα στιγμιότυπα εκτός της κύριας φάσης του παιχνιδιού, όλα αυτά είναι στοιχεία ενός ποδοσφαιρικού παιχνιδιού στα οποία μπορεί να σταθεί το ανθρώπινο μάτι κατά την παρακολούθηση εντός γηπέδου.

Το ποδόσφαιρο δεν είναι άθλημα αυστηρά κανονικοποιημένων κι επαναλαμβανόμενων φάσεων και μοτίβων. Είναι αυτό αλλά και κάτι περισσότερο, καθώς η ομορφιά του συχνά εκδηλώνεται αναπάντεχα με περίεργους, ακαθόριστους τρόπους. Είναι ένα παιχνίδι στην ουσία του συναισθηματικό και η γηπεδική εμπειρία παραμένει ιδιαίτερα σημαντική, για να παραβλέπεται. Αυτονοήτως, δεν είναι καθόλου συμβατό με την εμπειρία του γηπέδου να περιμένεις γεμάτος φόρτιση στην κερκίδα την αξιολόγηση ενός replay σε μια οθόνη στο κέντρο του γηπέδου. Να συγκρατείς ένα ποτάμι συναισθημάτων μέχρι την τελική απόφαση ή να σβήνεις κακήν κακώς πυρσούς και καπνογόνα –εάν τυχαίνει να βρίσκεσαι σε κάποιο οπαδικό πέταλο–, διότι ένα γκολ ακυρώνεται μισό ή ένα λεπτό μετά την επίτευξή του.

Σε όλους μας μοιάζει λάθος, όταν ένα ποδοσφαιρικό παιχνίδι

γίνεται με άδειες εξέδρες, χωρίς το τραγούδι, τις φωνές και τη συλλογική ατμόσφαιρα που δημιουργούν οι θεατές. Όπως αναφέρει ο φιλόσοφος Simon Critchley, «το κλειδί στο ποδόσφαιρο είναι η σύνθετη διάδραση μεταξύ μεγαλειώδους μουσικής και όμορφης εικόνας. Ο Διόνυσος και ο Απόλλωνας, οι θεατές και η ομάδα».[4] Έτσι, θεωρούμε πως η δραματική εισαγωγή τεχνολογιών όπως το VAR πιθανώς να οδηγήσει και σε μια αφυδατωμένη γηπεδική εμπειρία, ενδεχομένως με θεατές που θα κοιτάνε με το ένα μάτι μία οθόνη και με το άλλο τα τεκταινόμενα στον αγωνιστικό χώρο.

Το κοινωνικό νόημα του ποδοσφαίρου

Άλλωστε, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζουμε και τις αλλαγές που θα επιφέρει το σύστημα VAR στις κοινωνικές σχέσεις που διαρθρώνονται γύρω από το ποδόσφαιρο. Παρόλη την παρακμή που έχουν επιφέρει τα εκατομμύρια των εταιρειών, το ποδόσφαιρο, όπως βιώνεται από τους οπαδούς, διασώζει μια έντονη αίσθηση λαϊκότητας, κοινής γιορτής, πάθους, έκστασης, νοήματος που υπερβαίνει το ορθολογικό.

Έτσι, οι λαϊκές πρακτικές γύρω από το ποδόσφαιρο –στην Αγγλία οι Pub, στην Ελλάδα οι συζητήσεις, τα πειράγματα και οι αναλύσεις με τον προπατζή, τον ψιλικατζή αλλά και την κυρία με το χαρτοπωλείο– αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του αθλήματος. Με τη σειρά του, αναπόσπαστο κομμάτι αυτών των πρακτικών αποτελεί ο σχολιασμός των διαιτητικών αποφάσεων. Στα καφενεία, σχετικοί και άσχετοι με το άθλημα καταθέτουν τις απόψεις τους όχι μόνο γύρω από τους επερχόμενους πρωταθλητές, αλλά και γύρω από τη μαλακία ή τη διορατικότητα του τάδε διαιτητή ή του δείνα επόπτη. Τώρα, αυτή η γόνιμη πολυφωνία θα κληθεί να σωπάσει μπροστά στην «αναντίρρητη αλήθεια» του video. Ίσως όμως και να μη σωπάσει, συναισθανόμενη διαισθητικά ότι, αν το VAR δείχνει όσα δεν είδε το μάτι, το μάτι βλέπει με έναν τρόπο που ποτέ δεν θα μπορέσει το VAR.

Ο αθλητισμός και συγκεκριμένα το δημοφιλέστερο ποδόσφαιρο αποτελούν πολιτισμικές πρακτικές με σημαντική κοινωνική

διείσδυση και συμμετοχή. Συμπυκνώνουν εντός και γύρω τους σημασιακές κι αξιακές μεταβολές σύστοιχες των κοινωνικών δυναμικών. Αν αφιερώσουμε στο ποδόσφαιρο ένα σοβαρό και συνεπή στοχασμό, θα μας εκπλήξει ευχάριστα ο αναπάντεχος τρόπος με τον οποίο θα φωτιστούν πτυχές της κοινωνικής πραγματικότητας οι οποίες παρέμεναν θολές και αδιάβατες. Νομίζουμε πως εάν ο πρώτος στόχος αυτού του κειμένου είναι μια δομημένη κριτική πάνω στην εφαρμογή του VAR, ένας δεύτερος υπόρρητος στόχος θα μπορούσε να είναι η απόδειξη ότι μελετώντας και σκεπτόμενοι πάνω στο κοινωνικό και πολιτικό νόημα των σπορ και την οπαδική κουλτούρα, μπορούμε να οξύνουμε τα ερμηνευτικά μας σχήματα και να κατανοήσουμε εναργέστερα τις αντινομίες της εποχής.

~

Καθώς τελειώνει αυτό το κείμενο, ακόμη και αφήνοντας στην άκρη το αναντίρρητο γεγονός ότι οι τεχνολογίες έχουν την τάση να διαχέονται και να επεκτείνονται (χθες το goal line technology, σήμερα το VAR, αύριο τι;), ας μη σπεύσει κανείς να χαμογελάσει με τον «ρομαντισμό» μας για την υπεράσπιση της δυνατότητας του λάθους, του τυχαίου, του αυθόρμητου, του ακαθόριστου, του ανθρώπινου.[5] Ολόκληρες ποδοσφαιρικές μυθολογίες έχουν χτιστεί γύρω από μια λανθασμένη απόφαση. Υπερασπιζόμαστε αυτούς τους μύθους, γιατί είναι πιο αληθινοί από την «αλήθεια» του pause και του fast forward, αλλά κυρίως γιατί δεν θέλουμε το χέρι του θεού να αντικατασταθεί από το μάτι του συστήματος.

Σημειώσεις

[1]

Βλ.

<https://twitter.com/sombrerogr/status/1014538595909160960>

[2] Στην πραγματικότητα, όπως φανερώνει και ο τίτλος της τεχνολογίας, ο στόχος είναι να κρίνει το video και όχι οι πέντε ή εφτά (!) διαιτητές που είναι τοποθετημένοι στο ειδικό δωμάτιο. Αυτοί απλώς παίζουν τον ρόλο των εξειδικευμένων υπαλλήλων, σύμφωνα με τον νέο καταμερισμό των καθηκόντων που επιβάλλει το VAR.

[3] Απολύτως σχετικές με όσα συζητάμε είναι και οι δηλώσεις του Μπουφόν, ο οποίος είχε αποβληθεί μετά τις διαμαρτυρίες του για το εν λόγω πέναλτυ: «Ο διαιτητής δεν έχει καρδιά» (δηλαδή, ακριβώς, του έλειπε το προσωπικό, βιωματικό, συναισθηματικό στοιχείο) και, τις επόμενες μέρες, πιο ψύχραιμα: «Δεν έπρεπε να σφυρίξει. Ένας πιο έμπειρος διαιτητής δεν θα το είχε κάνει. Δεν θα είχε γίνει ο πρωταγωνιστής στο πάρτι. Έπρεπε να γυρίσει από την άλλη μεριά και να αφήσει τις δύο ομάδες να παίξουν παράταση.»

[4] Simon Critchley, *What we think about when we think about Football*, 2017.

[5] Εξάλλου, δεν είναι μόνο η δυνατότητα του λάθους, αλλά και η δυνατότητα του «σωστού». Πού θα πάει η αξιοπρέπεια του παίκτη που δεν βούτηξε, αν και θα μπορούσε, η περηφάνια του οπαδού που ξέρει ότι η ομάδα του πήρε δίκαια το πρωτάθλημα, από επιλογή κι όχι επειδή την επιτηρούσε η κάμερα; Πού θα πάει αυτό;

Πηγή: Kaboom

Ζούμε Χαρές Αναζητώντας Νίκες

Ελιάννα Καναβέλη

Στιγμές σεξισμού αλλά και αντισεξισμού στο παγκόσμιο κύπελλο

Μέρες Μουντιάλ. Αγώνες, άγχος, στοίχημα, απογοήτευση, χαρά, νίκη, ήττα αλλά και σεξισμός. Το ξέρω, κάποιιοι θα πουν με το που θα διαβάσουν την πρώτη γραμμή: «αμάν πια, παντού βλέπετε σεξισμό» και θα παρατήσουν το κείμενο γιατί α) έχουν κουραστεί με την επισήμανση του σεξισμού παντού, β) δεν βλέπουν σεξισμό, γ) δεν τους ενδιαφέρει, δ) βαριούνται.

Γι' αυτούς που δεν ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες και εντοπίζουν ένα ενδιαφέρον σε αυτή την επισήμανση, θα ακολουθήσει η αναφορά σε κάποιες από τις όψεις τους σεξισμού αναφορικά με το παγκόσμιο κύπελλο ποδοσφαίρου, οι οποίες βέβαια είναι δυνατόν να εντοπιστούν και σε άλλα μεγάλα αθλητικά γεγονότα, σε μια προσπάθεια όχι να κατακεραυνωθεί το παγκόσμιο κύπελλο, μιας και η γράφουσα το παρακολουθεί και της αρέσει το ποδόσφαιρο, αλλά σε μια προσπάθεια το ποδόσφαιρο να λειτουργήσει ως ένα μέσο αμφισβήτησης και ξεπεράσματος του σεξισμού. Δύσκολο; Έτσι δείχνουν τα γεγονότα. Εμείς όμως θα παλεύουμε να αλλάξουμε τους όρους και τους συσχετισμούς, γιατί η χαρά του ποδοσφαίρου και του αθλητισμού γενικά δεν έχει φύλο και «σύνορα» και ναι, είναι και δική μας!

Όπως κάθε μεγάλη αθλητική διοργάνωση, έτσι και το παγκόσμιο κύπελλο συγκεντρώνει εκατομμύρια θεατές, άνδρες και γυναίκες. Η αντίληψη όμως ότι το ποδόσφαιρο δεν αρέσει στις γυναίκες είναι παγιωμένη. Στο ραδιόφωνο, συγκεκριμένα το Πρώτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ και την εκπομπή «Ισορροπίες και Ανισορροπίες», ο παρουσιαστής της εκπομπής αμφισβήτησε το γεγονός ότι και κορίτσια βλέπουν ποδόσφαιρο και, όταν η συμπαραουσιάστριά του επέμεινε, απάντησε «καλά, καλά, ας προχωρήσουμε παρακάτω και ας δώσουμε τον λόγο στον “ειδικό”». Επρόκειτο για έναν έμπειρο αθλητικογράφο της ΕΡΤ, ο οποίος την απαξίωσε και υπονόησε ουσιαστικά ότι αυτό δεν αληθεύει. Εντέλει, ας ακούσουμε έναν άνδρα που ξέρει να μας πει. Σαφέστατα εδώ το ποδόσφαιρο και το γήπεδο, παρόλη την εικόνα της τηλεόρασης που δείχνει και γυναίκες στις κερκίδες, αλλά και γυναίκες να μιλάνε για αυτό, θεωρείται αδιαπραγμάτευτα «αρσενικό» έδαφος, το οποίο δεν μπορεί να «μαγαριστεί» από γυναίκες.

Παρακολουθώντας έναν αγώνα ποδοσφαίρου, στο ημίχρονο βλέπω τη διαφήμιση του Sportingbet[1], που δείχνει δύο κυρίους, ντυμένους χειμωνιάτικα μέσα σε ένα τρένο να μας πληροφορούν ότι πάνε στη Ρωσία για να παρακολουθήσουν το παγκόσμιο κύπελλο. Ακολουθεί ο διάλογος:

–Περάστε αγαπητέ! Το ταξίδι μέχρι την Ρωσία θα είναι μακρύ! Δεν βλέπω την ώρα. Μπάλα, μπάλα και όμορφα κορίτσια! Σσος!

Στη συνέχεια τον δείχνει να προσπαθεί να κατεβάσει τις περσίδες στο παράθυρο χωρίς να τα καταφέρνει. Τον ρωτάει ο άλλος:

–Προτιμάτε τις περσίδες;

–Προτιμώ (με έμφαση ειπωμένο) τις Ρωσίδες.

Και αμέσως ξεσπάνε σε γέλια.

Από την παραπάνω διαφήμιση σαφώς κρατάμε τη φράση: «μπάλα, μπάλα και όμορφα κορίτσια. Σσος» και τη φράση: «προτιμώ τις Ρωσίδες». Το ποδόσφαιρο μέσα από την παραπάνω διαφήμιση γίνεται αντιληπτό και ορατό μέσα από την ανδρική ματιά, η οποία αντικειμενοποιεί τη γυναικεία υπόσταση και την αντιμετωπίζει ως μέσο ικανοποίησής της, ακριβώς όπως η μπάλα – θηλυκά βλέπεις και τα δυο!

Εξάλλου, οι γυναίκες με ρωσική καταγωγή συνήθως αντιμετωπίζονται με αυτόν τον τρόπο, που τις μεταχειρίζεται και τις αντιλαμβάνεται ως σεξουαλικά αντικείμενα. Το κυρίαρχο σεξιστικό αφήγημα για αυτές, διαχρονικό και από ό,τι φαίνεται παγκόσμιο, τις παρουσιάζει ως πολύ όμορφες, σέξυ, καυτές κ.ά. Άλλωστε οι γυναίκες ρωσικής καταγωγής και γενικότερα οι γυναίκες από το ανατολικό μπλοκ θεωρούνται ως «κλέφτες» των Ελλήνων οικογενειάρχων. Επιπλέον, υπάρχει και μια συνενοχή που δείχνει ακριβώς αυτήν την αντίληψη όταν ο ένας από τους δύο πρωταγωνιστές κάνει την χειρονομία της σιωπής: «σος». Δείχνει ενδεχομένως μια πράξη όχι κοινωνικά αποδεκτή: η διασκέδαση με τις γυναίκες αυτές θα γίνει σε ένα πλαίσιο πέραν των αποδεκτών συμπεριφορών και κρυφά από τις συζύγους τους.

Η συγκεκριμένη διαφήμιση μας ωθεί στη σύνδεση με τον σεξοτουρισμό, ο οποίος υπάρχει και ανθεί όπου υπάρχει τουρισμός. Τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα αποτελούν ένα «γόνιμο» έδαφος για την πορνεία αλλά κυρίως για την παράνομη διακίνηση

γυναικών και παιδιών προκειμένου να ικανοποιηθούν οι σεξουαλικές ανάγκες και απαιτήσεις των τουριστών (Lenskyj, 2013). Οι διακινητές ακολουθούν τις επιταγές της αγοράς, σύμφωνα με τις οποίες όπου υπάρχει ανάγκη υπάρχει και ζήτηση, και γι' αυτόν τον λόγο εστιάζουν κατά κύριο λόγο σε πλήθη ανδρών που παρακολουθούν αθλητικά γεγονότα.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο πριν από κάθε τέτοιο μεγάλο αθλητικό γεγονός διεξάγεται μια anti-trafficking καμπάνια, προκειμένου να ενημερώσει το κοινό και ιδιαίτερα τους άνδρες. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι οι καμπάνιες αυτές λαμβάνουν χώρα στην πραγματικότητα για τα μάτια του κόσμου, με την έννοια ότι δεν έχουν και πολύ μεγάλη επίδραση και απήχηση. Κάτι τέτοιο όμως δεν συνέβη στη Ρωσία, ούτε καν για τα μάτια του κόσμου. Το ρωσικό κράτος δεν έχει νομοθεσία που να αντιμετωπίζει το trafficking, με αποτέλεσμα το παγκόσμιο κύπελλο στη Ρωσία να εμφανίζεται ως ευκαιρία πλουτισμού για τους διακινητές. Αναζητώντας περισσότερα στοιχεία για αυτή την κρατική πολιτική διαπίστωσα ότι η Ρωσία κατατάσσεται στη 16^η θέση στη διακίνηση ανθρώπων μεταξύ όλων των χωρών, ενώ σήμερα υπολογίζεται ότι πάνω από ένα εκατομμύριο άνθρωποι ζουν σε καθεστώς δουλείας στη συγκεκριμένη χώρα[2]. Τα συγκεκριμένα δεδομένα αντικατοπτρίζουν με τον καλύτερο τρόπο το τι συμβαίνει στη Ρωσία.

Μια ακόμη έμφυλη και σεξιστική διάσταση που εντοπίζεται στο παγκόσμιο κύπελλο είναι ότι οι γυναίκες δημοσιογράφοι που καλύπτουν το συγκεκριμένο αθλητικό γεγονός, αν και επισημαίνεται ο αναβαθμισμένος ρόλος τους στη συγκεκριμένη διοργάνωση[3], είναι αριθμητικά πολύ λιγότερες από τους άνδρες συναδέλφους τους[4] και όσες βρίσκονται εκεί αρκετά συχνά υφίστανται σεξιστικά σχόλια αλλά και επιθέσεις, περισσότερες από κάθε φορά[5]. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, που δεν είναι βέβαια το μοναδικό, είναι η δημοσιογράφος Julieth González Therán[6], της *Deutsche Welle*, η οποία καθώς έκανε ανταπόκριση από τη Ρωσία δέχθηκε επίθεση από έναν άνδρα, που της έπιασε το στήθος και τη φίλησε στο μάγουλο.

Οι γυναίκες αθλητικογράφοι είναι συχνά θύματα σεξιστικών επιθέσεων, ιδιαίτερα στην Βραζιλία, και γι' αυτόν τον λόγο κάποιες γυναίκες αθλητικογράφοι οδηγήθηκαν στη δημιουργία μιας ομάδας, η οποία ξεκίνησε μια καμπάνια με το σύνθημα **#DeixaElaTrabalhar** (άφησέ την να κάνει τη δουλειά της)[7]. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το να κάνεις τη δουλειά σου δεν είναι αυτονόητο και εύκολο σε ένα πεδίο που θεωρείται «ανδρικό», ακόμα και αν βρισκόμαστε στο 2018 και όχι στο 1920.

Σε αυτά θα προσθέσω μόνο μια ακόμα στιγμή έμφυλης διάστασης του ποδοσφαίρου. Αυτή κατά την οποία κάποιος εντυπωσιάζεται (λες και είμαι πυρηνικός φυσικός) όταν διαπιστώνει ότι γνωρίζω από ποδόσφαιρο. Το ποδόσφαιρο είναι ταυτισμένο βαθιά στο υποσυνείδητο των ατόμων ως μια «ανδρική» υπόθεση κι ως ένα καταφύγιο της βίωσης και της επιβεβαίωσης του ανδρισμού τους. Το γήπεδο όμως λαμβάνει χώρα σε δημόσιο χώρο και ο δημόσιος χώρος ανήκει σε όλους και όλες, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, εθνικότητας, σεξουαλικότητας. Το γήπεδο είναι ένα εύφορο πεδίο άσκησης πολιτικής και το ποδόσφαιρο μπορεί να προσφέρει χαρά σε όλους και όλες δίχως διαχωρισμούς και περιορισμούς.

Το να βρίσκεσαι σε έναν χώρο που θεωρείται «ανδρικός» είναι σημαντικό γιατί καταρρίπτεις στην πράξη στερεότυπα και προκαταλήψεις. Ακόμα και αν ασχολούνται με τις «καυτές» της εξέδρας, με τις γυναίκες σπίκερ που «ουρλιάζουν», τις «άμπαλες», τις «δήθεν» γνώστριες του ποδοσφαίρου, παραβλέπουν ότι οι γυναίκες βρίσκονται στο γήπεδο, στον ίδιο χώρο με αυτούς, με πολλαπλούς ρόλους και μοιράζονται τις ίδιες χαρές, τις λύπες, τις απογοητεύσεις, την επιτυχία και την αποτυχία και εκεί οι εμφύλοι ρολοι καταρρίπτονται και αυτό ναι, είναι νίκη!!

Αναφορές:

– Lenskyj, H. (2013). Gender politics and the Olympic

industry. Basingstoke, Hampshire, New York: Palgrave Macmillan.

– Pfister, G. & Pope, S. (επιμ.) (2018). Female football players and fun: introducing into a man's world. Λονδίνο: Palgrave Macmillan

Σημειώσεις:

[1] <https://www.youtube.com/watch?v=qoy3lYXLb9k>

[2] <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/stage-for-human-trafficking-the-world-cup-russia>

[3] <https://www.bbc.co.uk/news/education-44553707>

[4] Σύμφωνα με τα στατιστιστικά στοιχεία της FIFA, από τους 16.000 διαπιστευμένους δημοσιογράφους που καλύπτουν το παγκόσμιο κύπελο, μόνο το 14% είναι γυναίκες.

[5] <https://time.com/5329361/sexism-harassment-world-cup/>

[6] <https://www.dw.com/pt-br/rep%C3%B3rter-da-dw-%C3%A9-agarrada-em-transmiss%C3%A3o-na-r%C3%BAssia/av-44242994>

[7] <https://www.youtube.com/watch?v=omrrIFeCTLQ>

Πηγή: Kaboom

Η ελεύθερη μετακίνηση στα Μ.Μ.Μ. επεκτείνεται από το Ταλίν σε ολόκληρη την Εσθονία

Κώστας Φωτεινάκης

Με αφορμή την «Ευρωπαϊκή Πράσινη Εβδομάδα», 21-25 Μαΐου, αλλά και με την πρόσφατη ανακοίνωση της Εσθονίας, ότι από 1ης Ιουλίου 2018 η ελεύθερη μετακίνηση με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς επεκτείνεται από το Ταλίν σε ολόκληρη τη χώρα,

επαναφέρουμε την πρόταση των Φίλων της Φύσης για τη δωρεάν μετακίνηση και στην Ελλάδα.

Το Ελληνικό Δίκτυο ΦΙΛΟΙ της ΦΥΣΗΣ/ Naturefriends Greece έχει πάρει σαφή θέση για το θέμα της ελεύθερης μετακίνησης στην πόλη, με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, από το 2013. Οι θέσεις των ΦτΦ έχουν πάρει υπόψη τους τις προτάσεις θεωρητικών της οικολογίας από το 1973, όπως π.χ. του Πιέρ Σάμουελ από το βιβλίο του ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, τις προτάσεις του Παγκόσμιου Κοινωνικού Φόρουμ (2004) όπως παρουσιάζονται στον Παγκόσμιο Κοινωνικό Χάρτη για το Δικαίωμα στην Πόλη, αλλά και νεώτερων προσεγγίσεων όπως του Μισέλ Λεβί «Οικοσοσιαλιστική Επανάσταση» 2008, των Michael Brie and Mario Candeias (Just Mobility – Postfossil Conversion and Free Public Transport, 2012).

Οι θέσεις των ΦΙΛΩΝ της ΦΥΣΗΣ, «Η ευχάριστη, οικονομική, ασφαλής, και οικολογική μετακίνηση στις πόλεις είναι ΔΙΚΑΙΩΜΑ», παρουσιάστηκαν το 2014 με αφορμή την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Βιώσιμης Κινητικότητας (16-22 Σεπτεμβρίου), όπου μεταξύ των άλλων προτείναμε:

«...να ανοίξει ο διάλογος για τη δωρεάν μετακίνηση στα δημόσια Μ.Μ.Μ, μια συζήτηση που άνοιξε στις αρχές της δεκαετίας του '70, για την αποθάρρυνση της κυκλοφορίας των Ι.Χ. στις πόλεις. Για τους ΦτΦ η συζήτηση για τη δωρεάν μετακίνηση στα δημόσια ΜΜΜ έχει οικολογική και οικονομική διάσταση. Επισημαίνουμε ότι αρκετές κοινωνικές κατηγορίες μετακινούνται ήδη δωρεάν (π.χ. ένστολοι κ.ά). Άρα η συζήτηση για δωρεάν μετακίνηση έχει αντικειμενική βάση, ισχύει από 1/1/2013 στο Ταλίν και απασχολεί και την Ε.Ε..»

Από 1η Ιανουαρίου 2013 η δωρεάν μετακίνηση ισχύει στο Ταλίν, την Πρωτεύουσα της Εσθονίας και από 1η Ιουλίου 2018 επεκτείνεται σε ολόκληρη τη χώρα. [ΕΔΩ ΕΔΩ ΕΔΩ]

Και δεν είναι μόνο το Ταλίν και η Εσθονία, υπάρχουν και άλλα παραδείγματα σε δώδεκα πόλεις της Γαλλίας, σε έξι πόλεις της Τσεχίας, σε ορισμένες πόλεις της Γερμανίας, Σλοβακίας,

Ρουμανίας, σε εννέα πόλεις της Βραζιλίας, σε είκοσι έξι πόλεις των ΗΠΑ, κ.ά.

Επιπλέον, θετικά παραδείγματα πόλεων με ελεύθερη μετακίνηση στις πόλεις, καταγράφονται στο βιβλίο «Free Public Transport: And Why We Don't Pay to Ride Elevators», 2017 που παρουσίασαν οι ΦτΦ στο blog τους.

Στην Ελλάδα η συζήτηση έχει ανοίξει κυρίως από τους ΦτΦ και έχει επεκταθεί από το ράδιο ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ (εδώ και εδώ) και θεωρούμε ορισμένα μέτρα που έχουν παρθεί πρόσφατα ότι είναι σε σωστή κατεύθυνση, όπως π.χ. η ελεύθερη μετακίνηση ανέργων, η διαγραφή προστίμων που είχαν βεβαιωθεί στην εφορία από τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης, 2017. Ωστόσο, αυτά τα μέτρα πρέπει να επεκταθούν και σε άλλες κοινωνικές κατηγορίες και ιδιαίτερα στους νέους, ακόμα και σε ωρολογιακές ζώνες (π.χ. ώρες που η μετακίνηση με τα ΜΜΜ είναι μικρή).

Να υπενθυμίσω ότι στις αρχές της δεκαετίας του '80, με την κυβέρνηση της αλλαγής του ΠΑΣΟΚ, εφαρμόστηκε ως κοινωνικός μισθός η ελεύθερη μετακίνηση στα ΜΜΜ, για συγκεκριμένες ώρες, κατά τη διάρκεια της μετακίνησης όλων των επιβατών αδιακρίτως, ωφελούμενοι όμως ήταν κυρίως οι εργαζόμενοι. [ΕΔΩ]

Η πρόταση για τη επέκταση της ελεύθερης μετακίνησης με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς στις πόλεις συνάδει και με τον 11ο στόχο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του ΟΗΕ για τη «Μετατροπή των πόλεων και των ανθρώπινων οικισμών σε χώρους δίχως αποκλεισμούς, ασφαλείς, ανθεκτικούς και βιώσιμους».

Η οικονομική συγκυρία στη χώρα μας ίσως δεν είναι και η καλύτερη, ούτε προφανώς μπορούμε με έναν διακόπτη να μεταβούμε από τη μια στιγμή στην άλλη, από ένα σύστημα ελέγχου των εισιτηρίων που έχει πρόσφατα εκσυγχρονιστεί και έχει γίνει πιο αυστηρό, σε ένα σύστημα ελεύθερης μετακίνησης.

Ωστόσο η δρομολόγηση και η επέκταση της ελεύθερης μετακίνησης μπορεί να προγραμματιστεί, όχι μόνο για οικονομικούς αλλά και για οικολογικούς λόγους, μιας και η αύξηση της μετακίνησης με

τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς μειώνει την κυκλοφορία των ΙΧ, την εκπομπή ρύπων και βελτιώνει τη λειτουργία των πόλεων.

ΦΙΛΟΙ της ΦΥΣΗΣ

Μεσοχώρα - Αχελώος Κάμπινγκ 20-22/07

SOS:

Δίκτυο «Μεσοχώρα-Αχελώος SOS»

Τα έργα στον άνω ρου του Αχελώου -δηλαδή στο μοναδικό ανέγγιχτο κομμάτι του-, συμπεριλαμβανομένης της εκτροπής, συνιστούν έναν από τους πιο κραυγαλέους μεταπολεμικούς σχεδιασμούς του ελληνικού κράτους και της ΔΕΗ. Για πάνω από τρεις δεκαετίες, οι αγώνες ενός δυναμικού κινήματος αντίστασης, η πλατιά δημοσιοποίηση του ζητήματος και μια σειρά θετικών αποφάσεων του ΣτΕ απέτρεψαν την ολοκλήρωση και τη λειτουργία τους.

Η σημερινή κυβέρνηση, συνεχίζοντας -ουσιαστικά- την πολιτική των προηγούμενων, ξανάνοιξε τον «ασκό του Αιόλου», υπογράφοντας την περιβαλλοντική αδειοδότηση του φράγματος και του υδροηλεκτρικού (ΥΗΕ) της Μεσοχώρας και αφήνοντας ανοιχτή την πόρτα για το αντίστοιχο έργο στη Συκιά και τη σήραγγα εκτροπής. Μετά από αυτό, τα έργα μπορεί να ξεκινήσουν οποιαδήποτε στιγμή.

Η περίπτωση είναι ιδιαίτερα κρίσιμη και το ενδεχόμενο αυτό πρέπει να αποτραπεί με κάθε μέσο.

Στο πλαίσιο αυτού του πολύμορφου αγώνα, το Δίκτυο «Μεσοχώρα-Αχελώος SOS» παίρνει την πρωτοβουλία της οργάνωσης ενός camping, στη Μεσοχώρα Τρικάλων, στις όχθες του Αχελώου, στο διάστημα 20-22 Ιούλη 2018. Η πρωτοβουλία αυτή, εκτός από την

αυτονόητη οργάνωση των δράσεων ενάντια στα έργα στον άνω ρου του Αχελώου, αποσκοπεί και σε μια ουσιαστική ώσμωση και συντονισμό των αγώνων για τα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος και της διαχείρισης του νερού και της ενέργειας, σε μια περίοδο που εκδηλώνεται μια ενεργειακή «φρενίτιδα», με προμετωπίδα τα εκτεταμένα έργα έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων.

Για τον λόγο αυτόν, δεν θέλουμε το camping να αποτελέσει αποκλειστική υπόθεση του Δικτύου. Θέλουμε τις ιδέες και τη συμμετοχή -στην οργάνωση και στην υλοποίησή του- και άλλων συλλογικοτήτων και πολιτών, ιδιαίτερα αυτών που έχουν στα ενδιαφέροντά τους τα παραπάνω ζητήματα. Σαν πρώτο βήμα, σ' αυτήν την κατεύθυνση, οργανώνουμε μια συνάντηση ενημέρωσης και ανταλλαγής απόψεων με τις συλλογικότητες της Αττικής, την Τρίτη 24/4/2018, στις 19:30, στα γραφεία του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων, Βρυσακίου 15 – Μοναστηράκι (πολύ κοντά στο σταθμό του μετρό).

Ακολουθεί το κάλεσμα του Δικτύου «Μεσοχώρα – Αχελώος SOS» στο camping:

ΤΕΛΟΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟΝ ΑΝΩ ΡΟΥ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ | CAMPING,
20-22.7.2018, ΣΤΙΣ ΟΧΘΕΣ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ ΣΤΗ ΜΕΣΟΧΩΡΑ

Η μεταπολεμική-μετεμφυλιακή «ανασυγκρότηση» και ανάπτυξη του ελληνικού κράτους συνδέθηκε άρρηκτα με ένα πλήθος αντιπεριβαλλοντικών επιλογών, που διατάραξαν ανεπανόρθωτα την αρμονική σχέση ανθρώπου-φύσης. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις, αυτό έγινε με τη συναίνεση ή την ανοχή της ίδιας της κοινωνίας. Χρειάστηκε να περάσουν πολλά χρόνια για να συνειδητοποιηθεί το μέγεθος των ανεπανόρθωτων βλαβών που συντελέστηκαν.

Υπήρξαν, όμως, σχέδια και έργα που συνάντησαν ισχυρές αντιστάσεις, με αποτέλεσμα να μην καταφέρουν να υλοποιηθούν, για πολλές δεκαετίες. Ανάμεσά τους, πιο εμβληματικοί ήταν οι αγώνες κατά της εξόρυξης χρυσού στη Χαλκιδική και κατά των

έργων στον άνω ρου του Αχελώου, με τα τελευταία να έχουν συνδεθεί με την υπερφίαλη ιδέα της εκτροπής προς το θεσσαλικό κάμπο. Και οι δύο περιπτώσεις κουβαλούν μια πολύχρονη ιστορία «ωρίμανσης» της αρχικής ιδέας, με την υλοποίησή της να αρχίζει να παίρνει «σάρκα και οστά» τη δεκαετία του '80.

Ένα βήμα πριν η κατάσταση γίνει ανεπίστρεπτη

Οι πολύχρονοι και επίμονοι αγώνες που δόθηκαν, από τότε ως σήμερα, ήταν αρκετοί για να παρεμποδίσουν την ολοκλήρωση των έργων, όχι όμως και για να οδηγήσουν στην οριστική ακύρωσή τους. Με αποτέλεσμα, εξαιτίας μιας σειράς οικονομικών και πολιτικών συγκυριών, σε συνδυασμό με υπαρκτές αδυναμίες του κινήματος, να βρισκόμαστε σήμερα σε ένα κομβικό σημείο, που μπορεί να σημάνει μια ανεπίστρεπτη εξέλιξη.

Μιλώντας, ειδικότερα, για τον Αχελώο, η τυπική προϋπόθεση για μια τέτοια εξέλιξη έχει, ήδη, συντελεστεί, με την περιβαλλοντική αδειοδότηση του φράγματος και του υδροηλεκτρικού έργου (ΥΗΕ) στη Μεσοχώρα, τον περασμένο Αύγουστο. Σ' αυτήν πρέπει να προσθέσουμε την πρόθεση της κυβέρνησης να κάνει τα ίδια με το αντίστοιχο έργο (φράγμα και ΥΗΕ) στη Συκιά και την απροθυμία της να σφραγίσει τη σήραγγα εκτροπής. Με αυτά τα δεδομένα, πόση αξία μπορεί να έχει η λεκτική αναδίπλωση της κυβέρνησης στο θέμα της εκτροπής, όταν τα τρία βασικά έργα του αρχικού σχεδίου της εκτροπής μπαίνουν σε τροχιά ολοκλήρωσης; Ή, μήπως, δεν είναι αυτά τα έργα με τις μεγαλύτερες και πιο βλαπτικές επεμβάσεις, ακόμη και χωρίς εκτροπή νερών;

Μια ακόμη «θυσία» στην ανάπτυξη

Είναι συνηθισμένη πρακτική, έργα με τέτοια χαρακτηριστικά, να επενδύονται με στόχους «εθνικούς» ή υπερτοπικούς. Στην περίπτωση του Αχελώου, οι μεγάλες ιδέες ήταν η «σωτηρία» του θεσσαλικού κάμπου, η διατροφική επάρκεια και η ενεργειακή επάρκεια της χώρας, μέσω της εκτροπής και των νέων ΥΗΕ. Στην πράξη, αυτό που υπηρετήθηκε ήταν η άναρχη, εντατική

εκμετάλλευση των νερών των ποταμών από την κρατική ΔΕΗ -που μετέτρεψε τον Αχελώο από ζωντανό οικοσύστημα σε άθροισμα διαδοχικών, τεχνητών λιμνών- και ένα μοντέλο αγροτικής παραγωγής, προσανατολισμένο σε μια κοντόφθαλμη επιδοματική πολιτική.

Στις σημερινές συνθήκες, μπορεί η ιδέα της φαραωνικής εκτροπής του Αχελώου -χωρίς να έχει φύγει από το τραπέζι- να αδυνάτισε, όμως η ενεργειακή πτυχή της υπόθεσης έχει επανέλθει με πολύ πιο επιθετικό τρόπο, απ' ό,τι στο παρελθόν. Ένας ενεργειακός «πυρετός» χαρακτηρίζει την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δέσμια της οποίας είναι και η -κατ' όνομα- εθνική ενεργειακή πολιτική. Οι εκτεταμένες έρευνες για την εξόρυξη υδρογονανθράκων είναι η πιο πρόσφατη και πιο ακραία εκδήλωσή της. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η προσθήκη μιας ακόμη Υ/Η μονάδας -αυτής στη Μεσοχώρα- στο ενεργειακό χαρτοφυλάκιο της ΔΕΗ παρουσιάζεται σαν κάτι το, αυτονόητα, θετικό. Το περιβάλλον γίνεται ακόμη δυσμενέστερο με τις ραγδαίες αλλαγές στις πολιτικές διαχείρισης των νερών. Η τυπική βελτίωση, που συνιστά η σύνταξη σχεδίων διαχείρισης, δεν μπορεί να αποκρύψει το ουσιαστικό περιεχόμενό τους, από το οποίο τείνει να εκλείψει η έννοια του «κοινού αγαθού» για το νερό και η μετατροπή του σε εμπορεύσιμο προϊόν, του οποίου η διαχείριση οφείλει να ακολουθεί τους κανόνες της αγοράς.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα με αυτές τις πολιτικές δεν είναι η εκμηδένιση κάθε δυνατότητας χάραξης μιας αυτόνομης πολιτικής και η ουσιαστική ακύρωση κοινωνικών εγχειρημάτων μικρής κλίμακας, στη βάση της αυτοδιάθεσης και της αυτοδιαχείρισης. Η πιο εφιαλτική συνέπεια είναι ότι ολόκληρη η κοινωνία γίνεται έρμαιο μιας αντίληψης εχθρικής στο περιβάλλον, που διαταράσσει τη σχέση ανθρώπου – φύσης. Η αντίληψη αυτή έχει πολιτογραφηθεί με το όνομα «ανάπτυξη» και δε γίνεται περισσότερο ελκυστική αν συνοδεύεται από επίθετα, όπως «πράσινη», «βιώσιμη», «αισιόδοξη» κ.λπ..

Η καταστροφή δεν εξωραϊζεται με κούφια λόγια

Ας μην πάμε μακριά. Με τη λέξη «πράσινο» στολίζεται το ΥΠΕ της Μεσοχώρας κι ας βαρύνεται με τον κατακλυσμό του μεγαλύτερου μέρους της Μεσοχώρας, με μια ακόμη διακοπή της ελεύθερης ροής του Αχελώου, με την καταστροφή σημαντικού μέρους του αποθέματος της χλωρίδας και της πανίδας, με τη διατάραξη του οικοσυστήματος και την αλλαγή του μικροκλίματος της περιοχής, με την ενεργοποίηση σεισμικής δραστηριότητας κ.ά.. «Πράσινα» και τα άλλα φράγματα της ΔΕΗ στη λεκάνη του Αχελώου (στα Κρεμαστά, στο Καστράκι, στο Στράτο και στον Ταυρωπό). «Πράσινα» και τα έργα της ΤΕΡΝΑ και της ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ στο κύριο σώμα και στους παραποτάμους του Αχελώου. Άραγε, «πράσινη» ήταν και η πρόσφατη πλημύρα τεράστιων αγροτικών εκτάσεων στην Αιτωλοακαρνανία, μετά από υπερχειλίση των φραγμάτων της ΔΕΗ;

Οι υπερασπιστές των έργων στον άνω ρου του Αχελώου, δύσκολα θα καταφέρουν να διεμβολίσουν, με τέτοια όπλα στη φαρέτρα τους, το κίνημα της εναντίωσης σε αυτά και να δελεάσουν με ψεύτικες υποσχέσεις τον αγώνα των Μεσοχωριτών, εκμεταλλευόμενοι την ψυχολογική κόπωση τόσων χρόνων και το γεγονός ότι οι πρωταγωνιστές των πρώτων αντιδράσεων φεύγουν σιγά – σιγά από τη ζωή. Ο αγώνας αυτός έχει βαθιές ρίζες στην τοπική κοινωνία, στο ευρύτερο περιβαλλοντικό κίνημα και στο πολιτικό κίνημα αμφισβήτησης της ανάπτυξης, κάτι που θα φανεί και στο αμέσως προσεχές διάστημα. Στο πλαίσιο αυτού του αγώνα και σε μια κρίσιμη στιγμή για την έκβασή του, το Δίκτυο «Μεσοχώρα – Αχελώος SOS» οργανώνει:

**Camping, στη Μεσοχώρα, στις όχθες του Αχελώου,
στο διάστημα Π/Σ/Κ 20-22 Ιουλίου 2018**

- Συναντιόμαστε και συζητάμε με τα κινήματα για τη διαχείριση του νερού και της ενέργειας.
- Συντονίζουμε τις δράσεις μας ενάντια στα έργα στον άνω ρου του Αχελώου.

(τηλέφωνα επικοινωνίας: 6957821766 – 6942200292)

mesochora-acheloos-sos.blogspot.gr